

# ΕΚΚΛΗΣΙΑ

ΕΠΙΣΗΜΟΝ ΔΕΛΤΙΟΝ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

ΕΤΟΣ ΔΕ' | ΑΘΗΝΑΙ, ΦΙΛΟΘΕΗΣ 19 — ΤΗΛ. 27.689 | 15 ΟΚΤΩΒΡΙΟΥ 1958 | ΑΡΙΘ. 20

## ΔΙΑΤΙ ΝΑ ΜΗ ΠΙΣΤΕΥΩΜΕΝ;

Ἐνας λυγμός — πένθους και ὀδύνης, ἀλλὰ και ἀγανακτήσεως λυγμός — πνίγει σήμερον, ἀπ' ἄκρου εἰς ἄκρον, τὴν ψυχὴν τοῦ Ἑλληνικοῦ λαοῦ.

\*

Ἐνθυμεῖται τὰς μαύρας και ἀσελήνους νύκτας τῆς προσφάτου δουλείας του ὑπὸ τοὺς διδύμους παρανοϊκοὺς δικτάτορας. Καὶ ὅτι τότε ὁ φωτόλουστος αὐτὸς τόπος του, χωρὶς νὰ πταιῇ ἀπολύτως εἰς τίποτε, εἶχε γίνεῖ, ἐπὶ τέσσαρα σχεδὸν ἔτη, Δαντικὴ Κόλασις οἰμωγῶν και μαρτυριῶν· και ὅτι ἤγγισεν τὸ ἀκρότατον ὄριον τῆς συμφορᾶς.

Ἀναπολεῖ ἀκόμη, ὅτι αὐτὸς πρῶτος, μὲ ἀκατάβλητον ψυχικὸν σθένος, ἀπώθησε τοὺς εἰσβολεῖς πέραν τῶν συνόρων του, και ἔγινεν αἰμοδότης πίστεως εἰς τὸν περιδεῶ τότε κόσμον.

\*

Ἐνόμιζε λοιπὸν — και εὐλόγως — ὅτι θὰ ἐδέχετο ἐδγνώμονα μηνύματα ἀπὸ τοὺς νικητάς. Καὶ ὅτι θὰ ἐστεφανοῦτο μὲ τὸν κότινον τῆς τιμῆς και τῆς ἀρετῆς, ὁ ὁποῖος ἀνήκει εἰς τοὺς καλλινίκους ἀγωνιστάς. Ἐπίστευεν, ὅτι οἱ ἰσχυροὶ τῆς Γῆς, ἔπειτα ἀπὸ τὴν φορικτὴν ἐκείνην αἱματοθύελλαν, ἣ ὁποία ἐκινδύνευσε νὰ ἐξανδραποδίσῃ ἐπὶ μίαν χιλιετηρίδα τὴν ἀνθρωπότητα, ἐν και μόνον θὰ εἶχον μέλημα, νὰ θεμελιώσουν πλέον τὴν ζωὴν τῆς ἐπάνω εἰς τὸ θεῖον Ἐδαγγελικὸν κήρυγμα τοῦ σεβασμοῦ πρὸς τὸν ἄνθρωπον και τὴν ἐλευθερίαν του, ὡς τὴν ἀνωτάτην ἠθικὴν ἀξίαν.

\*

Και — ὦ! τῆς ἀφελείας και τῆς ἀπλότητός μας — ἀνεμένομεν ὄλοι, ὅτι τὸ ὄνομα Ἑλλάς και ἣ μετουσίωσις εἰς χάλυβα τῆς θελήσεώς της νὰ γίνῃ ὀλοκαῦτωμα διὰ τὴν ἐλευθερίαν, θὰ

ἤνθιζεν ὡς θροῦλος εἰς τὰ χεῖλη ὄλων. Καὶ ὅτι, ἀφοῦ θὰ ἐθάπτομεν τοὺς τιμίους νεκροὺς μας, θὰ ἐστηριζόμεθα πλέον, συνεχῶς και προθύμως, ἀπὸ τοὺς συμμάχους και φίλους μας, νὰ ἀνορθώσωμεν τὰ ἐρείπιά μας, νὰ περιθάψωμεν τοὺς τραυματίας μας και νὰ στεγασώμεν τὰς μυριάδας τῶν ὄρφανῶν μας. Ὅπως ἄλλως τε, τόσον συχνὰ και τόσον ἀνεπιφυλάκτως, μᾶς τὸ ὑπισχνοῦντο.

\*

Και ὅμως — χωρὶς νὰ μᾶς δοθῇ ὁ καιρὸς ν' ἀναπνεύσωμεν κἄν — ἀντιμετωπίσαμεν και νέους τυφῶνας. Καὶ ἀπὸ τὰς ἀναγλήτους δυνάμεις τῆς φύσεως, αἱ ὁποῖαι συνεκλόνησαν ἐπανειλημμένως τὴν γῆν μας και ἐδημιούργησαν νέας τραγωδίας και νέα ἐρείπια. Ἀλλὰ κυρίως, ἀπὸ τὴν ξενοκίνητον λύσσαν τοῦ συμμοριτοπολέμου, πὸν ἐξέσπασεν εἰς τὴν χώραν μας ἀπὸ τὰς παγωμένας στέππας. Καὶ τὰ ἀντιμετωπίσαμεν ὄλα αὐτὰ μόνοι. Καὶ ἀντιπαρετάχθημεν θεοεἰκελοι — ἐνώπιον ἐνώπιον — πρὸς τὸ βροχώμενον και ὠροῦμενον Πνεῦμα τοῦ Κακοῦ, τὸ ὁποῖον ἐζήτει νὰ μεταβάλῃ τὰς πόλεις και τὴν ὑπαιθρὸν μας εἰς κατοικητήρια δαιμόνων και ὀλέθρου και ἐρημώσεως.

\*

Και ἐνίκησαμεν και πάλιν. Καὶ ὑπῆρξε και ἣ νίκη μας αὐτή, ἀναμφισβητήτως, γεννήτρια αἰθρίας· και νίκη σαφηνείας και γαλήνης δι' ὄλους τοὺς ἐλευθέρους ἀθρώπους.

Και ἣ ἀμοιβή μας; Ἴδου ἣ Ἀμμόχωστος! Καὶ τὸ ὄργιον τοῦ αἵματος ἐκεῖ κάτω. Καὶ ἣ συμπεπυκνωμένη ὀδύνη νέων σφαγῶν και κακώσεων. Καὶ αἱ ἀγχόλαι. Καὶ ὁ μωσαρὸς ἀμοραλισμὸς τῶν κατακτητῶν. Οἱ ὁποῖοι θέλουν τὸν Βαρραβᾶν ἐλεύθερον και συνεργὸν τους εἰς τὰς κακοουργίας. Καὶ δι' ἡμᾶς, τὸν Σταυρόν!

## Η ΠΡΩΤΗ ΣΥΝΕΔΡΙΑ ΤΗΣ ΙΕΡΑΣ ΣΥΝΟΔΟΥ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ ΤΗΣ 104ΗΣ ΣΥΝΟΔΙΚΗΣ ΠΕΡΙΟΔΟΥ

Τῇ 10ῃ τρέχοντος μηνὸς καὶ ὥρα 9ῃ π.μ. συνήλθεν ἡ Ἱερά Σύνοδος τῆς 104ῆς Συνοδικῆς Περιόδου εἰς πρώτην Συνεδρίαν, ὑπὸ τὴν Προεδρίαν τοῦ Μακ. Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν κ. Θεοκλήτου.

Ἐν τῇ Συνεδρίᾳ ταύτῃ παρέστησαν οἱ Συνεδρικοὶ Σύεδροι Σεβ. Μητροπολίται Ἡλείας κ. Γερμανός, Λευκάδος καὶ Ἰθάκης κ. Δωρόθεος, Θεσσαλιώτιδος καὶ Φαναριοφερσάλων κ. Κύριλλος, Παροναξίας κ. Ἀμβρόσιος, Γρεβενῶν κ. Φίλιππος, Ἱερισσοῦ, Ἀγ. Ὀρους καὶ Ἀρδαμερίου κ. Κυπριανός, Λήμνου κ. Διονύσιος, Νικόπολεως καὶ Πρεβέζης κ. Στυλιανός, Κίτρους κ. Βαρνάβας καὶ Εἰάθης κ. Ἀντώνιος. Ἐκ τῆς συνεδρίας ἀπουσίαζεν ὁ Σεβ. Μητροπολίτης Φωκίδος κ. Ἀθανάσιος. Ἐν τῇ Συνεδρίᾳ παρέστησαν ὡσαύτως ὁ ἐπὶ τῶν Ὁρησκευμάτων καὶ τῆς Ἐθνικῆς Παιδείας Ὑπουργός κ. Γ. Βογιατζῆς, ὁ παρὰ τῇ Ἱερᾷ Συνόδῳ Βασιλικὸς Ἐπίτροπος καθηγητῆς κ. Ἰωάννης Καρμίρης, ὁ Γεν. Γραμματεὺς τοῦ Ὑπουργείου Ὁρησκευμάτων καὶ Ἐθνικῆς Παιδείας κ. Νικόλαος Καρμίρης, ὁ Γεν. Διευθυντὴς Ὁρησκευμάτων τοῦ Ὑπουργείου Ὁρησκευμάτων καὶ Ἐθνικῆς Παιδείας κ. Βασ. Ἰωαννίδης καὶ ὁ Ἀρχιγραμματεὺς τῆς Ἱεράς Συνόδου Πανος. Ἀρχιμ. κ. Δαμασκηνὸς Παπαχρήστου.

Κατ' ἀρχὰς ὁ Μακαριώτατος Πρόεδρος ἐτέλεσεν Ἀγιασμὸν καὶ ἀκολούθως ἐποίησατο τὴν ἑναρξίν τῶν ἐργασιῶν τῆς Ἱ. Συνόδου τῆς ἀπὸ 1ῆς Ὀκτωβρίου ἀρξαμένης 104ῆς Συνοδικῆς Περιόδου διὰ τοῦ ἐξῆς ἐναρκτηρίου λόγου του:

«Σεβασμιώτατοι Συνοδικοὶ Σύεδροι,  
Κύριε Ὑπουργέ,

Ἐδλογητὸς ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ καταξιώσας ἡμᾶς, ὅπως ἐγκαινιάσωμεν σήμερον τὴν 104ῃν περίοδον τῶν ἐργασιῶν τῆς Ἱεράς Συνόδου, καὶ καλέσας ἡμᾶς, ὅπως ἀποτελέσωμεν μέλη Αὐτῆς.

Ὅθεν ἀπευθύνομεν πρὸς ὑμᾶς ἐπὶ τῇ εὐκαιρίᾳ

ταύτῃ θερμὸν ἀδελφικὸν χαιρετισμὸν καὶ δεόμεθα τοῦ Παναγίου Θεοῦ, ὅπως ἐπισχῆ καὶ κατευθύνῃ ὑμᾶς ἐν τῇ ἐπιτελεσει τῶν Συνοδικῶν καθηκόντων σας, ἐπευλογῆ δὲ τὸ ἔργον τῆς Ἱεράς Συνόδου ἡμῶν.

Κατὰ τὴν διαρρυσάσαν 103ῃν Συνοδικὴν περίοδον, πρὸς τῇ μετ' ἀγαστῆς συμπνοίας καὶ ἀγάπης τῶν Σεβ. Συνοδικῶν Συνέδρων διεξαγωγῆ τῆς τρεχούσης ὑπηρεσίας τῆς Ἱεράς Συνόδου, ἐπετέλεσεν αὕτη πρῶτον μὲν τὴν πλήρωσιν τῶν χηρευσάντων πολυαριθμῶν Μητροπολιτικῶν Ὁρόνων, εἴτε δι' ἐκλογῆς καὶ καταστάσεως εἰς αὐτοὺς πάντων τῶν ὑπηρετούντων τιτουλαρίων Ἐπισκόπων, εἴτε δι' ἐκλογῆς καὶ χειροτονίας νέων Μητροπολιτῶν καὶ Βοηθῶν Ἐπισκόπων, δεύτερον δὲ τὴν ἀναδιοργάνωσιν καὶ δραστηριοποίησιν τῶν Ἐκκλησιαστικῶν Ὁργανισμῶν, τῆς Ἀποστολικῆς Διακονίας, τοῦ Ο.Α.Ε.Π. καὶ τοῦ Τ.Α.Κ.Ε. ὧν ἐπεδίωξε νὰ ἀξιοποιήσῃ τὴν περιουσίαν καὶ ἀδήσῃ τὰς προσόδους αὐτῶν καὶ τρίτον τὴν ψήφισιν τεσσάρων Ἐκκλησιαστικῶν Νόμων, ἥτοι α) «περὶ τρόπου πληρώσεως κενῶν ἐφημερικῶν θέσεων παραμεθορίων ἱερῶν Μητροπόλεων καὶ ρυθμίσεως ἐκκλησιαστικῶν τιμῶν ζητημάτων», β) περὶ ἰδρύσεως Ἀνωτέρας Ἐκκλησιαστικῆς Σχολῆς ἐν Θεσσαλονίκῃ καὶ ρυθμίσεως θεμάτων τινῶν ἀφορώντων εἰς τὰς Ἐκκλησιαστικὰς Σχολὰς καὶ τὰ Ἐκκλησιαστικὰ Φροντιστήρια, γ) «περὶ παρατάσεως ὑπηρεσίας Ἐκκλησιαστικῶν Συμβουλιῶν, καθορισμοῦ χρόνου ἐνάρξεως καὶ λήξεως ὑπηρεσίας αὐτῶν, ὑποβολῆς προϋπολογισμῶν καὶ ἀπολογισμῶν αὐτῶν καὶ ρυθμίσεως Ἐκκλησιαστικῶν τιμῶν ζητημάτων», καὶ δ) «περὶ ἰδρύσεως ἐν Τήνῳ Ἀνωτέρου Ἐκκλησιαστικοῦ Φροντιστηρίου».

Ἐκ τούτων ἐπιθυμοῦμεν νὰ τονίσωμεν τὴν σημασίαν τῶν ἄρτι ψηφισθέντων δύο πρώτων νόμων, διὰ τῶν ὁποίων ρυθμίζονται ἱκανοποιητικῶς ἱκα-

Καὶ ὁ λαὸς μας — ὁ εὐγενικὸς αὐτὸς καὶ μαρτυρικὸς μας λαὸς — μὲ τὴν ψυχὴν του «περίλυπον ἕως θανάτου», διερωτᾶται, διατί καὶ ἂν θὰ ἀποκτήσῃ ποτὲ τὴν γαλήνην του καὶ τὸν ὀφειλόμενον πρὸς τὰς θυσίας του σεβασμὸν.

Καὶ παρηγορεῖται μὲ τὴν σκέψιν, ὅτι ἡ θεία Πρόνοια, ἀπὸ τῆς πρώτης ἐμφανίσεώς του ἐπὶ τῆς σκηνῆς τοῦ κόσμου, ἔχει προκαθορίσει τὴν Μοῖραν του καὶ τὴν ἀναγκαιότητα τῶν θυσιῶν του. Καὶ ἡ συνείδησις αὐτῆ τῆς δραματικῆς παρουσίας τῆς Φυλῆς μας ἐπὶ τοῦ πλανήτου μας γεννᾷ εἰς τὴν συνείδησιν τοῦ λαοῦ μας καρτερικότητα, καὶ ὑψηλοφροσύνην, καὶ τὴν πίστιν, ὅτι δι' ἡμῶν τῶν Ἑλλήνων — ὡς αἰώνιων μαρτύρων — θὰ ἐπιτευχθῆ τελικῶς ὁ θρίαμβος τοῦ ἀγαθοῦ.

Καὶ πῶς ὄχι; Ἑλληνες μάρτυρες καὶ Ἑλληνες ἅγιοι δὲν ἀπαρτίζουν μῆπως τοὺς τιμωτέρους τῶν λίθων εἰς τὸ ἀκτινωτὸν διάδημα τῆς θείας Παντοδυναμίας; Μῆπως διὰ τοῦ αἵματός μας καὶ διὰ τῆς φωνῆς μας — κυρίως — δὲν ἐθεμελιώθη ἀνὰ τὴν Οἰκουμένην ὁ θρίαμβος τοῦ Εὐαγγελίου τοῦ Χριστοῦ;

\*

Καὶ διατί λοιπὸν νὰ μὴ πιστεύσωμεν, ὅτι ὅσον περισσότερο ὁ Κόσμος θὰ ὀρμάξῃ εἰς Ἑλληνοχριστιανικὴν πνευματικότητα, τόσο θὰ ὑποχωρῇ καὶ θὰ ἐξαφανίζεται τὸ ἡθικὸν καὶ τὸ διανοητικὸν χάος ἀπὸ τὴν Γῆν; Καὶ ὅτι τόσο λαμπρότερα θ' ἀποβαίῃ ἡ ἀκτινοβολία της εἰς τὰ πέρατα τῶν Οὐρανῶν;

ΘΕΟΔ. Κ. ΣΠΕΡΑΝΤΣΑΣ



Ἡ Ἱ. Σύνοδος τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος εἰς τὴν ἐναρκτήριον Συνεδρίαν τῆς 104ης Συνοδικῆς περιόδου.

νά εφημεριακά ζητήματα. Οὕτω, πρῶτον θὰ λωθῆ, ὡς ἐλπίζεται, τὸ πρόβλημα τῆς πληρώσεως τῶν πολλοῦθιμων κενῶν εφημεριακῶν θέσεων τῶν παραμεθορίων ἱερῶν Μητροπόλεων. Πρὸς τοῦτο, παρέχεται διὰ τοῦ πρῶτου νόμου ἡ εὐχέρεια τῆς κατὰ παρέκκλισιν ἐκ τῶν ἰσχυροῦσων διατάξεων καὶ ἐπὶ ἐν ἔτος ἐκλογῆς καὶ χειροτονίας εἰς τὰς κενὰς εφημεριακὰς θέσεις τῶν χωρίων τῶν παραμεθορίων ἱερῶν Μητροπόλεων τῶν ἐχόντων πτυχίον Παιδαγωγικῆς Ἀκαδημίας ἢ ἀπολυτήριον Γυμνασίου ἢ ἀπολυτήριον τοῦ τέως Ἑλληνικοῦ Σχολείου ἢ ἐνδεικτικὸν Β' τάξεως ἐξαταξίου Γυμνασίου, ὡς καὶ μεταθέσεως εἰς αὐτὰς κειροτονηθέντων ἤδη ἱερέων καὶ μὴ καταγομένων ἐκ Θράκης, Μακεδονίας καὶ Ἡπείρου. Εἰς ὅλους δὲ τοὺς ἀνωτέρω καὶ γενικῶς εἰς ἅπαντας τοὺς εφημερίους τοὺς ἐπιηροτοῦντας εἰς ἐνορίας τῶν παραμεθορίων χωρίων μέχρι 70 οἰκογενειῶν χορηγεῖται, πληρὴ τοῦ μισθοῦ, καὶ πρόσθετον μηνιαῖον ἐπίδομα ἴσον πρὸς τὸ ἡμισυ τοῦ μισθοῦ αὐτῶν. Κατόπιν τῶν ἀνωτέρω ἐναπόκειται εἰς τοὺς οἰκέλους Σεβ. Ἀρχιερεῖς, ἵνα ἐγκαίρως μεριμνήσωσι διὰ τὴν ἐκλογὴν καὶ χειροτονίαν ἢ μεταθέσιν τῶν ἀξίων, ὅπως καταλάβωσι τὰς κενὰς εφημεριακὰς θέσεις τῶν εἰρημένων περιοχῶν τῆς Χώρας.

Ἐπειτα διὰ τοῦ δευτέρου νόμου ἰδρύεται ἐν πρώτοις ἐν Θεσσαλονίκῃ Ἀνωτέρα Ἐκκλησιαστικὴ Σχολή, ἰσότημος πρὸς τὰς Παιδαγωγικὰς Ἀκαδημίας τοῦ Κράτους, οἱ ἀπόφοιτοι τῆς ὁποίας θὰ διορίζονται ἱερεῖς καὶ δημοδιδάσκαλοι εἰς χωρία τῶν παραμεθορίων περιοχῶν, λαμβάνοντες ἀμφοτέρους τοὺς μισθοὺς τοῦ ἱερέως καὶ τοῦ δημοδιδασκάλου. Δεύτερον καταργοῦνται ἅπαντα τὰ Κατώτερα Ἐκκλησιαστικὰ Φροντιστήρια, ἅτινα, ἰδρυθέντα προσωρινῶς καὶ ἐκ λόγων ὑπερτάτης ἀνάγκης τῷ 1945, ἐπρεπε νὰ εἶχον πρὸ πολλοῦ καταργηθῆ, ἵνα καταπαύσῃ ἢ εἰσοδος εἰς τὸν Ἐφημεριακὸν Κλήρον τῶν ἐξ αὐτῶν ἀποφοιτῶντων κατωτέρας μορφώσεως ἱερέων. Καὶ τρίτον καταργοῦνται αἱ δύο πρῶται τάξεις τῶν λειτουργοῦσων ἐπιταξίων Ἐκκλησιαστικῶν Σχολῶν, αἱ ὁποῖαι μετατρέπονται εἰς ἐξαταξίους Σχολὰς, διὰ τῆς προσθήκης μᾶς εἰσέτι τελευταίας τάξεως, δεχόμενοι πρὸς ἐγγραφὴν μαθητὰς ἔχοντας ἐνδεικτικὸν προαγωγῆς ἐκ τῆς δευτέρας πρὸς τὴν τρίτην τάξιν τοῦ ἐξαταξίου Γυμνασίου. Διὰ τῶν ἀνωτέρω καὶ ἄλλων τινῶν μεταρρυθμίσεων ἐν τῇ Ἐκκλησιαστικῇ Ἐκπαιδευσει ἡμῶν θὰ περιλαμβάνῃ ἐφεξῆς αὕτη κυρίως δύο τύπους Ἐκκλησιαστικῶν Σχολῶν, μὲ πλήρη γυμνασιακὴν μόρφωσιν καὶ διαιτη ἱερατικὴν ἐπιμόρφωσιν, ἥτοι ἀπ' ἐνός μὲν τὰς ἐξαταξίους Ἐκκλησιαστικὰς Σχολὰς, εἰς τὰς ὁποίας θὰ εἰσάγονται μαθηταὶ δίκαιοι μὲν νὰ ἐγγραφῶσιν εἰς τὴν τρίτην τάξιν τοῦ γυμνασίου καὶ μικρὰς σχετικῶς ἡλικίας, ἀπ' ἐτέρου δὲ τὰ Ἀνωτέρα Ἐκκλησιαστικὰ Φροντιστήρια καὶ τὴν Παιδαγωγικὴν Ἐκκλησιαστικὴν Ἀκαδημίαν Θεσσαλονίκης, εἰς τὰ ὁποία θὰ εἰσάγονται ἀπολυτηριοῦχοι γυμνασίου μεγαλυτέρας ἡλικίας, πρὸς ἄμεσον χειροτονίαν. Τοιοῦτοτρόπως θὰ ἐπιτευχθῆ μέλλοντικῶς ἡ ἀνύψωσις τῆς στάθμης τῆς μορφώσεως τοῦ ἱεροῦ Κλήρου ἡμῶν καὶ ἢ κατὰ τὸ μάλλον ἢ ἦττον ὁμοιομορφία αὐτῆς, καθ' ὅσον ἅπαντες οἱ ἱερεῖς τῆς δευτέρας κατηγορίας, οἱ προερχόμενοι ἐκ τε τῶν Ἐκ-

κλησιαστικῶν Σχολῶν καὶ τῶν Ἀνωτέρων Φροντιστηρίων, θὰ κέκτηνται ὡς βάσιν τῆς μορφώσεώς των τὴν ἐγκύκλιον κλασσικὴν γυμνασιακὴν παιδείαν μὲ διαιτη εἰσέτι ἐκκλησιαστικὴν ἐπιμόρφωσιν, καὶ ἐπομένως θὰ ἔχωσι τὰ αὐτὰ κατ' ὄσιν προσόντα διὰ τὸν καθορισμὸν τῆς μισθοδοσίας, τῆς προαγωγῆς αὐτῶν κ.λ.π. Ὑπεράνω δὲ αὐτῶν θὰ ἴστανται οἱ τῆς πρώτης κατηγορίας Θεολόγοι ἱερεῖς, ἐνθ' ἂν ἐκλείρωσι σὺν τῇ παρόδῳ τοῦ χρόνου οἱ τῆς τρίτης καὶ τετάρτης κατηγορίας τοιοῦτοι.

Ἀναμφιβόλως τὸ ἐπίτευγμα τοῦτο εἶναι μεγάλης σημασίας, καθὼς καὶ τὸ τῶν Ἐφημερίων τῶν παραμεθορίων Μητροπόλεων καὶ ἑτερά τινὰ ἐπιτυγχανόμενα διὰ τῶν ψηφισθέντων δύο πρώτων Νόμων, καὶ διὰ τοῦτο ἐπιθυμοῦμεν νὰ ἐκφράσωμεν τὰς θερμὰς εὐχαριστίας καὶ εὐλογίας τῆς Ἐκκλησίας πρὸς τὸν συντελέσαντα μεγάλως διὰ τὴν ἐπιψήφισιν αὐτῶν Ἐξοχώτατον Ὑπουργὸν κ. Βογιατζῆν, οὐτινος ἡ ἀφοσίωσις πρὸς τὴν Ἐκκλησίαν καὶ ἡ δραστηριότης ἐγγυῶνται τὴν ταχεῖαν ρύθμισιν καὶ τῶν ἄλλων ἐκκεμῶν θεμάτων τῆς Ἐκκλησίας.

Εἴμεθα δὲ βέβαιοι, ὅτι ὁ κ. Ὑπουργὸς θρ εὐδαιρησθηθῆ νὰ ἐπισπεύσῃ τὴν προώθησιν καὶ τῶν ὑπολοίπων ἐκκεμῶν ἐκκλησιαστικῶν Νομοσχεδίων πρὸς τὴν τελικὴν ψήφισιν αὐτῶν ὑπὸ τῆς Βουλῆς, ἥτοι: α) «περὶ συμπληρώσεως καὶ τροποποιήσεως τῆς περὶ Τ.Α.Κ.Ε. Νομοθεσίας», β) «περὶ τροποποιήσεως καὶ συμπληρώσεως τοῦ Νόμου 2631/53 καὶ 3452/55 ὡς καὶ ἄλλων τινῶν διατάξεων περὶ Ο.Α.Ε.Π.», γ) «περὶ συμπληρώσεως διατάξεων τῶν Α.Ν. 976/1946 περὶ Ἀποστολικῆς Διακονίας τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος», δ) «περὶ Ἱεροκηρύκων» ε) «περὶ καθορισμοῦ τυπικῶν προσόντων κατατάξεως εφημερίων εἰς μισθολογικὰς κατηγορίας» καὶ στ) «περὶ τροποποιήσεως καὶ συμπληρώσεως τῶν περὶ ἀνεγέρσεως καὶ λειτουργίας Ἱερῶν Ναῶν ἰσχυροῦσων διατάξεων».

Τέλος δέον νὰ προστεθῆ, ὅτι δὲν ἐπετεύχθη ἀνευχῶς εἰσέτι ἡ ρύθμισις τοῦ εφημεριακοῦ μισθολογίου, παρ' ὅλας τὰς ἐπιμόνους καὶ ἀκαταπαύστους προσπάθειας ἡμῶν καὶ τὰ ἐπανελημμένα διαβήματα τῆς Ἱερᾶς Συνόδου εἰς τὸν Ἐξοχώτατον Πρόεδρον τῆς Κυβερνήσεως, ὅστις δέον νὰ ὁμολογηθῆ ὅτι ἐπέδειξε τὴν ὀφειλομένην κατανόησιν, παρεπέμφε τὸ ζήτημα πρὸς μελέτην εἰς τὰ ἀρμόδια κρατικὰ ὄργανα καὶ εἶχεν ὀρίσει κατὰ τὸν παρελθόντα μῆνα μεγάλην ὑπὸ τὴν προεδρίαν του σύσκεψιν τῶν ἀρμοδίων Ὑπουργῶν καὶ ἀντιπροσώπων τῆς Ἐκκλησίας πρὸς λήψιν ὀριστικῆς ἀποφάσεως, ἀλλὰ δυστυχῶς ἢ περιπλοκῇ τοῦ Ἐθνικοῦ θέματος δὲν ἐπέτρεψε τὴν πραγματοποιήσιν αὐτῆς. Ἀντιθέτως ἐπιτύχομεν τὴν ὑπὸ τοῦ Τ.Α.Κ.Ε. χορήγησιν εἰς τοὺς ἱερεῖς ἀξήσεως τῶν συντάξεων καὶ ἄλλων παροχῶν.

Εἰς τὴν νέαν Ἱερὰν Σύνοδον ἀπόκειται νὰ παρακολουθήσῃ πάντα τὰ ἀνωτέρω καὶ ἄλλα ἐκκεμῆ ζητήματα καὶ νομοσχέδια τῆς Ἐκκλησίας καὶ προωθήσῃ αὐτὰ πρὸς τὴν εὐκαιρὰν ρύθμισιν αὐτῶν.

Ἀλλὰ πληρὴ τῶν εἰρημένων, τὴν Ἱερὰν Σύνοδον θὰ ἀπασχολήσωσι καὶ ἄλλα Ἐκκλησιαστικὰ θέματα, τὰ ὁποία θεωροῦμεν περιττὸν νὰ ἀναφέρωμεν σήμερον, ἐπιφυλασσόμενοι νὰ εἰσηγηθῶμεν αὐτὰ εἰς τὴν μετὰ

τρεις εβδομάδας συνερχομένην σεπτὴν Ἱεραρχίαν τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος. Ἀκριβῶς τὰς ὑπὸ τῆς Ἱεραρχίας ληφθησομένας ἀποφάσεις θὰ κληθῆ νὰ ἐκτελέσῃ ἡ Ἱερὰ Σύνοδος. Ἐπομένως ὑποχρεούμεθα νὰ ἀναμεινῶμεν αὐτάς, ἀρκούμενοι εἰς τὰ ἀνωτέρω συντόμως ἐκτεθέντα. Ἐκεῖνο μόνον, τὸ ὁποῖον ὑπολείπεται νὰ πράξῃ ἡ Ἱερὰ Σύνοδος μέχρι τῆς ἐπιτελεμένης Συνόδου τῆς Ἱεραρχίας, εἶναι ἡ ἐπιμελής προπαρασκευὴ τῶν ἐργασιῶν Ἀδτῆς, ὡς καὶ ἡ ἐνδελεχὴς μελέτη ἐκ μέρους τῶν Σεβ. Συνοδικῶν καὶ πάντων τῶν ἁγίων Ἀρχιερέων τῶν ὁρισθέντων θεμάτων τῆς Ἱεραρχίας. Καὶ ἐπὶ τὸ ἔργον τοῦτο καλοῦμεν πάντας ἀνεξαιρέτως τοὺς συγκροτούντας τὴν Ἱεραρχίαν τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος.

Ἐπὶ τούτοις, ἐπικαλούμενοι πρῶτον μὲν τὴν θείαν συνατίληψιν, ἔπειτα δὲ τὴν πρόφρονα συνεργασίαν καὶ σύμπνοιαν τῶν Σεβ. Συνοδικῶν Συνέδρων καὶ τὴν συμπαράστασιν τῆς Ἐθνικῆς Κυβερνήσεως, κηρύσσομεν τὴν ἐναρξίν τῶν ἐργασιῶν τῆς 104ης Συνοδικῆς Περιόδου».

Μετὰ τὸν Μακαριώτατον ἔλαβε τὸν λόγον ὁ παριστάμενος κ. Ὑπουργός, ὅστις διὰ τῶν ἐξῆς ἐχαίρετῆσε τὴν νέαν Ἱ. Σύνοδον:

Μακαριώτατε,  
Σεβασμιώτατοι Συνοδικοὶ Σύεδροι,

Συναισθήματα βαθυτάτης κατανύξεως, ἀλλὰ καὶ συγκινήσεως μὲ διακατέχουν, ὡσάκις εὐρίσκομαι ἐν μέσῳ ὑμῶν ἐν τῇ ἱερᾷ ταύτῃ αἰθούσῃ. Καὶ ὑπὸ τὸ κράτος τῶν συναισθημάτων τούτων ἐπιθυμῶ νὰ διαβεβαιώσω ὑμᾶς, ὅτι ἡ Κυβέρνησις τοῦ κ. Κωνσταντίνου Καραμανλῆ ἔχει βαθεῖαν πεποιθήσιν, ὅτι ἡ στενὴ συνεργασία Ἐκκλησίας καὶ Κράτους εἶναι ἐκεῖνη, ἣτις θὰ δώσῃ τὴν λύσιν τῶν μεγάλων προβλημάτων τοῦ Ἑλληνικοῦ λαοῦ εἰς τὸν κοινωνικὸν καὶ ἠθικὸν τομέα. Ἐκ τῆς πεποιθήσεως δὲ ταύτης ὁρμώμενη, παρέχει καὶ θὰ παρέχῃ πᾶσαν αὐτῆς τὴν ὑποστήριξιν πρὸς τὴν Ὀρθόδοξον Ἑλληνικὴν Ἐκκλησίαν, ἀλλ' ἀκόμη καὶ ἐκ τοῦ γεγονότος ὅτι τὸ Ἑλληνικὸν Ἔθνος καὶ ἡ Ὀρθόδοξος Ἑλληνικὴ Ἐκκλησία ἔχουν συνδεθῆ ἄρρηκτως διὰ μέσον τῶν αἰῶνων μὲ τοὺς κοινὸς ἀγῶνας, οὗς διεξήγαγον πρὸς ἐπιβιώσιν τοῦ Ἑλληνικοῦ Γένους. Οὐδεὶς ἐπομένως ἔπαινος ἀρμόζει εἰς τὸν ἐπὶ τῶν ὀρθοσκευμάτων καὶ τῆς Ἐθν. Παιδείας Ὑπουργὸν διὰ τὴν βοήθειαν, τὴν ὁποῖαν παρέσχε πρὸς ψήφισιν τῶν ὑπὸ τοῦ Μακαριώτατου προαναφερθέντων Νομοσχεδίων. Τοῦτο ἔθεωρήσαμεν στοιχειῶδες ἡμῶν καθήκον καὶ διαβεβαιούμεν ὑμᾶς, ὅτι ὅτιδήποτε ἄλλο ἤθελε ζητηθῆ ἀπὸ ἡμᾶς ἐκ μέρους τῆς Ἐκκλησίας, θὰ τὸ πράξωμεν εὐχαρίστως πρὸς τὸ καλὸν Ἀδτῆς ἀπ' ἐνὸς καὶ τοῦ Ἑλληνικοῦ Λαοῦ ἀπ' ἑτέρου.

Ἡ ἀνθρωπότης σήμερον διέρχεται κρίσιμον καμπήν. Ὁ διεθνὴς ὀρίζων εἶναι σήμερον πλήρης μελανῶν νεφῶν. Καὶ εἰς τὴν κρίσιμον αὐτὴν ἐποχὴν ὑμεῖς θὰ πρέπει νὰ ἔχητε τὴν μεγάλην φιλοδοξίαν νὰ ἡγηθῆτε πρῶτοι τῆς ἀνατάσεως τοῦ Ἑλληνικοῦ Ἔθνους, ὀδηγοῦντες αὐτὸ πλησιέστερον πρὸς τὰ Ἑλληνοχριστιανικὰ ἰδεώδη. Διότι ὑμεῖς, εὐρισκόμενοι πλησιέστερον πρὸς τὴν πηγὴν τοῦ φωτός, τὸν Κύριον ἡμῶν

Ἰησοῦν Χριστόν, ἀντλείτε ἀπ' Αὐτὸν τὴν δυνάμιν Σας, καὶ εἰσεθε ὡς ἐκ τούτου εἰς θέσιν ὑπὲρ πάντας τοὺς ἄλλους, μὲ τὸ φωτεινὸν παράδειγμά Σας καὶ μὲ τὰ ἔργα Σας, νὰ ὀδηγήσητε τὸν Ἑλληνικὸν Λαόν, ἀλλὰ καὶ τὴν ἀνθρωπότητα ὁλόκληρον, ἣτις σήμερον χεϊμάζεται, πλησίον τοῦ Χριστοῦ, ὥστε νὰ εὕρῃ αὐτὴ τὸν ἀληθῆ προσανατολισμὸν τῆς καὶ νὰ ζήσῃ καλύτερας ἡμέρας. Εἶμαι βέβαιος, ὅτι, λέγων ταῦτα, κρούω ἀνοικτὰς θύρας· διότι πιστεύω ὅτι τὰς σκέψεις ταύτας ἔχετε ἅπαντες πρὸ ὀφθαλμῶν.

Σεβασμιώτατοι Ἱεράρχαι, θέσει εὐρίσκοσθε εἰς τὴν πρῶτην γραμμὴν τῆς πνευματικῆς ἡγεσίας τοῦ Ἑλληνικοῦ λαοῦ καὶ δύνασθε διὰ τῆς διδασκαλίας Σας καὶ πρὸ παντὸς διὰ τοῦ παραδείγματός Σας νὰ συντελέσητε, περισσότερον παντὸς ἄλλου, ὥστε νὰ ὀδηγηθῆ ὁ Ἑλληνικὸς Λαὸς εἰς τὴν ὁδὸν τῶν πεπρωμένων του·

Ἀκολουθῶς ὁ ἐκ τῶν Συνοδικῶν Συνέδρων πρῶτος τῆ τάξει Σεβ. Μητροπολίτης Ἡλείας κ. Γερμανός, ἐκ μέρους αὐτοῦ καὶ τῶν λοιπῶν Σεβασμ. Συνοδικῶν Συνέδρων ἀντεφώνησε διὰ τῶν ἐξῆς :

«Μακαριώτατε,

Ἡ Ἁγία καὶ Ἱερὰ Σύνοδος μετὰ πολλῆς προσοχῆς ἤκουσε τὴν ὠραίαν καὶ ἐμπεριστατωμένην προσλαλίαν, δι' ἧς ἡ Ὑμετέρα Μακαριότης θερμῶς ἐχαίρετῆσε τοὺς Συνοδικοὺς Συνέδρους καὶ ἐν ἧ ἀνέφερε τὰ ἀπασχολούντα τὴν Ἐκκλησίαν ἡμῶν προβλήματα. Ἡ Ἱερὰ Σύνοδος ἔχει συναίσθησιν τῆς σοβαρότητος τῶν ἐν λόγῳ ζητημάτων καὶ θὰ ἐνισχύσῃ τὴν Ὑμετέραν Μακαριότητα, ἵνα καταστή δυνατὸν νὰ εὕρῃσι ταῦτα τὴν ἐπωφελεστέραν διὰ τὸν κλῆρον καὶ τὸν λαόν τῆς Ἑλλάδος λύσιν. Πρωταρχικὴν δὲ μετὰ τῶν αὐτῶν θέσιν κατέχοντα πρῶτον τὸ Ἐφημεριακὸν πρόβλημα καὶ δεύτερον τὸ τῆς Ἀποστολικῆς Διακονίας. Τὸ πρῶτον ἐκκρεμεῖ ἐπὶ ἓνα καὶ πλέον αἰῶνα, παρὰ δὲ τὰς προσπάθειάς τῆς Ἐκκλησίας καὶ τῆς Πολιτείας, παραμένει δυστυχῶς ἄλυτον. Ὁ ἱερεὺς, ὡς εἶναι γνωστὸν εἰς πάντας, εἶναι ἡ δυνάμις καὶ ἡ ψυχὴ τῆς Ἐκκλησίας καὶ τοῦ Ἔθνους. Διὰ τοῦ ἁγιαστικοῦ καὶ κηρυκτικοῦ ἔργου ὀδηγεῖ οὗτος τοὺς πιστοὺς εἰς τὴν χριστιανικὴν τελειότητα, ἀλλὰ καὶ εἰς τὰς ὑποθέσεις καὶ τὰ ζητήματα τοῦ κράτους ἐρχεται ἄρωγός καὶ συμπαραστάτης.

Ὁ Ἑλληνικὸς Ὀρθόδοξος κλῆρος εἶναι ὁ ἀφανῆς ἥρωας, ὅστις καὶ μόνον κατὰ τὴν τελευταίαν εἰκοσαετίαν ἔδωκε τέσσαρας ἑκατοντάδας θυμάτων, μαρτυρησάντων ὑπὲρ πίστεως καὶ πατριδος, κατὰ τὰ ἐπίσημα τῆς Ἐκκλησίας στοιχεῖα.

Ἠκούσαμεν ἐπίσης τοὺς λόγους τοῦ Ἐξοχωτάτου κ. Ὑπουργοῦ σχετικῶς μὲ τὴν ἐνίσχυσιν, ἣν θὰ παράσχη ἡ Κυβέρνησις εἰς τὴν Ἐκκλησίαν πρὸς ἐπίλυσιν τῶν ἀπασχολούντων αὐτὴν προβλημάτων. Ἐπειδὴ ὁμοῦ ταῦτα ἐλέχθησαν κατ' ἐπανάληψιν καὶ, παρὰ τὴν ἀγαθὴν διάθεσιν Ἐκκλησίας καὶ Πολιτείας τὸ ἐφημεριακὸν πρόβλημα παραμένει εἰσέτι ἄλυτον, ἐπὶ ζημίᾳ ἀμφοτέρων, ὑποβάλλω τὴν παράκλησιν καὶ νομίζω, ὅτι ἀπηχῶ ἐπὶ τοῦ προκειμένου καὶ τὴν γνώμην τῶν Σεβασμιωτάτων Συνοδικῶν Συνέδρων, ὅπως ἡ Κυβέρνησις τὰς ὑποσχέσεις αὐτῆς μεταβάλῃ εἰς πράξιν, ὥστε νὰ δώσῃ τὴν χαρὰν

καὶ τὴν ἱκανοποίησιν τόσοσιν εἰς τὴν Ἐκκλησίαν καὶ τὸν ἐφημεριακὸν κλῆρον, ὅσων καὶ εἰς τὸν Ἑλληρικὸν λαόν.

Ἡμεῖς καὶ ὡς Ἱερὰ Σύνοδος καὶ ὡς Μητροπολίται εἰς τὰς κατὰ τόπους ἐπαρχίας, εἴμεθα παρὰ τὸ πλεῖστον τῆς Ἑμετέρας Μακαριότητος, πρόθυμοι διὰ πάσαν θυσίαν πρὸς ἐπίλυσιν τοῦ ἐν λόγῳ προβλήματος.

Τὸ δεύτερον ζήτημα, τὸ ἀφορῶν εἰς τὴν Ἀποστολικὴν Διακονίαν, εἶναι ἐπίσης λίαν σοβαρὸν καὶ ζωτικὸν διὰ τὴν Ἐκκλησίαν. Εἶναι ἀνάγκη ἢ Ἀποστολικὴ Διακονία νὰ καταστῇ ζῶν ὄργανισμός, ὡς τὸν ὠνειρεύθη ἡ Ἐκκλησία, ὅτε ἴδρυν αὐτόν, ἀνταποκρινόμενος πλήρως εἰς τὸ ἱεραποστολικὸν αὐτοῦ ἔργον. Ἄς μὴ λησμονῶμεν δέ, ὅτι εἰς τῶν σπουδαιότερων σκοπῶν τῆς Ἀποστολικῆς Διακονίας εἶναι καὶ ἡ κατὰ Χριστὸν διαπαιδαγώγησις τῶν νέων. Ἐξ αὐτῶν θὰ προέλθουν οἱ διάδοχοι ἡμῶν καὶ εἶναι ἀνάγκη, ὅπως οὗτοι διαπαιδαγωγηθῶσι καὶ καταρτισθῶσι πλήρως, ὥστε νὰ συνεχίσουν τὸ ἔργον ἡμῶν, νὰ τὸ ἀξήσουν καὶ νὰ ἀποδώσουν καρποὺς ἀγλαοῦς, πλείονας τῶν ἡμετέρων. Τελευτῶν εὐχομαι, ὅπως Κύριος ὁ Θεὸς ἐπισχύσῃ πάντας ἡμᾶς, ὥστε νὰ φέρωμεν εἰς πέρας τὴν μεγάλην καὶ σωτήριον διὰ τὴν Ἐκκλησίαν καὶ τὸ Ἔθνος ἀποστολὴν ἡμῶν».

Εἶτα ὁ κ. Ὑπουργός, ὁ Γεν. Γραμματεὺς τοῦ Ὑπουργείου Θρησκευμάτων καὶ Ἐθνικῆς Παιδείας καὶ ὁ Γεν. Διευθυντὴς Θρησκευμάτων ἀπεχώρησαν ἐκ τῆς αἰθούσης τῶν συνεδριῶν τῆς Ἱ. Συνόδου. Ἐν συνεχείᾳ δὲ ἡ Ἱ. Σύνοδος προέβη εἰς τὸν καταρτισμὸν τῶν Συνοδικῶν Ἐπιτροπῶν, αἵτινες ἔχουν ὡς ἑξῆς :

**Ο.Δ.Ε.Π.** Πρόεδρος ὁ Μακ. Ἀρχιεπίσκοπος Ἀθηνῶν κ. Θεόκλητος. Τακτικὰ μέλη οἱ Σεβ. Μητροπολίται Μεσσηνίας κ. Χρυσόστομος, Δράμας κ. Φίλιππος καὶ Εἰάνθης κ. Ἀντώνιος.

**Τ.Α.Κ.Ε.** Πρόεδρος ὁ Μακαριώτατος Ἀρχιεπίσκοπος Ἀθηνῶν κ. Θεόκλητος. Τακτικὸν μέλος ὁ Σεβ. Μητροπολίτης Ἡλείας κ. Γερμανός. Ἀναπληρωματικὸν μέλος ὁ Σεβ. Μητροπολίτης Πρεβέζης κ. Στυλιανός.

**Ἀποστολικὴ Διακονία.** Πρόεδρος ὁ Μακαριώτατος Ἀρχιεπίσκοπος Ἀθηνῶν κ. Θεόκλητος. Τακτικὰ μέλη, οἱ Σεβ. Μητροπολίται Παροναξίας κ. Ἀμβρόσιος καὶ Κίτρους κ. Βαρνάβας. Ἀναπληρωματικὰ μέλη, οἱ Σεβ. Μητροπολίται Φωκίδος κ. Ἀθανάσιος καὶ Λευκάδος καὶ Ἰθάκης κ. Δωρόθεος.

**Ἐπὶ τῶν Χειροτονιῶν.** Ὁ Σεβ. Μητροπολίτης Παροναξίας κ. Ἀμβρόσιος.

**Ἐπὶ τῶν προσφυγῶν.** Οἱ Σεβ. Μητροπολίται Ἡλείας κ. Γερμανός, Λευκάδος καὶ Ἰθάκης κ. Δωρόθεος καὶ Θεσσαλιώτιδος καὶ Φαναριοφερσάλων κ. Κύριλλος.

**Δελτίον «Ἐκκλησία».** Πρόεδρος ὁ Μακ. Ἀρχιεπίσκοπος Ἀθηνῶν κ. Θεόκλητος. Μέλη, οἱ Σεβ. Μητροπολίται Φωκίδος κ. Ἀθανάσιος καὶ Λήμνου κ. Διονύσιος.

**Ἐπὶ τῶν διδακτικῶν βιβλίων.** Οἱ Σεβ. Μητροπολίται Λήμνου κ. Διονύσιος καὶ Πρεβέζης κ. Στυλιανός.

**Ἐποπτικὸν καὶ Ὑπηρεσιακὸν Συμβούλιον Ἐκκλησιαστικῆς Ἐκπαίδευσως.** Τακτικὸν μέλος ὁ Σεβ. Μητροπολίτης Ἱερισσοῦ, Ἀγ. Ὅρους καὶ Ἀρδαμερίου κ. Κυπριανός. Ἀναπληρωματικὸν ὁ Σεβ. Μητροπολίτης Κίτρους κ. Βαρνάβας.

**Ἐπὶ τῶν Μοναστηριακῶν.** Ὁ Σεβ. Μητροπολίτης Λευκάδος κ. Δωρόθεος.

**Ἐπὶ τῶν Γάμων.** Ὁ Σεβ. Μητροπολίτης Παροναξίας κ. Ἀμβρόσιος.

**Βυζαντινῆς Μουσικῆς.** Ὁ Σεβ. Μητροπολίτης Πρεβέζης κ. Στυλιανός.

**Δαπανῶν Συνοδικοῦ Γραφείου.** Οἱ Σεβ. Μητροπολίται Θεσσαλιώτιδος καὶ Φαναριοφερσάλων κ. Κύριλλος, Ἱερισσοῦ, Ἀγ. Ὅρους καὶ Ἀρδαμερίου κ. Κυπριανός καὶ Πρεβέζης κ. Στυλιανός.

**Πρωτοβάθμιον Συνοδικὸν Δικαστήριον.** Πρόεδρος ὁ Σεβ. Μητροπολίτης Ἡλείας κ. Γερμανός. Μέλη, οἱ Σεβ. Μητροπολίται Φωκίδος κ. Ἀθανάσιος, Λευκάδος κ. Δωρόθεος, Παροναξίας κ. Ἀμβρόσιος καὶ Δράμας κ. Φίλιππος.

**Δευτεροβάθμιον Συνοδικὸν Δικαστήριον.** Πρόεδρος ὁ Μακαριώτατος Ἀρχιεπίσκοπος Ἀθηνῶν κ. Θεόκλητος. Μέλη οἱ Σεβ. Μητροπολίται Μεσσηνίας κ. Χρυσόστομος, Θεσσαλιώτιδος καὶ Φαναριοφερσάλων κ. Κύριλλος, Ἱερισσοῦ, Ἀγ. Ὅρους καὶ Ἀρδαμερίου κ. Κυπριανός, Λήμνου κ. Διονύσιος, Νικοπόλεως καὶ Πρεβέζης κ. Στυλιανός καὶ Κίτρους κ. Βαρνάβας. Ἀναπληρωματικὸν μέλος ὁ Σεβ. Μητροπολίτης Εἰάνθης κ. Ἀντώνιος.

**Ἐπὶ τῶν ξένων Προπαγανδῶν.** Πρόεδρος ὁ Σεβ. Μητροπολίτης Κίτρους κ. Βαρνάβας. Μέλη ὁ Θεοφ. Ἐπίσκοπος Ἀχαΐας κ. Παντελεῆμων, ὁ Ἀρχιεπίσκοπος τῆς Ἱ. Συνόδου Πανός. Ἀρχιμ. κ. Δαμασκηνός Παπαχρήστου, ὁ παρὰ τῇ Ἱ. Συνόδῳ Βασιλικὸς Ἐπίτροπος Καθηγητῆς κ. Ἰωάννης Καρμίρης καὶ ὁ Γεν. Διευθυντὴς τῆς Ἀποστολικῆς Διακονίας Καθηγητῆς κ. Ἀνδρέας Φυτράκης.

**Ἐπὶ τῶν θεμάτων Προσυνόδου.** Πρόεδρος ὁ Μακ. Ἀρχιεπίσκοπος Ἀθηνῶν κ. Θεόκλητος. Μέλη οἱ Σεβ. Μητροπολίται Ἡλείας κ. Γερμανός, Μεσσηνίας κ. Χρυσόστομος καὶ Κίτρους κ. Βαρνάβας.

**Παγκοσμίου Συμβουλίου Ἐκκλησιῶν, Διανομῶν καὶ Γραφείου Σχέσεων μετὰ τῶν ξένων Ἐκκλησιῶν.** Πρόεδρος ὁ Μακ. Ἀρχιεπίσκοπος Ἀθηνῶν κ. Θεόκλητος. Μέλη οἱ Σεβ. Μητροπολίται Κίτρους κ. Βαρνάβας καὶ Εἰάνθης κ. Ἀντώνιος.

**Καταπολεμήσεως ἀναλφαβητισμοῦ.** Ὁ Σεβ. Μητροπολίτης Παροναξίας κ. Ἀμβρόσιος.

**Μελετῶν καὶ Τύπου.** Πρόεδρος ὁ Σεβ. Μητροπολίτης Σάμου καὶ Ἰκαρίας κ. Εἰρηναῖος. Μέλη οἱ Σεβ. Μητροπολίται Λήμνου κ. Διονύσιος καὶ Κίτρους κ. Βαρνάβας.

**Κοινὸν Ὑπηρεσιακὸν Συμβούλιον διὰ τοὺς ὑπαλλήλους τῆς Ἱ. Συνόδου καὶ τῆς Ἀποστολικῆς Διακονίας, ὡς καὶ διὰ τοὺς Ἱεροκήρυκας.** Ὁ Σεβ. Μητροπολίτης Εἰάνθης κ. Ἀντώνιος.

Τὰ λαϊκὰ μέλη Ἐπιτροπῶν τινῶν παραμένουν τὰ αὐτά.

## Η ΑΝΑΓΚΑΙΟΤΗΣ ΤΗΣ ΠΡΟΣΕΥΧΗΣ ΔΙΑ ΤΗΝ ΣΠΟΥΔΑΖΟΥΣΑΝ ΝΕΟΛΑΙΑΝ ΕΙΣ ΑΝΩΤΑΤΑΣ ΣΧΟΛΑΣ

Ἡ Προσευχή εἶναι μία ἱερὰ στιγμή, κατὰ τὴν ὁποίαν ὁ ἄνθρωπος συνεχόμενος ἀπὸ κατὰθλιων εἰς τὴν πορείαν τῆς ζωῆς του, ἀναφέρεται εἰς τὸν Θεὸν καὶ εἰς μίαν ταπεινώσιν ψυχῆς ἐκζητεῖ τὸ ἔλεός Του, τὴν ἀρωγὴν Του, τὴν συμπαράστασίν Του, ἵνα ἐξέλθῃ νικητῆς τῶν ἐμποδίων, τὰ ὁποῖα ἀνακόπτουν τὴν πραγματοποίησιν τῶν παλῶν τῆς ἐλευθερίας του, τῶν ἐγγενῶν σκοπῶν του, τῶν μεγάλων ἐλπίδων του, τῶν ὠραίων ἰδανικῶν τῆς ψυχῆς του.

Παρ' ὅλας τὰς κατακτήσεις του ὁ ἄνθρωπος ἐπὶ τοῦ πεδίου τῶν θετικῶν ἐπιστημῶν καὶ τὰς καταπληκτικὰς προόδους του εἰς τὸ κεφάλαιον τοῦ τεχνικοῦ πολιτισμοῦ, συναισθάνεται βαθέως ὅτι παραμένουν ἅλτα τὰ προβλήματα τοῦ κόσμου, τοῦ ἀνθρώπου, τῆς ἐλευθερίας, τοῦ Θεοῦ. Μόνον ἡ πίστις εἰς τὰς αἰωνίας ἀξίας, εἰς τὴν κορυφὴν τῶν ὁποίων ὁ Θεὸς καὶ ὁ ἄνθρωπος ὀλοκληρώνουν τὸ νόημα τοῦ πολιτισμοῦ τῶν λαῶν, παραμένει ὡς ἡ καθοδηγοῦσα δύναμις εἰς τὴν ἀληθῆ ἐκπολιτιστικὴν πορείαν τῆς Ἱστορίας.

Καὶ ὅλαι μὲν αἱ θρησκείαι, διαπιστοῦσαι τὴν παρουσίαν τοῦ κακοῦ εἰς τὸν κόσμον ποὺ ἐκδηλοῦται εἰς τὴν ζωὴν ὡς ἀσθένεια, ὡς φθορὰ καὶ θάνατος, ἀναζητοῦν τὴν λύτρωσιν ἐν τῷ προσώπῳ τῶν θεῶν των, τῶν Ἡμιθέων των, ἀλλὰ μόνον ἡ Χριστιανικὴ Θρησκεία ἀπεσαφῆρσε τί εἶναι τὸ κακὸν καὶ πόθεν ἡ προέλευσίς του καὶ πῶς κατασυνετριβῆ ἀπὸ τὴν στανρωθεῖσαν ἀγάπην τοῦ Υἱοῦ τοῦ Θεοῦ. Μόνον δηλαδὴ ἡ παρέμβασίς τοῦ Χριστοῦ, ὡς Θεοῦ καὶ Ἀνθρώπου ἐν ταῦτῳ, ἐβεβαίωσε ἐπὶ τοῦ Σταυροῦ τὴν ὑπερνίκησιν τοῦ κακοῦ καὶ διὰ τῆς Ἀναστάσεώς Του διήνοιξεν τὸν δρόμον τῆς αἰωνιότητος καὶ ἐνίσχυσε τὰς ἐλπίδας τοῦ πονεμένου ἀνθρώπου, ὅτι οὐχὶ ὁ θάνατος, ἡ ἐκμηδένισις εἰς τὴν ὁποίαν ὁδηγεῖ τὸ κακόν, ἀλλ' ἡ αἰωνιότης, ὁ θρίαμβος τῆς ἀγάπης ὡς καθολικῆς ὠραιότητος ἔχει τὴν τελευταίαν λέξιν εἰς τὴν διαδοχὴν τῶν αἰῶνων, εἰς τὸ τέρμα τῆς ἀνελιξεως τῆς ζωῆς καὶ τῆς Ἱστορίας τοῦ Σύμπαντος. Μόνον ἡ Χριστιανικὴ Θρησκεία εἰς τὰ σχήματα τοῦ ἀρχαίου Ἑλληνικοῦ πολιτισμοῦ, εἰς τὸ σχῆμα τῆς Ὁρθόδοξου Ἐκκλησίας, διακηρύσσει ὅτι ὁ ἄνθρωπος εἶναι ἡ ὑπερτάτη ἀξία εἰς τὸν κόσμον, ὅτι ἐλεύθερος ὁ ἄνθρωπος ἐλευθέως προσανατολίζεται πρὸς τὸν Χριστόν, εἰς τὴν κλήσιν τοῦ Ὁποίου ἀπαντᾷ διὰ τῆς ἀναπτύξεως τῶν δημιουργικῶν του δυνάμεων εἰς τὸν τομέα τῆς ἐργασίας του καὶ συγχρόνως εἶναι πρόθυμος νὰ θυσιασθῇ χάριν τῶν ἄλλων. Πορεία ἀναδημιουργίας καὶ μεταμορφώσεως καὶ φωτισμοῦ καὶ θεώσεως τῆς ζωῆς εἶναι ἡ φωνὴ τῆς Ὁρθόδοξου Ἐκκλησίας. Ὁ Ἑλλήν Ὁρθόδοξος Χριστιανὸς συμπράττει μὲ τὸν Χριστόν, τὸν Θεὸν τῆς Ἱστορίας του, εἰς τὸ νὰ ἐπικρατῇ ἐκάστοτε ἡ βασιλεία τοῦ Χριστοῦ εἰς τὸν κόσμον ποὺ εἶναι βασιλεία πληρεστέρας Δικαιοσύνης, σεβασμοῦ πρὸς τὸν ἄνθρωπον οἰασθήποτε φυλῆς καὶ θρησκείας, πληρεστέρας ἀλληλεγγύης ἀτόμων καὶ ἔθνων καὶ ἀγάπης πρὸς ὅλους τοὺς λαούς. Ἡ χριστιανικὴ θεωρία τῶν λαῶν τῆς Δύσεως εἶναι πορεία κρίσεως καὶ δικαιοσύνης καὶ

προσπάθεια ὅπως διὰ τῶν πόνων τοῦ ἁμαρτωλοῦ ἐξιλεωθῇ ἡ Θεία Δικαιοσύνη ἢ προσβληθεῖσα ἀπὸ τὰς ἁμαρτίας τοῦ τελευταίου, διὰ νὰ καταπέμψῃ καὶ καταπέμψει τὸ ἔλεός της πρὸς σωτηρίαν του. Εἰς τὴν Θρησκευτικὴν του πορείαν ὁ πιστὸς τῆς Ρωμαιοκαθολικῆς Ἐκκλησίας εἶναι μειωμένος, ὡς ἄνθρωπος. Ἡ ἔννοια τῆς ἀναδημιουργίας, τῆς ἀνακαινίσεως τῆς ζωῆς, δὲν εἶναι τονισμένη εἰς τὸν Χριστιανισμόν τῆς Δύσεως.

Ἡ Ἑλληνικὴ σπουδάζουσα Νεολαία ὀφείλει νὰ προσέξῃ εἰς τὴν ζωὴν της. Δὲν εἶναι αἱ διάφοροι ἐπιστῆμαι καὶ αἱ ἐπιστημονικαὶ ἀλήθειαι, ποὺ ἡμποροῦν νὰ δώσουν ἀπάντησιν εἰς τὴν πονεμένην καρδίαν τοῦ ἀνθρώπου. Τὸ ἔργον τῶν θετικῶν ἐπιστημῶν καὶ αὐτῆς τῆς Βιολογίας διεξάγεται ἐντὸς τῶν νόμων τῆς ἀναγκαιότητος, οἱ ὁποῖοι εἶναι νόμοι θανάτου καὶ ἐκμηδένισεως. Ἡ πίστις εἰς τὸν Θεὸν τῶν πατέρων μας, ποὺ εἶναι ὁ Τριαδικὸς Θεός, τὸ πνευματικὸν βᾶθος τοῦ κόσμου, Θεὸς εἰς τρία ἐνσυνειδήτα πρόσωπα καὶ εἰς μίαν οὐσίαν, ὁ Υἱὸς τοῦ Θεοῦ ὡς Θεανδρικὸν πρόσωπον ἐντὸς τῆς Ἱστορίας, τὸ λυτρωτικὸν Του ἔργον, ὁ Σταυρὸς Του, ἡ Ἀνάστασις Του, βεβαίουν τὸ πρόσωπον τοῦ ἀνθρώπου ὡς εἰκόνα Θεοῦ, ὡς ἔχον αἰωνίαν ἀξίαν, χαράσσουν γραμμὴν πνευματικὴν εἰς τοὺς λαούς. Ἡ Ὁρθόδοξος Ἐκκλησία, ἡ ὁποία συνεχίζει διὰ τοῦ Ἁγίου Πνεύματος τὸ λυτρωτικὸν ἔργον τοῦ Χριστοῦ εἰς τὸν κόσμον, ἐξαιρεῖ τὸ πρόσωπον τοῦ ἀνθρώπου ὡς ὑψίστην ἀξίαν, ἐνεργεῖ ὁμοῦ μὲ τὴν ἐλευθερίαν τοῦ ἀνθρώπου τὴν ἀναδημιουργίαν, τὴν ἀνακαινίωσιν τῆς ζωῆς καὶ ὅλης τῆς Κτίσεως καὶ ὁδηγεῖ εἰς τὸν θρίαμβον τῆς ἀγάπης ὡς καθολικῆς ὠραιότητος εἰς τὸν κόσμον.

Ἡ σπουδάζουσα Ἑλληνικὴ Νεολαία ὀφείλει νὰ χαράξῃ εἰς τὴν καρδίαν της αὐτὴν τὴν Πίστιν, αὐτὰς τὰς γραμμάς, διὰ νὰ ἀποβῇ φωτισμένη ἡγετικὴ δύναμις εἰς τὸ ἔθνος. Ἡ Προσευχή, ἡ ἀνάτασις πρὸς τὸν Θεὸν τῶν Πατέρων μας, εἶναι μία συνομιλία μετ' Αὐτοῦ, ὅταν γίνεται εἴτε κατὰ μόνας εἴτε ἐντὸς τῆς λειτουργικῆς ζωῆς τῆς Ἐκκλησίας, ὅπου ὑμολογεῖται τὸ λυτρωτικὸν ἔργον τοῦ Χριστοῦ, ὅπου τὸ ζῶμεν εἰς μίαν ἱερὰν πνευματικὴν ἀτμόσφαιραν ἡνωμένοι μετὰ τοῦ Χριστοῦ, μετὰ τῶν Ἀποστόλων, τῶν μεγάλων Ἡρώων τῆς Πίστεως, τῶν Μαρτύρων καὶ τῶν Ἁγίων καὶ ὅπου φωτιζόμενοι ἀντλοῦμεν θάρρος καὶ δύναμιν, διὰ νὰ ἀποβῶμεν νικηταὶ τῆς ζωῆς, δημιουργοὶ ἐδεργτικῶν κοινωνικῶν ἔργων, πλήρεις φωτός καὶ ἀγάπης. Ἐντεῦθεν προβάλλεται ὁ ἄνθρωπος εἰς τὴν Ὁρθόδοξον Ἐκκλησίαν μας ὡς ὑπερτάτη ἀξία καὶ λάμπει ἡ ζωὴ τοῦ ἔθνους μας ὡς ζωὴ ἀληθείας, ὅπως ὁ Κύριος εἶπε: «Ἐγὼ εἰμι ἡ Ἀλήθεια καὶ ἡ Ζωὴ» (Ἰω. 14,6), διότι οὔτε ὁ Κομμουνισμὸς ὡς οικονομικὸν καὶ πολιτικὸν κατασκεῦασμα ἐντὸς τοῦ ὁποίου στραγγαλιζεται ἡ ἀνθρωπίνῃ ἀξιοπρέπεια, οὔτε ἡ ἐλευθερία εἰς τὴν πολιτικὴν ἔννοιαν, ὅπως τὴν ζοῦν οἱ λαοὶ τῆς Δύσεως, καὶ τὴν μεταβάλλουν εἰς στυνγνὴν ἀποικιοκρατίαν,

## ΠΕΡΙ ΘΡΗΣΚΕΥΤΙΚΗΣ ΕΛΕΥΘΕΡΙΑΣ ΚΑΙ ΠΡΟΣΗΛΥΤΙΣΜΟΥ

(Ὁμιλία ἐν τῇ Ὀλομελείᾳ τῆς Κεντρικῆς Ἐπιτροπῆς τοῦ Παγκοσμίου Συμβουλίου τῶν Ἐκκλησιῶν ἐν Nyborg τῆς Δανίας, γενομένη γερμανιστὶ τῇ 23ῃ Αὐγούστου 1958).

Κύριε Πρόεδρε καὶ ἀγαπητοὶ φίλοι,

Ἡ θρησκευτικὴ ἐλευθερία ἀναγνωρίζεται δικαίως ἐν τῷ πεπολιτισμένῳ κόσμῳ ὡς ἐν τῶν κυριωτέρων δικαιωμάτων τοῦ ἀνθρώπου. Καὶ ἐν τῇ ἡμετέρᾳ χώρᾳ ἀνεγνωρίσθη καὶ ἀναγνωρίζεται ἡ θρησκευτικὴ ἐλευθερία ἤδη ἀπὸ τοῦ πρώτου Ἑλληνικοῦ Συντάγματος. Ἀλλὰ καὶ ἡ ἐλευθερία, ὡς καὶ πᾶσα ἐλευθερία, ἔχει τὰ ὄριά της, τὰ τιθέμενα ὑπὸ τοῦ σεβασμοῦ τῶν δικαιωμάτων τῶν ἄλλων ἀνθρώπων.

Ἡ χριστιανικὴ θρησκευτικὴ ἐλευθερία (*Liber-tas Credendi et Docendi*) δὲν πρέπει ἐπ' οὐδενὶ λόγῳ νὰ ταυτίζεται μὲ τὸν ἀδιάκριτον καὶ ἀθέμιτον προσηλυτισμὸν τὸν διεξαγόμενον καὶ μεταξὺ Χριστιανῶν ἄλλων ὁμολογιῶν καὶ Ἐκκλησιῶν. Εἶναι ἀληθές, ὅτι ὁ καλῶς ἐννοούμενος προσηλυτισμὸς ἔχει τὰς ρίζας του ἐν αὐτῷ τῷ Ἐδαγγελίῳ καὶ ἰδιαιτέρως ἐν τῇ ἐντολῇ τοῦ Κυρίου «Πορευθέντες μαθητεύσατε πάντα τὰ ἔθνη, βαπτίζοντες αὐτοὺς εἰς τὸ ὄνομα τοῦ Πατρὸς καὶ τοῦ Υἱοῦ καὶ τοῦ Ἁγίου Πνεύματος κλπ.» (Ματθ. κη' 19). Ἀλλ' ἐν τῷ χωρίῳ τούτῳ καὶ ἐν οἰωδῆποτε ἄλλῳ εἶναι πρόδηλον ὅτι πρόκειται περὶ τῆς κατηχήσεως ἐθνικῶν καὶ ἐν γένει μὴ Χριστιανῶν. Ὅπως συμβουλεύει ὁ Ἄπ. Παῦλος ἐν τῇ πρὸς Ρωμαίους ἐπιστολῇ (ιε' 20) «οὕτω δὲ φιλοτιμούμενον εὐαγγελίζεσθαι οὐχ ὅπου ὠνομάσθη Χριστός, ἵνα μὴ ἐπ' ἄλλότριον θεμέλιον οἰκοδομῶ».

Ὅσάκις παραβλέπεται καὶ ἀθετεῖται ἡ κυρία αὕτη προϋπόθεσις τῆς ἱεραποστολῆς καὶ τοῦ προσηλυτισμοῦ, τότε εὐρισκόμεθα πρὸ παρεξηγήσεως τῆς θρησκευτικῆς ἐλευθερίας καὶ τοῦ γνησίου χριστιανικοῦ πνεύματος. Βεβαίως ἐθνικοὶ (δηλ. εἰδωλολάτραι) καὶ ψευδοχριστιανοὶ ὑπάρχοντες ἐν πάσῃ Ἐκκλησίᾳ καὶ μάλιστα κατὰ τὴν ἐποχὴν μας. Αὐτοὺς τοὺς ἐθνικοὺς καὶ ψευδοχριστιανοὺς ἔχει καθήκον ἐκάστη Ἐκκλησία νὰ κερδίσῃ διὰ τῆς καταλλήλου ποιμαντικῆς καὶ ἱεραποστολικῆς δράσεως. Ἀλλ' ὁμως τὸ νὰ θεωρῶνται οἱ ὁπαδοὶ μιᾶς Ἐκκλησίας συλλήβδην ὡς ἀπιστοὶ καὶ ὡς ἐθνικοὶ καὶ ὡς *Res Nullius*, τοῦτο

εἶναι ἀλήθεια πῶς λυτρῶνον καὶ δημιουργοῦν μορφὰς ἀνωτέρου πολιτισμοῦ. Ἡ Χριστιανικὴ Ἑλλάδα εἰς τὴν Ὀρθόδοξον μορφήν της εἶναι τὸ ἐκπολιτιστικὸν φῶς ὄλων τῶν λαῶν τῆς Γῆς.

† Ὁ Σάμου-Ἰακώβος Εἰρηναῖος

ἀποτελεῖ χονδροειδῆ προσβολὴν κατὰ τῆς χριστιανικῆς ἀγάπης καὶ κατ' αὐτοῦ τοῦ ἀμοιβαίου σεβασμοῦ τῶν Χριστιανῶν καὶ τῶν Ἐκκλησιῶν, μάλιστα ὅταν ἡ ἀπρέπεια καὶ τὸ παράπτωμα τοῦτο διαπραττήται ἐκ μέρους Ἐκκλησιῶν μετεχουσῶν τοῦ Παγκοσμίου Συμβουλίου τῶν Ἐκκλησιῶν εἰς βάρος ἄλλων Ἐκκλησιῶν μελῶν τοῦ Συμβουλίου τούτου. Διὰ νὰ διασαφηνίσω τὸ πρᾶγμα μὲ ἐν συγκεκριμένον παράδειγμα, ἀρκεῖ νὰ ἀναφέρω, ὅτι ὑπάρχει καὶ δρᾷ ἐν ταῖς Ἡνωμέναις Πολιτείαις τῆς Β. Ἀμερικῆς μία λεγομένη *Mission for Greece* (δηλ. Ἱεραποστολὴ διὰ τὴν Ἑλλάδα), συλλέγουσα μάλιστα ἐπὶ τῷ σκοπῷ τούτῳ χρήματα ἐν ξένην χώραν, ὡς ἐὰν ἡ Ἑλλάς ἦτο χώρα εἰδωλολατρικὴ ἢ μὴ χριστιανικὴ!

Οἱ ζηλωταὶ τῶν διαφορῶν ἄλλων ὁμολογιῶν ἢ αἰρέσεων ἔχοντες πάντοτε ἐνώπιόν των καὶ πρὸ τῶν ποδῶν των ἔδαφος πρόχειρον νὰ ἀσκήσουν τὸ ἱεραποστολικὸν των καθήκον, τὸ ἔδαφος τῆς ἰδίας αὐτῶν Ἐκκλησίας καὶ πατρίδος, ὅπου ἀναμφιβόλως εὐρίσκονται πολλοὶ ἐθνικοὶ, χωρὶς νὰ ἀναγκάζονται νὰ «περιάγῃσι γῆν καὶ θάλασσαν ποιῆσαι ἕνα προσηλυτον» (Ματθ. κγ' 15) καὶ νὰ προσβάλλουν τὴν χριστιανικὴν λεπτότητα καὶ ἀγάπην ἐναντι ἄλλων Ἐκκλησιῶν τοῦ Χριστοῦ, ἀπευθυνόμενοι πρὸς ἑτεροδόξους, ἵνα τοὺς κερδίσουν χάριτι τῆς ἰδιαιτέρας των ὁμολογίας καὶ Ἐκκλησίας, ὡς ἐὰν πρόκειται περὶ ἐθνικῶν καὶ ἀπίστων. Ἐὰν τοῦτο τὸ σοβαρώτατον καὶ ἀντιχριστιανικὸν ἀτόπημα διαδοθῇ, τότε δὲν εὐρισκόμεθα ἄραγε πρὸ τοῦ σοβαρωτάτου κινδύνου, τὸν ὅποιον ἐπισημαίνει ὁ Ἄπ. Παῦλος «εἰ δὲ ἀλλήλους δάκνυτε καὶ κατεσθίετε, βλέπετε μὴ ὑπ' ἀλλήλων ἀναλωθῆτε» (Γαλ. ε' 15);

Ἐπὶ τῇ βάσει τῶν παρατηρήσεων τούτων καὶ τῶν ἐδοθησάντων καὶ γνησίων, ὡς νομίζομεν, χριστιανικῶν τούτων σκέψεων ἢ Ἐκκλησία μας, παρὰ τὸν βαθὺν της σεβασμὸν πρὸς τὴν θρησκευτικὴν ἐλευθερίαν, ἐπιμένει εἰς τὴν πολλάκις ἐκφρασθεῖσαν πρὸς τὸ Παγκόσμιον Συμβούλιον τῶν Ἐκκλησιῶν παράκλησίν της, ἵνα μὴ εἴπω ἀξίωσιν, ὅπως τὸ Συμβούλιόν μας διὰ μιᾶς ἐπιβαλλομένης καὶ σαφοῦς ἀποφάσεώς του καταδικάσῃ τὸν ἀμοιβαῖον προσηλυτισμὸν τῶν μετεχουσῶν τοῦ Συμβουλίου τούτου Ἐκκλησιῶν.

### Π. ΜΠΡΑΤΣΙΩΤΗΣ

Ἀκαδημαϊκός - Καθηγητὴς τοῦ Πανεπιστημίου  
Μέλος τῆς Κεντρικῆς Ἐπιτροπῆς  
τοῦ Παγκοσμίου Συμβουλίου τῶν Ἐκκλησιῶν



## ΑΠΟ ΤΗΝ ΧΕΙΡΟΤΟΝΙΑΝ ΤΩΝ ΝΕΩΝ ΑΡΧΙΕΡΕΩΝ

Τῆς 25ῃ, 26ῃ καὶ 28ῃ Σεπτεμβρίου ἐγένετο ἐν τῷ Μητροπολιτικῷ Ναῷ κατὰ σειράν ἡ χειροτονία τῶν νέων Ἀρχιερέων, ἧτοι τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου Ἄρτης κ. Ἰγνατίου, τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου Καστορίας κ. Δωροθέου καὶ τοῦ Θεοφιλεστάτου Ἐπισκόπου Ἀχαΐας κ. Παντελεήμονος. Τὰς χειροτονίας ἐτέλεσεν ὁ Μακ. Ἀρχιεπίσκοπος Ἀθηνῶν κ. Θεόκλητος, συμπαραστατούμενος ὑπὸ πολλῶν Ἀρχιερέων. Καὶ εἰς τὰς τρεῖς περιπτώσεις, ὁ Μακαριώτατος διὰ προσφωνήσεώς του ἐξῆρε τὰς ἀρετὰς καὶ τὰ προσόντα τῶν νέων Ἀρχιερέων.

Κατωτέρω δημοσιεύομεν τοὺς ἐπὶ τῇ χειροτονίᾳ αὐτῶν λόγους τῶν νέων Ἀρχιερέων ὡς καὶ σύντομα βιογραφικὰ σημειώματα, ἀναφερόμενα εἰς τὴν ζωὴν καὶ δράσιν αὐτῶν:

Α'

### ΤΟΥ ΣΕΒ. ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΟΥ ἈΡΤΗΣ

Μακαριώτατε Δέσποτα, Σεβασμιώτατε Πάτερ ἅγιε Ἀττικῆς καὶ Μεγαρίδος καὶ λοιποὶ Σεβασμιώτατοι Ἀρχιερεῖς.

Δόξαν καὶ εὐχαριστίαν ἀναπέμπω τῷ Τριαδικῷ καὶ Ἐννιάῳ Θεῷ, «τῷ Βασιλεῖ τῶν αἰώνων»<sup>1</sup>, ὅτι, ἀφάτω συγκαταβάσει, ἐπέβλεψεν ἐπὶ τὴν ἐμὴν ταπεινότητα καὶ «ἐπλήθυνε τὸ ἔλεος»<sup>2</sup> Αὐτοῦ ἐμοὶ τῷ ἐλαχίστῳ καὶ «πιστόν με ἠγήσατο»<sup>3</sup>, ἵνα ἀναδεχθῶ σήμερον τὸ μέγα τῆς ἀρχιερωσύνης ἀξίωμα.

«Ἄσω τῷ Κυρίῳ τῷ Ἐυεργετήσαντί με καὶ ψαλῷ τῷ ὀνόματι Κυρίου τοῦ Ὑψίστου»<sup>4</sup>.

Ἄλλὰ καὶ «φόβῳ μεγάλῳ συνέχομαι»<sup>5</sup> προσεγγίζων τῷ ἁγίῳ θυσιαστηρίῳ, ἵνα λάβω τὴν χειροτονίαν τῆς ἀρχιερατικῆς χάριτος. Διότι, ποῦ ἡ ἀγιότης τῶν Ἀγγέλων καὶ τοῦ Βαπτιστοῦ Ἰωάννου ἡ δύναμις καὶ τῶν μεγάλων Ἱεραρχῶν ἡ παιδεία καὶ τὰ λοιπά, δι' ὧν περιεκοσμοῦντο, χαρίσματα, ἵνα μὲ ἐνθαρρύνουν τὴν ὥραν ταύτην, καθ' ἣν ἐπωμίζομαι τὸ δυσβάστακτον βῆρος καὶ τὰς μεγίστας, ἐναντι Θεοῦ καὶ ἀνθρώπων, εὐθύνας τοῦ ὑψηλοῦ τούτου Ὑπουργή-

ματος, ἀφοῦ «Ὑπὲρ ἑμαντοῦ οὐ καυχῆσομαι, εἰ μὴ ἐν ταῖς ἀσθενείαις μου»<sup>6</sup>;

Ἀναλογιζόμενος ὁμως, ὅτι «Πνεῦμα Ἅγιον ἐπελεύσεται ἐπ' ἐμὲ καὶ δύναμις Ὑψίστου ἐπισκιάσει μοι»<sup>7</sup> καὶ ὅτι οὐκ «ἔχομεν Ἀρχιερέα μὴ δυνάμενον συμπιθῆσαι ταῖς ἀσθενείαις ἡμῶν...., προσέρχομαι μετὰ παρησίας τῷ Θεῷ τῆς Χάριτος, ἵνα λάβω ἔλεον καὶ χάριον εὖρον εἰς εὐκαιρον βοήθειαν»<sup>8</sup>.

Ναί, «ὁ Θεός μου βοηθός μου, ἐλπῶ ἐπ' Αὐτόν»<sup>9</sup>.

Ἄλλὰ καὶ πρὸς Ὑμᾶς, Μακαριώτατε Δέσποτα, βαθυτάτη εἶναι ἡ ἐδγνωμοσύνη μου, ἀφ' ἐνός, διότι παρ' Ὑμῶν λαβὼν εὐχὰς καὶ εὐλογίας ὡς μαθητῆς Γυμνασίου εἰς τὴν ἰδιαιτέραν μου Πατρίδα τὰ

Μέγαρα καὶ ὀμάς, ὡς Ἐπίσκοπον Σταυρουπόλεως, παρακολουθήσας «τῇ διδασκαλίᾳ, τῇ ἀγωγῇ, τῇ προθέσει, τῇ πίστει, τῇ μακροθυμίᾳ, τῇ ἀγάπῃ»<sup>10</sup>, ἠσθάνθη τότε διὰ τοῦ παραδείγματος τῆς Ὑμετέρας ἀποστολικῆς Προσωπικότητος ἀφύπνισιν τοῦ ἐν ἐμοὶ ἱεροποστολικοῦ ζήλου, ὀδηγήσαντός με, ἐν καιρῷ τῷ δέοντι, εἰς ἀφιέρωσίν μου εἰς τὴν «διακονίαν τῆς καταλλαγῆς»<sup>11</sup>, ἐνδυναμωθεὶς «ἐν τῇ Χάρτι τῇ ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ»<sup>12</sup>, καὶ ἀφ' ἑτέρου, διότι καὶ νῦν διὰ τῆς Ὑμετέρας πρωτοβουλίας λαμβάνω τὴν Ὑψίστην τιμὴν τῆς ἀναδείξεώς μου εἰς ἀρχιερέα.

Κατὰ τὴν ἱεράν, ὁμως, ταύτην στιγμήν τῆς τρίτης χειροτονίας μου μετὰ συγκινήσεως ἀναμνησκομαι τῆς αἰοιδίμου μορφῆς τοῦ Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν Χρυσόστομου, διὰ τῆς «ἐπιθέσεως τῶν χειρῶν»<sup>13</sup> τῶν

τιμίων Οὐτιῶς προεχειρίσθη εἰς Διάκονον, τυχὼν καὶ παντοειδῶς στοργικῆς παρ' Αὐτοῦ προστασίας.

Πρὸς Ὑμᾶς δὲ Σεβασμιώτατε Γέροντα, ἅγιε Ἀττικῆς καὶ Μεγαρίδος, Ὅστις ἐπὶ δεκαεπτὰ ἔτη, ἀφ' ἧς μὲ προεχειρίσατε εἰς πρεσβύτερον, ἀναθέσαντές μοι τὸ ἔργον τοῦ κηρύγματος «τοῦ εὐαγγε-



1. Α' Τιμοθ. α', 17.  
2. Ψαλμ. λε', 8.  
3. Α' Τιμοθ. α', 12.  
4. Ψαλμ. ιβ', σ. 6.  
5. Λουκ. η', 37.

6. Β' Κορινθ. ιβ', 5.  
7. Λουκ. α', 35.  
8. Ἐβρ. δ', 15 καὶ 16.  
9. Ψαλμ. ιζ', 3.  
10. Β' Τιμοθ. δ', 10.  
11. Β' Κορινθ. ε', 12.  
12. Β' Τιμοθ. β', 1.  
13. Α' Τιμοθ. δ' 14.

λίον τῆς δόξης τοῦ μακαρίου Θεοῦ»<sup>14</sup> τῆς καθ' Ὑμᾶς Ἱερᾶς Μητροπόλεως, παρεστάθητε ὁ μέγας μου σύμβουλος, ὁ πάντοτε καὶ ἐν πᾶσιν ἐπισχών με καὶ ὁ φιλοστοργότατος πατήρ, ἀπευθύνεται ἀπεριόριστος ἢ ἐγγνωμοσύνη μου. Καὶ ταῦτα πάντα θὰ παραμένουν ἔσαι ζωηρῶς εἰς τὴν μνήμην μου καὶ θ' ἀποτελοῦν ἐν συνεχείᾳ γνώμονα εἰς τὴν περαιτέρω ἀποστολήν καὶ δράσιν μου.

Ἀλλὰ καὶ πρὸς τοὺς λοιποὺς Σεβασμιωτάτους Ἀρχιερεῖς τοὺς συγκροτοῦντας τὴν Ἱερὰν Σύνοδον τῆς Ἐκκλησίας ἡμῶν εὐλαβῶς ἐκφράζω ἀπειρους μου εὐχαριστίας, διότι προέκριναν τὴν ταπεινότητά μου ἀξίαν τοῦ «λαβεῖν τὸν κλῆρον τῆς διακονίας ταύτης καὶ ἀποστολῆς»<sup>15</sup>, ὑποβάλλων καὶ θερμοτάτην τὴν παράκλησιν, ὅπως διὰ τῶν ἁγίων Ἀδῶν ἐδῶν συνεργήσουν, ὥστε «τηρησαί με τὴν ἐντολήν ἄσπιλον, ἀνεπίληπτον μέχρι τῆς ἐπιφανείας τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ»<sup>16</sup>.

Τέλος, ἃς μοὶ ἐπιτραπῆ νὰ μνησθῶ ἐγγνωμόνων τῶν Θεοσεβῶν Γονέων μου, τῶν ἐπιμελῶς καλλιεργησάντων τὴν πρὸς τὴν ἱερωσύνην κλίσιν μου καὶ ὧν αἱ ἐδχαὶ ἐπισχών με τῆ ὥρα ταύτη.

Ἦδη, Μακαριώτατε Δέσποτα καὶ Σεβασμιώτατοι συνεργούντες ἄγιοι Ἀρχιερεῖς, ἐπικαλοῦμαι τὰς Ὑμετέρας δεήσεις σὺν τῇ ἐπιθέσει ἐπὶ τῆς ἐμῆς κεφαλῆς τῶν τιμίων Ὑμῶν χειρῶν, ἵνα ἔλθῃ ἐπ' ἐμὲ ἡ Χάρις τοῦ Παναγίου Πνεύματος καὶ πληρωθῆ καὶ ἐν ἐμοὶ τὸ μέγα τῆς ἱερωσύνης Μυστήριον.

Καὶ νῦν «Κύριε ὁ Θεός μου, Οἰκτίρων καὶ ἐλεήμων, Μακρόθυμε καὶ Πολυέλεε»<sup>17</sup>, ἰδὸν προσέρχομαι Σοὶ αἰτούμενος παρὰ Σοῦ τὴν ἀρχιερατικὴν χάριν, «οὗχ ὡς ἀξίως ὑπάρχων, ἀλλ' εἰς τὴν Σὴν ἀφορῶν Ἀγαθότητα»<sup>18</sup>. Διό, ταύτην Σοὶ τὴν ἱεσλίαν προσάγω: «Ἐπιβλεψον ἐπ' ἐμὲ καὶ ἐλέησόν με, δός τὸ κράτος Σου τῷ παιδί Σου»<sup>19</sup>. Ἐξαπόστειλον ἐπ' ἐμὲ τὸ πνεῦμά Σου τὸ πανάγιον καὶ ἁγιάσόν με καὶ ἀξιώσόν με ἀπεργάσαι τοῦ φρικτοῦ τούτου Μυστηρίου. Ἀμήν.

#### ΒΙΟΓΡΑΦΙΚΟΝ ΣΗΜΕΙΩΜΑ

Ὁ Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης Ἀρτης κ. Ἰγνατίος ἐγεννήθη ἐν Μεγαρίσι τὴν 13ην Φεβρουαρίου 1911, τὰ ἐγκύκλια μαθήματα ἐδιδάχθη ἐν τῇ ἰδιαιτέρᾳ αὐτοῦ πατρίδι, ἀποπερατώσας τὰς γυμνασιακὰς αὐτοῦ σπουδὰς τὸν Ἰούνιον τοῦ 1928.

Ἐσπούδατε Θεολογίαν ἐν τῷ ἐν Ἀθήνῃσι Πανεπιστημίῳ, ἀποφοιτήσας τὸν Ἰούνιον τοῦ 1932. Τὴν 29ην Ἰουνίου 1932 ἐκάθη μοναχὸς ἐν τῇ Ἱερᾷ Μονῇ Ὁσίου Μελετίου Μεγαρίδος. Τὸν Ὀκτώβριον τοῦ 1932 διωρίσθη Ἱεροκλήρυξ ἐν τῷ ἐν Ἀθήναις Ἱερῷ Ναῷ «Κοιμήσεως Θεοτόκου» Μοναστηριαίου.

Τὴν 1ην Ἰουλίου 1934 ἐχειροτονήθη Διάκονος ὑπὸ τοῦ ἀειμνήστου Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν κυροῦ Χρυσόστομου Παπαδοπούλου, ὑπηρετήσας ὡς τοιοῦτος ἐν τῷ Ἱερῷ Ναῷ Ἁγίων Πάντων Καλλιθέας Ἀθηνῶν ἐπὶ τριετίαν καὶ ἐν συνεχείᾳ ἐν τῷ Ἱ. Ναῷ Ἀγ. Ζώνης Ἀθηνῶν, ἐπὶ τέσσαρα καὶ ἥμισυ ἔτη.

Τὴν 19ην Ἀπριλίου τοῦ 1942 ἐχειροτονήθη Πρεσβύτερος καὶ προεχειρίσθη, αὐθημερόν, εἰς Ἀρχιμανδρίτην ὑπὸ τοῦ

14. Τιμοθ. α', 11.

15. Πράξ. α', 25.

16. Α' Τιμοθ. στ. 14.

17. Ψαλμ. πε'. 15.

18. Λειτουργία Ἰακώβου Ἀδελφοθέου.

19. Ψαλμ. πε', 16.

Σεβ. Μητροπολίτου Ἀττικῆς καὶ Μεγαρίδος κ. Ἰακώβου, προσληφθεὶς παρ' αὐτοῦ, ταυτοχρόνως ὡς Ἱεροκλήρυξ τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Ἀττικῆς, ἐν ἣ ὑπηρετήσων ὡς τοιοῦτος μέχρι τῆς 22ας Σεπτεμβρίου 1958, ὅτε ἐξελέγη, παμψηφεί, Μητροπολίτης τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Ἀρτης.

Προσθετέον ὅτι τὴν 5ην Ὀκτωβρίου 1952 ἐπεστρατεύθη, ὑπηρετήσας ὡς στρατιωτικὸς Ἱερεὺς καὶ Ἱεροκλήρυξ, με βαθμὸν Δοξαγοῦ, ἐν Μακεδονίᾳ, ἐν τῇ ΙΧ τεθωρακισμένῃ Μεραρχίᾳ μέχρι τοῦ Ἰουνίου τοῦ 1955.

Β'

#### ΤΟΥ ΣΕΒ. ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΟΥ ΚΑΣΤΟΡΙΑΣ

«Εἶκοσι καὶ τέσσαρα συναπτὰ ἔτη συνεπληρώθησαν, Μακαριώτατε Δέσποτα, ἀφ' ἧς ἐδόθη μοι τὸ Μέγα τῆς Ἱερωσύνης Ὑποῦργημα.

Σήμερον ἐνώπιον τῆς Ὑμετέρας Μακαριότητος, ἥτις ἐπαξίως λαμπρύνει καὶ κλείζει τὸ ἀειλαμπές καὶ τηλέφαντον ὕψος τῆς Ἀποστολικῆς, τῶν εὐαγγελικῶν λειμώνων, περιφανοῦς Ἑλλαδικῆς σκοπιάς, καλοῦμαι νὰ προσέλθω, ἐγὼ ὁ ἐν τοῖς πρεσβυτέροις ἐλάχιστος καὶ ἐν τοῖς ἱερεῦσι σμικρὸς ἵνα, διὰ τῆς Ἁγίας Ὑμῶν χειρῶς, λάβω τὸ Μέγα τῆς Ἀρχιερωσύνης Ὑποῦργημα.

Συμπνιγόμενος ὑπὸ τοῦ αἰσθήματος τῆς διακατεχούσης με συγκινήσεως, εὐλαβῶς προσέρχομαι πρὸ τῆς Σεπτῆς Ὑμετέρας Θεοφρουρητῆτος Μακαριότητος, ἥτις ἀποτελεῖ πρότυπον μιμήσεως διὰ τοὺς καλλιεργοῦντας τὸν ἀμπελόνα τοῦ Κυρίου, καὶ παρακαλῶ τὸν Δημιουργόν, τὸν ἐν Τριᾷδι Θεὸν ἡμῶν, ὅπως διὰ τῆς Αὐτοῦ Χάριτος, με ἐνδυναμώσῃ καὶ με ἐπισχύσῃ, ὡς στρατιώτην καὶ ἀθλητήν, ἵνα πόλεμον διεξάγω ἐναντίον τῶν ὁρατῶν καὶ ἀορατῶν ἐχθρῶν τῆς πίστεως καὶ ὑπὲρ τῆς χριστολόκετον Αὐτοῦ Ποίμνης.

Πιστεύων εἰς ἀπόλυτον βαθμόν, ὅτι ὁ Ἀρχιερατικὸς μανδύας μετὰ τοῦ Ἐπισκοπικοῦ διαδήματος γέμονι ἀκανθῶν καὶ μόχθων τόσων, ὅσαι αἱ πολυειδεῖς ἀνάγκαι τῆς λογικῆς τοῦ Κυρίου Ποίμνης, σὺν ἔχουν, βασανίζουσιν καὶ ἀνακόπτουσιν «τῆς ἐπιθυμητῆς, κατὰ τὸν Προφήτην, μερίδος τὴν εὐήμεριαν καὶ εὐδοκίμησιν», καὶ ἀναμνησκόμενος τὸ τοῦ ἱεροῦ Ψαλμοῦ ὅτι, «ὑπνον τοῖς ὀφθαλμοῖς, οὐδὲ τοῖς βλεφαρίσι του νοσταγμὸν καὶ ἀνάπαισιν τοῖς κροτάφοις του», δέον νὰ ἔχη ὁ Ποιμὴν, προσέρχομαι ἵνα, ἐν φόβῳ, ἀνέλθω ἐπὶ τοῦ ἀναβάθρου τῆς Ἀρχιερωσύνης, ὑποσχόμενος τὴν κατὰ Χριστὸν ἀγρυπνον Ποιμαντορίαν καὶ τὴν Πνευματικὴν ἐργήγορσιν.

Ἡ ἀγρυπνος ποιμαντορικὴ μέριμνα, ἡ πολυχρόνιος ἀσκήσις καὶ ἡ ἀσφαλὴς πείρα, ἡ κατάφορτος ἐξ ἀμνητοῦ καὶ πλοῦτον πνευματικὸς, ἠθικὸς, κοινωνικὸς καὶ ἐθνικὸς ἐδλογημένη ἀπὸ Θεοῦ Ἀρχιερατικὴ Ὑμῶν σταδιοδρομία, ἡ ἐνάρετος πολιτεία καὶ βιωτὴ, τὸ ἀνεπίληπτον καὶ ἀνυπόκριτον τῆς ἀναστροφῆς, τὸ ἀσθηρόν καὶ προσηλωμένον εἰς τὰς παραδόσεις, τὸ καθαρόν καὶ ὕγιες φρόνημα τῆς πίστεως, τρανώτατα δειγμάτα τοῦ Ἐδδαγγελικοῦ Ἀρχιερέως, δι' ὧν περικοσμεῖται ἡ Ὑμετέρα Μακαριότης, ὡς ἐχέγγυα πιστὰ καὶ ἀπτά, ἐπισχόντα τὴν πεποίθησιν τῆς κυβερνώσεως Ἐκκλησίας καὶ ἐπανξάνοντα τὰς ἀγαθὰς προσδοκίας τοῦ πληρώματος, διὰ βίον θὰ χρησιμεύουσιν εἰς ἐμὲ τύπος καὶ προχάραγμα ἐν τῇ ἀρξαμένη τῆς Ἀρχιερατείας

μου ὁδῶ, ἐν ἣ δια ψήφων κανονικῶν, Ὑμεῖς καὶ ἡ περὶ Ὑμᾶς Ἁγία καὶ Ἱερὰ Σύνοδος, με τοποθετεῖτε σήμερον ὁδοιπόρον καὶ σκαπανέα.

Ἐδλογημένον καὶ ὑπερδοξασμένον εἶη τὸ ὄνομα τοῦ Τριαδικοῦ Θεοῦ, Ὅστις, ἐμβλέψας ἐπὶ τὴν ἐμὴν ταπεινώσιν, με ἔκρινεν ἄξιον δι' ἐδωτέραν διακονίαν ἐν τῇ φυτόργιᾳ τῆς ἀμπέλου, ἣν κατήρτισε καὶ ἐφύτευσε ἡ δεξιὰ Του.

Ἐδλογημένη καὶ ὑπερύμνητος εἰς τὸν αἰῶνα εἶη ἡ βούλησις Ἐκείνου, Ὅστις, τὴν ἱερὰν ταύτην στιγμήν, με προσήγαγεν ἐνώπιον τῆς Ὑμετέρας Γεραρᾶς Μακαριότητος καὶ τῆς Σεπτῆς Χορείας τῶν περὶ Ὑμᾶς Συνοδικῶν Σεβασμιωτάτων Ἁγίων Πατέρων, ἵνα, δι' ἐπιθέσεως τῶν ἁγίων χειρῶν, Ὑμῶν τε καὶ Τούτων, καταστήσῃτέ με διάδοχον καὶ συνεχιστὴν τοῦ ἔργου τῶν Ἀποστόλων Του.

Σήμερον, Μακαριώτατε, διὰ τῆς φωνῆς Ὑμῶν, ὡς Προκαθήμενον τῆς Ἑλλαδικῆς Ἐκκλησίας, διασαλπίζεται ἀνὰ τοὺς αἰθέρας ὅτι, ψήφῳ καὶ δοκιμασίᾳ Ὑμῶν καὶ τῶν Σεβασμιωτάτων Ἁγίων Πατέρων, τῶν τὴν Ἁγίαν καὶ Ἱερὰν Σύνοδον τῆς Ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος συγκροτούντων, ἐγὼ ὁ ἐλάχιστος τῶν πρεσβυτέρων, ἐψηφίσθη Μητροπολίτης τῆς Ἁγιωτάτης Μητροπόλεως Καστορίας.

Ἐν ἐδλαβείᾳ καὶ ταπεινότητι στρέφω τὴν ψυχὴν καὶ τὴν καρδίαν μου πρὸς πάντας Ὑμᾶς καὶ νυκτικῶς παρακαλῶ ὅπως δεηθῆτε τοῦ Κυρίου ἵνα, ἐνισχύων με εἰς τὸ διηνεκές, ἀπροσκοπίτως διεξάγω τὸ ποιμαντορικόν μου ἔργον, συμφώνως με τὰς ἐντολάς καὶ μετὰ τὸ θέλημα Τουτοῦ.

Με ἄκραν ἀφοσίωσιν στρέφομαι κατὰ τὴν ἱερὰν ταύτην στιγμήν, πρὸς τὸν Σεβασμιώτατον Μητροπολίτην Κορινθίας κ. Προκόπιον, ὅστις, προοδευτικὸς ἐκεῖ ὅπου ἡ ξηρὰ τυπικότης καὶ ἡ σχολαστικὴ στασιμότης κρημνίζει, καὶ συντηρητικὸς ὅπου ἡ ἀνυπολόγητος ἀνθρωπάρεσκος καωτομία δὲν οἰκοδομεῖ, θιασώτης δὲ τῆς ἀναπτύξεως μορφωμένου Κλήρου καὶ διαλλακτικὸς ὅπου τὸ ἀποστολικὸν δόγμα «κατὰ καιροὺς πολιτεύεσθαι» εἶναι τὸ ἄριστον ὄπλον καὶ μέσον ἐξασφαλίσεως μεζονος ἠθικῆς ὠφελείας τοῦ συνόλου τῶν πιστῶν, καὶ ἀδιάλλακτος ἅμα εἰς τὸ θεμελιώδες κεφάλαιον τοῦ δόγματος καὶ τοῦ ἀπ' αἰῶνων ἐπικρατήσαντος κανονικοῦ ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ καθεστῶτος, κατέστη τὸ τέρμα τῆς ἐν τῇ χορείᾳ τῶν Ἀρχιερέων τῆς Ὀρθοδοξίας εἰσόδου μου, διότι ὑπερέτειν ἄχρι τοῦδε, ὡς Διευθυντῆς τῆς Ἐκκλησιαστικῆς Σχολῆς καὶ τοῦ Ἐκκλησιαστικοῦ Φροντιστηρίου Κορίνθου, καὶ νυκτικῶς παρακαλῶ τοῦτον, ὅπως ὑψώσῃ ἱκετηρίους δεήσεις πρὸς τὸν Πανοικτίρμονα Θεόν, ἵνα με ἐνισχύσῃ, με τὴν χάριν καὶ τὴν δόναμιν Αὐτοῦ, εἰς τὸ ἀπὸ τοῦ νῦν ἀρξάμενον Ποιμαντορικόν Ἀρχιερατικόν μου ἔργον.



Κατ' αὐτήν, ἐπίσης, τὴν ἱστορικὴν καὶ ἁγίαν ὥραν, στρέφω ἐγγνώμονα τὴν καρδίαν μου, ἐξαιτούμενος τὰς θεοπειθεῖς εὐχὰς καὶ εὐλογίας τῆς Α.Θ.Μ. τοῦ παρισταμένου καὶ μεθ' Ὑμῶν συμπροσευχομένου Πατριάρχου Ἀλεξανδρείας καὶ πάσης Ἀφρικῆς κ. Χριστοφόρου τοῦ Βου, ὑπὸ τὴν εὐλογίαν τοῦ ὁποίου ἐπὶ τρία περίπου ἔτη ὑπηρέτησα ἐν τῷ Πατριαρχεῖῳ Ἀλεξανδρείας ὡς Διευθυντῆς τοῦ «Πανταίνου», ὡς καθηγητῆς τῆς Πατριαρχικῆς Σχολῆς «Φώτιος», ὡς ὁ Α'. Διευθυντῆς τῶν Πατριαρχικῶν Περιοδικῶν, ἅμα δὲ τέλος καὶ Γενικὸς Πατριαρχικὸς Οἰκονομικὸς Ἐπόπιτῆς, ὡς ἐπίσης καὶ πρὸς τὸν παριστάμενον καὶ συμπροσευχόμενον Σεβασμιώτατον Μητροπολίτην Λεοντοπόλεως κ. Κωνσταντῖνον καὶ Ἐρμουπόλεως κ. Εὐάγγελον. Ὡσαύτως, ἐπικαλοῦμαι τὰς θεοπειθεῖς εὐχὰς τοῦ βαθινοστάτου Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτου Ἀζώμης κ. Νικολάου, παρ' ᾧ ὑπηρέτησα ἐπὶ ὀκτὼ ἔτη, ὡς Πρωτοσύγκελλος τούτου ἐν Αἰθιοπία καὶ νυκτικῶς καὶ ἐγγνωμόνως εὐχαριστῶ Αὐτόν, διότι πλείστα παρὰ τούτῳ ἐδιδάχθην.

Στρεφόμενος κατὰ καθῆκον καὶ ἱερὰν ὑποχρέωσιν, πρὸς τοὺς σεβαστοὺς μου Πανεπιστημιακοὺς Διδασκάλους, τοὺς διαπρεπεῖς τούτους σκαπανεῖς τῆς ἐπιστήμης, ἐκφορῶ τὴν βαθυτάτην ἐγγνωμοσύνην μου καὶ τὰς νυκτικὰς μου εὐχαριστίας διὰ τὰ νάματά των, μεθ' ὧν με ἐπότισαν καὶ με ἐφωδίασαν καὶ παρακαλῶ ὅπως, εἴτε συντεταγμένοι, τινὲς τούτων, μετὰ τῶν ἀγγελικῶν χορῶν τῷ Δεσπότη τῶν ὅλων παρίστανται, εἴτε, οἱ μεθ' ἡμῶν ὄντες ἐνδρισκόμενοι, εἰς τὰ αἰθέ-

ρια ὕψη τῆς ἐπιστήμης διαιτῶνται, δεηθῶσιν τοῦ Κυρίου πλείονος δωσαπτήσεως ὑπὲρ ἐμοῦ τοῦ πνευματικοῦ αὐτῶν τέκνου, ἵνα μὴ ἡ ἀσέβεια ἐνίων ἄρῃ κατ' ἐμοῦ κεφαλὴν καὶ ἡ ὀλιγοπιστία τῶν ἐλαχίστων ὡς ἄκανθα τῷ ἀμπελῶνι ὑποβλαστήσῃ καὶ ζιζάνιον ἐγερεθῆν πνίξῃ τὸν σίτον καὶ ἄρριζον ἀποδείξῃ τῆς Ἀρχιερατικῆς καὶ Ποιμαντορικῆς μου εὐκαρπίας τὴν δόναμιν.

Ἄλλὰ ἁγία ὑποχρέωσις ἐπιβάλλει μοι, ὁμοίως, τὸ ἱερὸν καθῆκον, ὅπως στρέφω τὴν καρδίαν πρὸς τοὺς αἰμυνήστους γονεῖς μου, οἵτινες ἐκ ζήλου πυρίνου ὑπὲρ τῆς δόξης τοῦ ἐπουρανοῦ Πατρὸς ἀποφασιστικῶς ἐνεργοῦντες καὶ οὐδόλως τὰ μοχθηρὰ καὶ διασυνρίζοντα βέλη τῆς ἀνθρωπίνης πωρώσεως λαβόντες ὅπ' ὄφιν, με εὐχὰς καὶ ὑπερηφάνειαν ἐπέτρεψαν τὴν ἐν τῇ διακονίᾳ τῆς Ἐκκλησίας τοῦ Κυρίου ἐνταξίαν μου. Νυκτικῶς ἔρχομαι νὰ παρακαλέσω τὴν μακαρίαν ψυχὴν τούτων, ὅπως ἀναπέμψουν ἱκετήριον δέησιν πρὸς τὸν κοινὸν ἡμῶν βασιλέα, ἵνα καρποβριθῆς ἀποβῆ τὸ ἔργον μου ἐν τῇ εὐκάρπῳ τῆς ἐν Χριστῷ πίστεως φυτεῖᾳ πρὸς σωτηρίαν τῆς Χριστολέκτου Αὐτοῦ Ποίμνης καὶ δόξαν τοῦ Ἁγίου Αὐτοῦ Ὀνόματος.

Τέλος, ἡ ἐγγενὴς τῆς ἐγγνωμοσύνης ἀρετῆ, ὁ

κατ' ἐξοχήν διερμηνεύς οὗτος τοῦ ἀνθρωπισμοῦ καὶ τῆς ψυχῆς ἡμῶν, μοι ἐπιβάλλει τὸ λίαν εὐχάριστον καθήκον, ἵνα εὐγνώμονα στρέψω τὴν καρδίαν μου καὶ πρὸς τὸν ἀείμνηστον καθηγητὴν, πνευματικὸν μου πατέρα καὶ λίαν ἀγαπητὸν συνεργάτην τῆς Ὑμετέρας Μακαριότητος, Ἀρχιμανδρίτην Δωρόθεον Παπαδημητρίου, ὅστις, ὅταν οἱ ἐχθροὶ τῆς Πατρίδος ἡμῶν, ἀπανθρώπως πρωτοφανῆ φθορὰν καὶ σφαγὴν ἐπήνευγον ἐπὶ τῶν κατοίκων τῆς ἱστορικῆς πόλεως τῶν Καλαβρύτων, τὸν σταυρὸν ἐκ τῆς αὐταπαρνήσεως τοῦ μαρτυρίου ἔβωσεν καὶ ἐξόχως χρυσοποικιλτον τὴν τοῦ ἔθνομάρτυρος στολὴν ἐξέφανε, καὶ αἵματι μαρτυρικῶ τὴν ὑψηλὴν αὐτοῦ ἀποστολὴν ἐπεσφράγισε, τὸ φρόνημα ἀνεστήλωσε καὶ τὸ καταδυναστευόμενον καὶ πυρπολούμενον πλήρωμα τῆς πόλεως ἀνεμόρφωσε, καὶ ὅστις γενόμενος ἢ ἀπαρχὴ τῆς ἐν τῇ διακονίᾳ τῆς Ἐκκλησίας σταδιοδρομίας μου, μὲ παρέδωκεν ἐν συνεχείᾳ εἰς τὴν Ὑμετέραν Μακαριότητα, ὡς Ποιμενάρχην τότε Καλαβρύτων καὶ Αἰγιαλείας. Καὶ Ὑμεῖς, Μακαριώτατε καὶ Θειώτατε Δέσποτα, ὑπὸ τὰς πτέρυγας τῆς Πατρικῆς Ὑμῶν ἀγάπης μὲ ἐθέσατε ἔκτοτε καὶ οὐδ' ἐπὶ στιγμὴν ἐπαύσατε νὰ παρακολουθῆτε, ἐν τε τῷ ἐσωτερικῷ καὶ τῷ ἐξωτερικῷ τῆς Ἑλλάδος, τὰ ἐν τῇ διακονίᾳ τῆς Ἐκκλησίας βήματά μου καὶ, στερεῶν τῷ βαδίσματι καὶ μεστῶ τῷ φρονήματι, καὶ δεδοκιμασμένη τῇ πολυπειρίᾳ νὰ μὲ νοουθετῆτε καὶ νὰ μὲ παρασκευάζετε διὰ τὴν ἐν τῇ χορείᾳ τῶν Σεβασμιωτάτων Ἀρχιερέων εἰσοδόν μου ἐν τῷ ἀπώτατῳ μέλλοντι, εἰς οὗ τὸ τέρμα ἐφθάσαμεν σήμερον. Καὶ τοῦ σεβαστοῦ καὶ ἀειμνήστου τούτου ἔθνομάρτυρος διδασκάλου μου τὴν μακαρίαν ψυχὴν, ἣτις ὑπὸ τῶν ἀγγέλων παρελήφθη, παρακαλῶ ὅπως τὸν στεφανοδότην Κύριον ἱκετεύσῃ ἵνα, τῇ Θεῖᾳ Αὐτοῦ Δυνάμει, μὴ ἀπελιπίξωμαι πληγούμενος καὶ ἀποκάμνω δοκιμαζόμενος ὑπὸ τῶν ἐχθρῶν τῆς πίστεως καὶ τῶν ἐπιβουλενομένων τὴν ἀκεραιότητα τῆς πολυπλάγκτου Πατρίδος μας.

Καὶ νῦν, εὐλαβῶς, ἐν ταπεινότητι καὶ βαθυτάτῃ συγκινήσει, ἰστάμενος ἐνώπιον Ὑμῶν καὶ κλίνων τὰ γόνατα, θερμῶς καὶ υἱκῶς παρακαλῶ ὅπως, διὰ τῶν αἰτηθεισῶν δεήσεων καὶ εὐχῶν, τόσον ἐκ μέρους τῆς Πατρικῆς Ὑμῶν στοργῆς καὶ ἀγάπης, ὅσον καὶ ἐκ μέρους τῶν μεθ' Ὑμῶν συλλειτουργούντων καὶ συνεργαζόντων Σεβασμιωτάτων Ἁγίων Ἀρχιερέων, ὡς καὶ ἐκ μέρους τῶν παρισταμένων καὶ συμμαρτυρούντων τοῦ Χριστεπωνύμου πληρώματος καὶ τῶν ἐν τοῖς οὐρανίοις δώμασι οἰκούντων, δεηθῆτε τοῦ Παντάνακτος Τριαδικοῦ Θεοῦ ἡμῶν καὶ πέμψῃ τὴν Θεῖαν Αὐτοῦ Χάριν, ἵνα τὰ ἀσθενῆ ἐν ἐμοὶ θεραπεύσῃ καὶ τὰ ἐλλείποντα ἀναπληρώσῃ, ὅπως μηκέτι, κατὰ τὸν οὐρανοφοίτην Ἀπόστολον, μείνω ὡς νήπιον κλυδωνιζόμενον καὶ περιφερόμενον «παντὶ ἀνέμῳ» (Ἐφεσ. 4,14) ἀφ' ἐνός, καὶ ἀφ' ἑτέρου ὅπως μὲ ἀξίωση μεγάλης χαρᾶς, ἵνα «ἀκούω τὰ ἐμὰ τέκνα ἐν ἀληθείᾳ περιπατοῦντα» (Γ'. Ἰωάν. 4).

#### ΒΙΟΓΡΑΦΙΚΟΝ ΣΗΜΕΙΩΜΑ

Ὁ Σεβ. Μητροπολίτης Καστορίας κ. Δωρόθεος Γιανναρόπουλος ἐγενήθη τὸ ἔτος 1910 εἰς Κρέσταινα τῆς Ὀλυμπίας. Τὰ ἐγκύκλια μαθήματα διήκουσε εἰς τὴν ἰδιαιτέραν αὐτοῦ πατρίδα καὶ ἅμα τῷ πέρατι τῶν Γυμνασιακῶν του σπουδῶν,

ἐν ἔτει 1929, ἐνεγράφη εἰς τὴν Νομικὴν Σχολὴν τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν. Κατεχόμενος ὑπὸ σφοδροῦ ζήλου ὅπως λάβῃ τὸ μέγα τῆς Ἱερουσῶνης ὑπόδηγμα μετεγράφη ἐκ τῆς Νομικῆς εἰς τὴν Θεολογικὴν Σχολὴν τοῦ Πανεπιστημίου τὸ ἔτος 1933 καὶ ἀμέσως ἐχειροτονήθη εἰς Διάκονον ὑπὸ τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου πρ. Ἡλείας κ. Ἀντωνίου. Τὸ ἔτος 1939 ἀποφοιτήσας ἐκ τῆς Θεολογικῆς Σχολῆς ἐχειροτονήθη ἱερεὺς καὶ προχειρισθεὶς συγχρόνως εἰς Ἀρχιμανδρίτην κατετάγη εἰς τὸν Στρατὸν ὡς μόνιμος στρατιωτικὸς ἱεροκλήρυξ. Μετέσχε τοῦ Ἑλληνο-Ἰταλικοῦ ἐν Ἀλβανίᾳ πολέμου καὶ εἰς τὴν γραμμὴν τῶν πρόσω. Ἐν ἔτει 1945 παραιτηθεὶς τῶν τάξεων τοῦ Στρατοῦ ἀνεχώρησεν εἰς τὸ ἐξωτερικὸν προσκληθεὶς, ὑπὸ τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου Ἀξώμης κ. Νικολάου εἰς Αἰθιοπίαν, παρ' ἧ ὑπῆρέτησεν ὑπὸ τὴν ιδιότητα τοῦ Πρωτοσυγγέλλου ἐπὶ ὀκτὼ ἔτη, ἀσκῶν ἐν ταυτῷ ἐκεῖ καὶ καθήκοντα ἀπεσπασμένου ἐξ Ἑλλάδος καθηγητοῦ Μ. Ε. Ἐν συνεχείᾳ καὶ κατὰ Ἰανουάριον 1954, κληθεὶς ὑπὸ τοῦ Μακαριωτάτου Ἀλεξανδρείας κ. Χριστοφύρου τοῦ Β', ἀνέλαβε τὴν Διεύθυνσιν Τύπου καὶ τὰ καθήκοντα τοῦ Γενικοῦ Πατριαρχικοῦ Οἰκουμενικοῦ Ἐπισκόπου. Ὑπὸ τὴν ιδιότητα τοῦ Διευθυντοῦ τοῦ Τύπου, διεύθυνε τὴν σύνταξιν καὶ ἐκδόσιν τοῦ γνωστοῦ τοῖς πᾶσι καὶ ἐπιστήμου πατριαρχικοῦ ὄργανου «Πάνταϊνος». Τὸν Ἰούλιον τοῦ ἔτους 1956 ἐπανήλθεν εἰς Ἑλλάδα καὶ λόγῳ τῆς δημοσοὑπαλληλικῆς αὐτοῦ ιδιότητος ὡς καθηγητοῦ Θεολογίας, μετὰ βραχείαν ἐν τῷ Ἀ' Γυμνασίῳ Ἀρρέων Ἀρτῆς ὑπηρεσίαν, ἐκλήθη, διὰ τὰ πολλαπλᾶ αὐτοῦ προσόντα καὶ τὴν γλωσσομάθειαν καὶ ἀνέλαβε τὴν διεύθυνσιν τῆς Ἐκκλησιαστικῆς Σχολῆς καὶ τοῦ Ἐκκλησιαστικοῦ Φροντιστηρίου Κορίνθου, ὁπόθεν, ἀναγνωρισθεὶς τῆς ἐν πᾶσι καὶ ἐπὶ πολλὰ ἔτη Ἐκκλησιαστικῆς καὶ ἐθνικῆς δράσεώς του ὑπὸ τῆς Α. Μ. τοῦ Ἀρχιεπισκόπου κ. Θεοκλήτου, προετάθη ὑπ' Αὐτῆς καὶ ἐξελέγη ὑπὸ τῆς Ἀγίας καὶ Ἱερᾶς Συνόδου Μητροπολίτης Καστορίας.

Γ'

#### ΤΟΥ ΘΕΟΦΙΛ. ΕΠΙΣΚΟΠΟΥ ΑΧΑΪΑΣ

Μακαριώτατε Δέσποτα,  
Σεβασμιωτάτοι Ἱεράρχαι,

Ἐν κατανόξει καρδίας, ἐν πνεύματι ταπεινώσεως, βαθυτάτῃ τε συγκινήσει, εὐχαριστῶ τῷ ἐν Τριάδι Θεῷ ἡμῶν, διὰ τὸ ἄπειρον Αὐτοῦ ἔλεος, τὸ ἀδιαπτῶτως δωρηθέν μοι, καθ' ὅλον τὸν ἄχρι τῆς ὥρας ταύτης βίον μου.

Δοξολογῶ τὸ κυριαρχικόν, μοναρχικόν Αὐτοῦ ὄνομα, διὰ τὴν κατάστασιν ἐμοῦ τοῦ ταπεινοῦ καὶ ἀσθενοῦς καὶ χοῖκοῦ εἰς τὸ μέγιστον, πνευματικώτατον καὶ οὐράνιον τῆς Ἱερουσῶνης ὑπόδηγμα.

Ὑπερβαλλόντως ὁμῶς τὴν λίαν ἱερὰν καὶ ἰδιαζόντως φοβεράν ταύτην στιγμὴν τῆς ζωῆς μου, ἱκετεύω τὸν πανοικτίρμονα Λόγον καὶ Κύριον, τὸν δι' ἀνθρώπους «κενώσαντα ἑαυτὸν»<sup>1</sup> καὶ ἀνθρωπίνην σάρκα λαβόντα, ὅπως, «ἰλέω ὄμματι» Αὐτοῦ, ἐπιβλέψῃ ἐπ' ἐμέ, ἐπὶ τὴν ἀνθρωπίνην ἀδυναμίαν μου, ἐπὶ τὰς πολλὰς μου ἀτελείας, ἐπὶ τὰ ποικίλα σφάλματά μου καὶ μὴ «συναπολέσῃ με αὐτοῖς» καὶ τοῖς παραπτώμασί μου, ὅτι ὡς φοβερὰ ἡ ὥρα αὕτη, προσεγγίζοντι τῷ Ἁγίῳ Θυσιαστηρίῳ, ὅτι φόβῳ καὶ τρόμῳ συνεχόμενα ἐπὶ γεγονότι, καθ' ὃ ἡ τοῦ Θεοῦ Ἁγία Ἐκκλησία, ψήφοις Ἀρχιερατικαῖς, ἐξελέξατό με διὰ τὸ ἀνώτατον ἐκκλησιαστικὸν ἀξίωμα, τὸ τῆς Ἀρχιερωσύνης, ὅτι ταύτῃ τῇ ὥρᾳ, ὃ δειλιαιος ἐγώ, προσερχομαι ὅπως λάβω ἐκ σεπτῶν, ἅμα τε καὶ προσφιλῶν, ἐντεταλμένων, τιμῶν χειρῶν, τὴν Θεῖαν Χάριν, ἣτις

1. Φιλιπ. 2,7.

εἰς Ἀρχιερέα μέλλει ἀναδείξει με. «Φρίττω δεχόμενος» τὸ τῆς Χάριτος ταύτης «πῦρ» μὴ φλεχθῶ «ὡσει κηρὸς καὶ ὡσει χόστος», τρέμω ὅτι «τιμὴν ἔσχον παρὰ πρεσβυτέρους»<sup>2</sup> ὁ νεώτερος ἐγὼ καὶ οὐ δύναμαι σιωπᾶν καὶ «μὴ λέγειν ὅτι νεώτερος ἐγὼ εἰμι»<sup>3</sup>.

Ὁρρωδῶ «ἀδελφῶν μου νεώτερος ὢν»<sup>4</sup> μήπω οὐ «δυνήσομαι ψυχὰς νέων εἰς ἀρετὴν παρορμήσαι καὶ ἐπανορθῶσαι»<sup>5</sup>, μήπω ὁ τάλας «γένωμαι αὐτοῖς» τῇ τοῦ πονηροῦ συνεργείᾳ ἀσεβείας τύπος»<sup>6</sup>.

Ἄλλ' οὐ καταλιμπάνει με ἡ ἐλπίς, ἐπεὶ «πᾶσα ἡ σὺναξις ἀνεβόησεν ἐπ' ἐμοὶ τῷ νεωτέρῳ»<sup>7</sup> ὅτι ἀδιαλείπτως προσεύξομαι τῷ Παρακλήτῳ Πνεύματι τοῦ λαβεῖν ἐκ τοῦ Ἐαυτοῦ καὶ δοῦναι μου, «πνεῦμα σοφίας, πνεῦμα συνέσεως, πνεῦμα βουλής, πνεῦμα ἰσχύος, πνεῦμα εὐσεβείας, πνεῦμα γνώσεως, πνεῦμα φόβου Θεοῦ»<sup>8</sup>.

«Ἐξ ἡμερῶν νηπιότητός μου»<sup>9</sup> ἡρετισιάμην τὸν Κύριον καὶ μιμησκόμαι τοῦ ἐλέους Αὐτοῦ<sup>10</sup>, ὅτι γινώσκω αὐτὸ ἐκ νεότητός μου καὶ δι' ἐκεῖνον ἐν πάσαις ταῖς ἡμέραις τῆς ζωῆς μου ἐνεδυναμώθη «ἐπιλέγειν παιδείαν»<sup>11</sup>, «κάμπτεν» τῷ Κυρίῳ καὶ τῇ Ἐκκλησίᾳ «ἐκ νεότητος τὸν τράχηλον»<sup>12</sup>, «μὴ παρακμάζειν»<sup>13</sup>, «ἰχνεύειν σοφίαν»<sup>14</sup>, «μὴ ἀπολείπειν διδασκαλίαν»<sup>15</sup>, «καταναλίσκειν ἑαυτὸν»<sup>16</sup> τοῖς μόχθοις πατέρων.

Ἐξ ἀρχῆς «πλεονάκις ἐπολέμησέ με» ὁ ἐχθρός<sup>17</sup>, ἐν δὲ τῇ Ἐκκλησίᾳ, ἐν ἣ ἐπὶ εἴκοσι καὶ δύο συναπτὰ ἔτη ὑπηρετῶ, διελήλυθα, θεία βοήθεια νικηφόρος, μέσῳ παρίδων ἐχθρικών πολλῶν, πειρασμῶν τοῦ ἀντικειμένου, ποικίλων θλίψεων παντοίων. Ἄλλὰ Κυρίου φωνῆ ἐφώνει τῷ νοῦ μου λέγουσα «οὐ μὴ σε ἀνῶ, οὐδ' οὐ μὴ σε ἐγκαταλείπω»<sup>18</sup> καὶ ἀπεδείχθη ὅτι ὄντως «ὁ Κύριος προσιπίζει τῶν νεοτῶν»<sup>19</sup>.

Καὶ νῦν καλοῦμαι ὅπως εἰσέλθω εἰς τὸ ἐσώτερον

τοῦ καταπετάσματος<sup>20</sup> τῆς τοῦ Κυρίου Ἰησοῦ νόμφης Ἐκκλησίας, ἐνθα ἡ Ἀρχιερωσύνη παρέχεται καὶ ἐνεργεῖ, ὡς τῆς θείας Χάριτος φορεὺς, ὡς κορμὸς τῆς στρατευομένης Ἐκκλησίας, ὡς φρουρὸς τῆς ἀμωμῆτου πίστεως ἡμῶν. Καλοῦμαι ὅπως καταστῶ Ἐπίσκοπος, ἵνα «λειτουργῶ ἀμέμπτως τῷ ποιμνίῳ τοῦ Χριστοῦ μετὰ ταπεινοφροσύνης», ἵνα πολιτεύομαι «ἡσυχῶς καὶ ἀβαναύσως», «προσφέρων ἀμέμπτως καὶ ὁσίας δῶρα.»

Ἄρα δυνήσομαι ἄξιος ἀναδειχθῆναι; Ὁ φόβος οὐκ ἀφίησί μοι, ἀλλὰ τούτῳ καὶ τῷ πονηρῷ ἀντικειμένῳ, τὴν πίστιν, τὴν ἐλπίδα καὶ τὴν ἀγάπην ἀντιτάξομαι. Καλοῦμαι «βιοῦν σπουδῆ μερίστη καὶ πάσας τὰς τοῦ βίου ἀσχολίας ἀποσειεσθαι», προσέρχομαι «ἵνα μόνης τῆς Ἐκκλησίας τὴν φροντίδα ἔχω πρὸς τε τὸ διοικεῖν αὐτὴν καλῶς καὶ τὸ τοῦς τῆς ἀληθείας λόγους παρέχειν». Ἐὰν μὴ διδάξω τὸ τῆς ψυχῆς συμφέρον, μέγਾਲος κολασθήσομαι, οἱ δὲ μὴ διδασκόμενοι «ἀγνοίας αἰτία ἀπολοῦνται». Ἐὰν μὴ «ἐνκαιρως παρέχω τοὺς σώζειν τοὺς ἀνθρώπους δυναμένους λόγους», «ὡς φρύγανον ἐπὶ κερὶ κατακαυθήσομαι»<sup>21</sup> δικαίως. Ἐὰν μὴ «δήσω ἂ δεῖ δεθῆναι καὶ λύσω ἂ δεῖ λυθῆναι» εἰς τόν, «τῷ διαβόλῳ καὶ τοῖς ἀγγέλοις αὐτοῦ ἡτοιμασμένον, τόπον καταστήσω». Ἐὰν βιοτικαῖς μερίμναις ἀσχληθῶ, καὶ ἑμαυτὸν καὶ τοὺς ἀκροατὰς ἐνεδρεύσω. Τῷ τὰ πρῶτα φέροντι ἐν ταῖς Ἐκκλησίαις πολλὴ παρέχεται ἡ τιμὴ, ἀλλὰ καὶ ἐνέδρα καθίσταται τῷ ἀκηδιάζοντι προεστῶτι.

Οὐκ ἀγνοῶ ὅτι «οὐ δεῖ με προσαυτεῖσθαι τὰ ἀναγκαῖα» «τὴν θλίψιν δ' ἐκάστου» ὅτι «δεῖ με πάσχειν». Ἐπίσταμαι ὅτι «οὐ δεῖ με καταλείπειν ἂ ἐκελευσθήναι» καὶ ὅτι «συμβιβάζειν» δεῖ με «τοὺς πιστοὺς, τοὺς πρεσβυτέρους κελεύειν». «Τὴν Ἐκκλησίαν δεῖ με πάντοτε οἰκονομεῖν». Τόπον Χριστοῦ ἑμαυτὸν δείκνυσθαι ἐν πᾶσι, «δέεσθαι» τε «ὐπὲρ τῆς τῶν πιστῶν καὶ ἀδελφῶν σωτηρίας». Οὐκ ἄρχειν με δεῖ ὡς «οἱ τῶν ἐθνῶν ἄρχοντες»<sup>22</sup>, ἀλλ' «ὡς δούλος τοὺς πιστοὺς ὑπηρετεῖν εἰς σωτηρίαν». Ἔσομαι ὡς «πατὴρ ἀδικουμένοις», ὡς «ἰατρὸς ἐπισκεπτόμενος ἀσθενοῦσιν, ὡς «ποιμὴν φυλάσσω».

Οὐ καταφρονῶ «οἶους καμάτους μέλλω ἀναδέξασθαι, εἰ δὲ ἀναδέχομαι οὐκ ἀμηνάως, ἀλλ' ἐν φόβῳ καὶ τρόμῳ, ἐν συντριβῇ καὶ κατανύξει, ἐν ταπεινώσει καὶ προσευχῇ — προσευχῇ βαθείᾳ, καρδιακῇ, ἀδιαλείπτῳ — προσέρχομαι θαρρῶν «ὑπερβῆναι τείχος ἐν τῷ Θεῷ μου»<sup>23</sup>.

20. Ἐβρ. 6,19.

21. Ἦσ. 47,14.

22. Ματθ. 20,25.

23. Β' Βασ. 22,30.

2. Σοφ. Σολ. 8,10.

3. Ἰερμ. 1, 6-7.

4. Ἰερμ. 1, 6.

5. Β' Μακ. 15,17.

6. Δ' Μακ. 6,19.

7. Δανλ. Σωσ. 60.

8. Ἦσ. 11,2.

9. Ὠσ. 2,15.

10. Ἰερ. 2,2.

11. Σοφ. Σειρ. 6,18.

12. Σοφ. Σειρ. 7,23.

13. Σοφ. Σειρ. 42,9.

14. Σοφ. Σειρ. 51,15.

15. Παρ. 2,17.

16. Ἰερ. 3,24.

17. Ψαλμ. 128,1.

18. Ἐβρ. 13,5.

19. Δ' Μακ. 14,15.

Κατατιθέμενος τὴν τῆς καρδίας ἀμέριστον διάθεσιν καὶ τῆς βουλῆς μου τὴν ἀμετάκλητον ἀπόφασιν τοῦ «πολυπλασιάσαι τὸ τάλαντον», περισσοτέρως πάντων ἐλπίζω ἐπὶ τῷ ἄνωθεν παρεχομένῳ ἑλέει καὶ τῇ «θείᾳ Χάριτι, τῇ πάντοτε τὰ ἀσθενῆ θεραπευοῦσα καὶ ἀναπληροῦσα τὰ ἐλλείποντα».

Προσεγγίζω τῷ ᾧ μέλλει τελεσθῆναι ἐπ' ἐμοὶ Μυστηρίῳ, ἐπεὶ οὐχὶ ἀναποδείκτως, τὸ ἐν τοῖς πρόσθεν ρηθῆν ἔλεος τοῦ Θεοῦ, ἐπὶ εἰκοσάδα δλόκληρον αἰῶνων ἦδη, κατέστησε ἐπὶ τὸ πηδάλιον τοὺς Ἐπισκόπους «πρωρεῖς» δεξιῶν τῆς Ἐκκλησίας.

Ἐπὶ τῇ προσεγγίσει μου ἐν τοῖς τῶν Ἀδύτων Ἀδύτοις καὶ τῇ προκειμένη ἐπωμίσει ὑπ' ἐμοῦ τοῦ βαρυτάτου τῆς Ἀρχιερωσύνης ἱεροῦ φορτίου, στρέφω ὀφθαλμούς, νοῦν καὶ καρδίαν πρὸς τὴν Ὑμετέραν Σεπτῆν τῆς, καθ' Ἑλλάδα, Ἐκκλησίας Κορυφῆν, Μακαριώτατε Δέσποτα, ἐν ἐγγνωμοσύνη ἀπειρῶ δια τὴν προσγενομένην μοι μεγίστην τιμὴν τῆς προτάσεως ἐμοῦ τοῦ ἐλαχίστου ὑπ' Ὑμῶν, διὰ τὸ τῆς Ἀρχιερωσύνης ὑπόργημα καὶ τῆς σεπτῆς, ὡσαύτως ἀποφάσεως Ὑμῶν, πρὸς χρησιμοποίησιν ἐμοῦ, ὑπὸ τῆς Ὑμετέρας, προσκνητῆς μοι, Μακαριότητος, ὡς Βοηθοῦ, παρ' Αὐτῆς, Ἐπισκόπου. Ἀλλά, Μακαριώτατε Δέσποτα, ὁμολογῶ ὅτι πολλῆς χρῆζω τῆς ἐξ Ὑμῶν βοήθειας καὶ ἐνισχύσεως καὶ ἀντιλήψεως καὶ ποδηγεσίας. Διὰ τοῦτο ἱκετεύω «ἔστε εἰς ἐμὸν Πατέρα»<sup>24</sup>, δέξασθε δέ, τὸν μικρὸν ἐμέ, καὶ ποιήσατέ με «οἶον».<sup>25</sup> Ἰδὸν ἐγὼ «κτῆσασθέ με, Μακαριώτατε Δέσποτα, δούλον»<sup>25</sup> Ὑμῶν ἐν Κυρίῳ.

Πλὴν δέξασθε καὶ ἐξ ἐμοῦ τοῦ ἐλαχίστου, ἀγαθυνόμενος, «εὐχὴν» τανῶν «ἦν εὐχομαι»<sup>26</sup> ἐκ βάθους καρδίας μου, τοῦ χαρίζεσθαι Ὑμῖν τὸν Κύριον «μακρότητα ἡμερῶν»<sup>27</sup>, «φωνὴν τε χαρᾶς καὶ εὐφροσύνης» ἐπὶ πᾶσι τοῖς ἔργοις τῶν Ὑμετέρων χειρῶν καὶ «νεφέλην φωτεινὴν» σκέπουσαν Ὑμᾶς «ἡμέρας τε καὶ νυκτός»<sup>28</sup>, πάντα τὸν χρόνον τῆς ζωῆς Ὑμῶν.

Προσέτι, πρὸς Ὑμᾶς, Σεβασμιώτατοι Ἱεράρχαι, οἵτινες, μετὰ τοῦ Μακαριωτάτου Δεσπότη καὶ Προϋπεράρχου τῆς ἡμετέρας Ἐκκλησίας, μέλλετε ἐπιθῆναι, μετ' οὐ πολὺ, τὰς Ἱεράς Ὑμῶν, ἐπὶ τῆς κεφαλῆς μου, χεῖρας, στρέφω πλήρες ἀπειρῶν εὐχαριστιῶν τὸ νοητὸν τοῦ πνεύματός μου ὄμμα, ὡς καὶ πρὸς πάντας τοὺς Σεβασμιωτάτους Ἀρχιερεῖς τοὺς τὴν Ἱεράν Σύνοδον τῆς Ἐκκλησίας ἡμῶν συγκροτοῦντας, ὅτι ψήφοις Ὑμετέροις ἀνηγάγετέ με εἰς τὴν ὑψηλὴν καὶ σεμνὴν ταύτην τῆς Ἀρχιερωσύνης βαθμίδα.

Ἐτι, ἐν συγκινήσει καρδίας, ἀναμνηστικοὶ ἐγγνωμόνως, κατὰ τὴν παρούσαν στιγμὴν, τοῦ Σεβασμιωτάτου, πατρός μου ἐν πνεύματι, Μητροπολίτου Χίου Κυρίου Παντελεήμονος καὶ ἐξαιτοῦμαι τὴν ἐαυτοῦ εὐχὴν, ὅτι «κεκοπίακεν ἐκ χρόνων μεταβολῆς νεότητός μου»<sup>30</sup>, «κατηνάλωσέ τε κόπους καὶ μό-

χθους»<sup>31</sup> ἐπ' ἐμέ. Ἔστω ὁμως βέβαιος ὅτι οὐχὶ «εἰκῆ καὶ εἰς κενὸν εἰς ἐμέ κεκοπίακεν»<sup>32</sup>.

Ὡσαύτως ἐκφράζω, ὡς ἀληθῶς, πολλὰς μου τὰς εὐχαριστίας τῷ Σεβασμιωτάτῳ Μητροπολίτῃ Ἀττικῆς καὶ Μεγαρίδος Κυρίῳ Ἰακώβῳ, ἀπθ' ὧν ὑπὲρ ἐμοῦ ἔπραξεν, ὅτι καὶ ἐν «καρῷ θλίψεώς μου»<sup>33</sup> τὴν τῆς ψυχῆς μου νοητὴν «γλῶτταν κατέψυξε»<sup>34</sup>.

Καρτερήσατε ἔτι μικρὸν, Μακαριώτατε Κύριέ μου καὶ Δέσποτα, ὅτι ἀνάγκη μοι εἰπεῖν καὶ περὶ τῶν ἐν τῇ Ἀποστολικῇ Διακονίᾳ προϊσταμένων καὶ συνεργατῶν γενομένων μοι, ἐκφράσαι τε αὐτοῖς εὐκρινεῖς εὐχαριστίας, ὅτι ἀδελφοί μου ἐδείχθησαν καὶ ἐν πολλοῖς ὁδηγοὶ τε καὶ πατέρες.

Περαίνων, ἐν ἐγγνωμοσύνη πολλῇ καὶ ἄκρα συγκινήσει παρακαλῶ παρισταμένους, κατὰ σάρκα προσβύτας γονεῖς καὶ ἀυταδέλφους, παρισταμένους ἐν σώματι, πνεύματί τε, ἀδελφὸς πνευματικούς, διδάξαντάς με σεβαστοὺς καὶ μύστας τῆς Θεολογίας Καθηγητάς, Διδασκάλους μου, Συμπολίτας, ὡς καὶ τοὺς συνεργάτας εὐρεθέντας ἐν τῷ τοῦ Κυρίου ἀμπελῶνι, παρακαλῶ, λέγω, τούτους καθὼς καὶ πάντας τοὺς ἠνωμένους, ἐν προσευχῇ, ἐν τῇ ὥρᾳ ταύτῃ πιστοὺς τῷ Κυρίῳ, ἐν τε τῷ ἱερῷ τούτῳ τόπῳ καὶ ἀλλαγῷ, ὅπως ἐν κατανοῆσει, ἐν ἀγάπῃ, ἐν εὐκρινείᾳ, ἐνώσωσι συντόνως τὰς ἐαυτῶν δεήσεις καὶ ἱκεσίας πρὸς τὸν Κύριον τῶν δυνάμεων, τοῦ ἑλέους καὶ τῆς χάριτος, ἵνα, ἀναγομένου μου εἰς τὸ τῆς Ἀρχιερωσύνης ἀξίωμα, τῇ ἀπειρῷ Αὐτοῦ εὐσπλαγχνίᾳ, ἀναδείξῃ καὶ ἀξιώσῃ τὸν μικρότατον ἐμέ καὶ «ὀφειλέτην τοῖς πᾶσι»<sup>35</sup> «δόκιμον Αὐτῷ», «ἐργάτην ἀνεπαίσχυντον»<sup>36</sup>, «εὐστοχον περὶ τὴν ἀλήθειαν», «σκευὸς εἰς τιμὴν ἡγιασμένον καὶ εὐχρηστον», ἔτι δὲ ὁδηγήσῃ με «διώκειν δικαιοσύνην, πίστιν, ἀγάπην, εἰρήνην»<sup>37</sup>, ἵνα «εὐδοσωθῶ τιμᾶν» τὸν τιμήσαντά με Μακαριώτατον Δεσπότην καὶ Πατέρα καὶ τοὺς μετ' αὐτοῦ συντιμήσαντας σεπτοὺς Ἱεράρχας.

Καὶ νῦν, τῆς φοβερᾶς στιγμῆς ἐπιστάσεως, «κλίνω» ἐνώπιον Ὑμῶν «τὸν ἀγχένα», Μακαριώτατέ μοι Δέσποτα καὶ Εὐεργέτα, παραδίδων ἐμᾶντὸν πρὸς Ὑμᾶς τοῦ ποιῆσαι μετ' ἐμοῦ κατὰ τὸ «θέλημα τοῦ Θεοῦ ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ»<sup>38</sup>, «ᾧ ἡ δόξα εἰς τοὺς αἰῶνας».

#### ΒΙΟΓΡΑΦΙΚΟΝ ΣΗΜΕΙΩΜΑ

Ὁ Θεοφιλέστατος Ἐπίσκοπος Ἀχαΐας κ. Παντελεήμων ἐγεννήθη εἰς Κρανίδιον Ἐρμιονίδος τῷ 1919. Ἐγκύκλια μαθήματα ἤκουσεν ἐν Κρανιδίῳ καὶ Κύμῃ Εὐβοίας. Ἐγγραφεὶς εἰς τὴν ἀδελφότητα τῆς Ἱεράς Μονῆς Μεγίστης Λαύρας, Ἀγ. Ὀρους, τῷ 1936, ἐχειροτονήθη Ὑποδιάκονος τῷ 1938, Διάκονος τῷ 1939, Πρεσβύτερος καὶ Ἀρχιμανδρίτης τῷ 1948 ὑπὸ τοῦ τότε Μητροπολίτου Καρυστίας καὶ νῦν Μητροπολίτου Χίου κ. Παντελεήμονος τῇ προτάσει τῆς Ἱεράς Μονῆς Μεγίστης Λαύρας. Περαιτάσας τὰς Πανεπιστημιακὰς σπουδὰς του ἐν τῇ Θεολογικῇ Σχολῇ Ἀθηνῶν, μετεξεπαιδεύθη εἰς τὴν Βασιλικὴν Θεολογικὴν Σχολὴν τοῦ Λονδίνου King's College ἐπὶ τριετίαν. Ὑπερέστησεν κατὰ τὸν ἀγῶνα κατὰ τῶν Ἰταλῶν ἐν Βορείῳ Ἠπείρῳ τῷ 1940.

31. Ἱερ. 3,14.

32. Γαλ. 4,11. Φιλ. 2,16.

33. Κορ. 10,14.

34. Λευιτ. 16,24.

35. Ρωμ. 1,14.

36. Β'. Τιμ. 2,15.

37. Β' Τιμ. 2,15-22.

38. Α' Τιμ. 5,18.

24. Β' Κορ. 6,18.

25. Λευιτ. 25,44.

26. Β' Βασ. 15,8.

27. Ψαλμ. 20,5.

28. Ἱερ. 25,10.

29. Ἀριθ. 9,16.

30. Ἦσ. 47,25.

## ΑΙ ΠΑΡΑΒΟΛΑΙ ΤΩΝ ΤΑΛΑΝΤΩΝ ΚΑΙ ΔΕΚΑ ΠΑΡΘΕΝΩΝ

### III'

Ὁ οἶκος εἶναι προσφιλὴς παντὶ ἀνθρώπῳ. Ὅπου-  
δήποτε καὶ ἂν μεταβῆ, ἀναμνησθεῖται ἡδέως τοῦ  
πατρικοῦ οἴκου καὶ ἂν καταλάβῃ θέσεις ὑψηλὰς ἢ  
ἐχθρὰ ἀγαθὰ ἀλλαγῷ. Ἐὰν δὲ πάντες πανταχοῦ οἱ  
ἄνθρωποι ἔχουν ἀγάπην πρὸς τὸν οἶκόν των, πολλῶ  
περισσότερον ὁ Ἕλληνας, τὸν ὁποῖον τόσον ζωηρῶς καὶ  
διαπύρως συγκινεῖ. Οὐδέποτε λησμονεῖ τὴν πατρι-  
κὴν ἐστίαν καὶ τὴν πατρίδα του. Ὁ πολύτροπος Ὀδυσ-  
σεύς, μετὰ δέκα ἐτῶν ἀπουσίαν τοῦ πατρικοῦ οἴκου  
ἐν Ἰθάκῃ, ἤκιστα ἐλησμόνησεν αὐτόν· τοῦναντίον  
μετὰ τὴν λῆξιν τοῦ Τρωϊκοῦ πολέμου, ἔσπευσε νὰ  
ἐπανέλθῃ μετ' ὅλας τὰς δυσκολίας τῆς μακρᾶς πορείας  
καὶ τὰς περιποιήσεις καὶ εὐχαριστήσεις ἀλλαγῷ.  
Ἡ φλογερὰ ἀγάπη του τοῦ οἴκου καὶ τῆς πατρίδος,  
ἐν τῇ ὁποίᾳ διέμενε ἡ σὴφρων σύζυγός του Πηνελόπη  
καὶ ὁ προσφιλὴς του υἱὸς Τηλέμαχος, ἦτο τόσον με-  
γάλη ὥστε καὶ τὸν θάνατον εὐχαρίστως ἐδέχετο, ἂν  
ἤθελε κατορθώσει νὰ ἴδῃ καὶ μακρόθεν καπνὸν ἐκεῖ-  
θεν ἀνερχόμενον.

«... Ἀτὰρ Ὀδυσσεὺς  
ἰέμενος καὶ καπνὸν ἀναθρώσκοντα νοῆσαι  
ἦς γαίης, θανέων ἱμεῖρεται...» (Ὀδυσ. Α' 58).

Ὡσαύτως, ὑπηρετήσεν ἐπὶ κατοχῆς, ἐπιστρατευθεὶς ὑπὸ τῆς  
Ἑλληνικῆς ἐν Καίρῳ Κυβερνήσεως, ὑπὸ τὰς διαταγὰς τοῦ  
τότε Σεβ. Καρυστίας κ. Παντελεήμονος, φυγαδεύσας πρὸς  
Μ. Ἀνατολὴν, ἑκατοντάδας Βρετανῶν, Αὐστραλῶν καὶ Ἑλ-  
λῶν. Προέστη δὲ ἐπὶ διετίαν τῆς μυστικῆς Βάσεως «Π λ α -  
τ ἄ ν ι», ἐξ ἧς δι' ὑποβρυχίων διεσῆγετο ἡ ἐπικοινωνία με-  
ταξὺ κατεχομένων Ἑλλήνων καὶ τῆς ἐν τῷ ἐξωτερικῷ εὐρι-  
σκομένης Ἑλληνικῆς Κυβερνήσεως.

Ἐξ αἰτίας τῆς ἐθνικῆς ταύτης δράσεως κατεδιώχθη ὑπὸ  
τῶν Γερμανοϊταλῶν καὶ ἠναγκάσθη, μετὰ τοῦ Σεβ. Μητροπο-  
λίτου κ. Παντελεήμονος, νὰ φύγῃ διὰ Μέσσην Ἀνατολὴν τῇ 27ῃ  
Ἰουλίου 1943. Εἰς Μ. Ἀνατολὴν ὑπηρετήσεν ὡς Διάκονος καὶ  
ἱεροκλήρξ τῶν Ἑλληνικῶν Ἐνοπέων δυνάμεων καὶ ἐπανῆλθεν  
εἰς Ἑλλάδα τὸν Ὀκτώβριον τοῦ ἔτους 1944. Ἀκολούθως ὑπη-  
ρέτησεν ὡς Πρωτοσύγκελλος ἐν Χίῳ· ἀπὸ δὲ τοῦ ἔτους 1952  
μέχρι τῆς ἐκλογῆς του εἰς Ἐπίσκοπον Ἀχαΐας ὡς Διευθυντὴς  
Κηρύγματος παρὰ τῇ Ἀποστολικῇ Διακονίᾳ τῆς Ἑλλάδος.  
Ἀπεστάλη ὑπὸ τῆς Ἱερᾶς Συνόδου δι' ἐκκλησιαστικὰ ἀπο-  
στολὰς εἰς Νοτίους Ἰνδίας τῷ 1953, εἰ Βηρυττόν τῷ 1955 ὡς  
καὶ εἰς Ρουμανίαν κατ' Ὀκτώβριον τοῦ αὐτοῦ ἔτους.

ὑπηρετήσεν ἐπὶ πενταετίαν ὡς προϊστάμενος τοῦ Ἱεροῦ  
Ναοῦ Ἁγίου Ἐλευθερίου Ἄρεως, τὸν ὁποῖον ἀπεπεράτωσε  
καὶ εἰς τὸν ὁποῖον ἀνέπτυξεν ἀξιόλογον Κηρυκτικὴν, Κατηχητι-  
κὴν καὶ γενικῶς Ἐνοριακὴν δράσιν. Βραδύτερον διορίσθη Προ-  
στάμενος τοῦ Ἱ. Ναοῦ Χρυσοσπηλιωτίσσης.

Μέχρι τοῦδε ἐξέδωκε σειράν βιβλίων κατὰ τῶν διαφόρων  
συγχρόνων Αἱρέσεων ὑπὸ τοὺς τίτλους: 1) «Χιλιασταί», 2)  
«Ἀνθρηνιστὰι» καὶ «Ἀνθρηνιστὰι Ζ' Ἡμέρας», 3) «Πεντη-  
κοστιανοί».

Ἔτερα βιβλία καὶ μελέται ἐκδοθέντα ὑπ' αὐτοῦ εἶναι: «Οἱ  
Χριστιανοὶ τοῦ Μάλταμπαρ», «Οἱ Περιπέτειες ἑνὸς προσκυ-  
νητοῦ» ἰδὸν μέχρι τοῦδε δύο ἐκδόσεις, «Ἡ Φιλοκαλία τῶν Νη-  
πτικῶν καὶ τὰ ἐν Αὐτῇ περιλαμβανόμενα Ἔργα», «A note  
Anastasius of Sinai», «Κογγύλια καὶ Πετράδια», (βοή-  
θημα διὰ τοὺς ἱεροκλήρικους. Ἐκδόσεις Ἀποστολικῆς Δια-  
κονίας).

Τέλος, ἐξ ἀρχῆς τῆς ἐκδόσεως ὑπὸ τῆς Ἀποστολικῆς Δια-  
κονίας τῆς «Σειρᾶς τῶν Ἑλλήνων Πατέρων», συντάσσει τοὺς  
Πίνακας Θεμάτων, ἡτις ἐργασία, τῶν ἐν λόγῳ πινάκων,  
μέχρι τοῦ μέχρι τοῦδε ἐκδοθέντος 16ου τόμου, συμποσῶνται  
εἰς 634 σελίδας.

Ἄλλὰ καὶ ὁ οἶκος εἶναι ὁ τόπος ὅπου, ὡς εἴπομεν,  
διαπλάσσεται καὶ ὁ χαρακτήρ τοῦ παιδός. Εἶναι τὸ  
μέγα Σχολεῖον, ἐν ᾧ μανθάνει πολλὰ καὶ ἀναπτύσσον-  
ται τὰ αἰσθήματα τοῦ σεβασμοῦ καὶ τῆς ἀγάπης, τῆς  
ἀφοσιώσεως καὶ αὐταπαρνήσεως καὶ τῶν ἄλλων ἀρε-  
τῶν. Ἐν τῷ οἴκῳ ἄρα μορφοῦται ὁ παῖς καὶ ἀποβαίνει  
ἀληθῆς ἄνθρωπος, ἐν ᾧ ὁ μὴ διαμένων ἐν τῷ οἴκῳ  
σκληρύνεται, ἐξαχρειοῦται, ἀποκτηνοῦται.

Ὁ οἶκος οἰκοδομεῖται στερεῶς καὶ ἀκλόνητος ἐπὶ  
τῷ θεμελίῳ τῆς εὐσεβείας. Ἐκαστος δὲ οἶκος εἶναι  
Ναὸς τοῦ Θεοῦ καὶ ἕκαστον μέλος τῆς οἰκογενείας  
ἐν τῷ Ναῷ εἶναι λίθος ζῶν, ὡς πᾶς χριστιανὸς παρί-  
σταται ὡς τοιοῦτος ἐν τῇ μεγάλῃ Ἐκκλησίᾳ τοῦ Σω-  
τήρος. «Καὶ αὐτοί, λέγει ὁ Ἀπόστολος Πέτρος, ὡς  
λίθοι ζῶντες οἰκοδομεῖσθε, οἶκος πνευματικός, ἱερά-  
τευμα ἅγιον, ἀνενέγκαι πνευματικᾶς θυσίας εὐπρο-  
δέκτους τῷ Θεῷ διὰ Ἰησοῦ Χριστοῦ» (Α'. Πέτρ. Β' 5).

Ἡ οἰκοδομὴ τοῦ οἴκου, ἔχουσα θεμέλιον τὴν  
ἀληθῆ εὐσέβειαν, μένει στερεὰ καὶ ἀσάλευτος, ἐν ᾧ  
μακρὰν αὐτῆς καταρρέει καὶ διαλύεται, ὡς δεικνύει  
καὶ ἡ καθ' ἡμέραν πείρα. Ναί: «Ἐὰν μὴ Κύριος οἰκο-  
δομησῇ οἶκον, εἰς μάτην ἐκοπίασαν οἱ οἰκοδομοῦντες». **Εἰς τὸν μακρὰν τοῦ Θεοῦ οἶκον θριαμβεύουν φεῦ!  
ἀκρασία καὶ ἀναίδεια καὶ διχόνοια καὶ ἡ παντελής ἀδια-  
φορία καὶ νέκρωσις πρὸς ὅλα τὰ καλά καὶ θεοφιλή.**

Πολλοὶ πολλάκις πρὸς οἰκοδομὴν οἴκου ἀπο-  
βλέπουν κυρίως εἰς τὸν πλοῦτον ἢ εἰς τὴν ἐξωτερικὴν  
λάμπριν ἢ εἰς οἰκογενειακὰς περγαμηνὰς. Ἄλλὰ τὰ  
ὕλικά ἀγαθὰ δὲν εἶναι ἱκανὰ νὰ δημιουργήσουν οἶκον  
καλὸν καὶ εὐτυχῆ. Ἄλλως τε ταῦτα πολλάκις παρέρ-  
χονται καὶ ἐξαφανίζονται. «Ὡσεὶ χνοῦς», ὡς λεπτοὶ  
τῆς γῆς κονιορτοί, ὡς ἄχνη ἀχύρων διασκορπίζονται  
ὑπὸ τοῦ ἀνέμου τῆς θείας ὀργῆς καὶ ἀφανίζονται ἀπὸ  
προσώπου τῆς γῆς». **Θέλεις, ὦ Χριστιανέ, τὴν εὐτυ-  
χίαν σου; Ἐκλεξοῦν γυναῖκα εὐσεβῆ καὶ ἐνάρετον,  
θέλησον τὸν νόμον τοῦ Θεοῦ. Εἰς αὐτὸν καθιέρωσον  
τὸν νοῦν καὶ τὴν καρδίαν σου· τοῦτον ἔχε ἀλύχρον τοῖς  
ποσὶ σου καὶ φῶς ταῖς τρίβοις σου». Τοῦτον θεώρει  
θησαύρισμα τιμαλφέστερον ὑπὲρ πᾶσαν δόξαν καὶ  
τιμὴν, (ὕπερ χρυσίον καὶ τοπάζιον καὶ πλοῦτον πολύν)·  
τοῦτον εἰς τὰ τέκνα σου πρωτίστην διδασκαλίαν καὶ  
βεβαίαν κληρονομίαν· τοῦτον σύμβουλον καὶ ὀδηγὸν  
εἰς ὅλας σου τὰς περιστάσεις· «Καὶ ἔσται τὰ ρήματα  
τοῦ νόμου τούτου ἐν τῇ καρδίᾳ σου καὶ ἐν τῇ ψυχῇ  
σου καὶ ἐν τῷ ὄμματί σου καὶ προβιβάσεις αὐτὰ τοὺς  
υἱούς σου καὶ μελετήσεις ἐν αὐτοῖς καθήμενος καὶ  
διανιστάμενος καὶ κοιταζόμενος ἐν ὁδοῖς καὶ ἔσται  
ἀσάλευτα πρὸ ὀφθαλμῶν σου» (Δευτ. ζ', 7 καὶ ια',  
19). Ἡ εὐσεβὴς καὶ φρόνιμος σύζυγος, ὡς ἐλέγομεν,  
μορφώνει καὶ αὐτὸν τὸν ἄνδρα. «Ὁ ὕδ' ἐν γάρ,  
ο ὕδ' ἐν ἰσχυρότερον, λέγει ὁ Ἱ. Χρυσό-  
στομος, γυναικὸς εὐλαβοῦς καὶ συνετῆς πρὸς τὸ ρυ-  
θμίζειν ἄνδρα καὶ διαπλάττειν αὐτοῦ τὴν ψυχὴν ἐν οἷς  
ἂν ἐθέλῃ. Οὔτε γὰρ φίλων, οὔτε διδασκάλων, οὔτε  
ἀρχόντων οὕτως ἀνέξεται, ὡς τῆς συνοίκου παραι-  
νούσης καὶ συμβουλευούσης· ἔχει γὰρ τινα καὶ ἡδονὴν  
καὶ παραίνεσις διὰ τὸ σφόδρα φιλεῖσθαι τὴν συμβου-  
λεύουσαν» (Χρυσόστ. ὁμιλ. ΕΒ' εἰς τὸ κατὰ Ἰωάννην).**

Βεβαίως καὶ ἡ γυνὴ πρέπει νὰ μορφωθῆ καὶ ἀναπτυχθῆ, ἀλλ' ἡ μόρφωσις πρέπει νὰ εἶναι ἠθικὴ καὶ ἔθνικὴ. Μόρφωσις ἐξωτερικὴ μόνον τῆς γυναικὸς δὲν ὠφελεῖ. Βλάπτει. Εἶναι ἐπιδεικτικὴ. Δυστυχῶς πολλοὶ ἀποστέλλουν τὰς θυγατέρας των εἰς Σχολεῖα ξένα ἢ καλογηρικὰ διὰ νὰ μάθουν μίαν ξένην γλῶσσαν καὶ ταύτην ἀτελῶς ἢ ἄλλας τινὰς διδασκαλίας ξένας πρὸς τὸν προορισμὸν τῆς γυναικὸς ἢ καὶ τὸν χαρακτῆρα τοῦ Ἑλληνος καὶ τὴν Ἑλληνικὴν Ἱστορίαν.

Ἡμεῖς φιλοτιμούμεθα νὰ θαυμάζωμεν πᾶν μὲν ξένον καὶ ὀθνεῖον, νὰ περιφρονῶμεν δὲ ὅ,τι πατριον καὶ πατροπαράδοτον. Περιφρονοῦμεν πᾶν ἀρχαῖον Ἑλληνικὸν μεγαλεῖον καὶ τὰ ἱερά λείψανα, ἐν οἷς τοῦτο διαλάμπει. Τὶ Ἑλληνικὸν νὰ περιμένῃ τις παρὰ μητέρων αἰτινες ψελλίζουσι μὲν ἴσως τὰς (Croissades κατὰ δυτικομοναχικὸν πνεῦμα, ἀγνοοῦν δὲ τοὺς ἀγῶνας τῶν Βυζαντινῶν κατὰ τῶν βαρβάρων; Διδάσκονται μὲν Litterature française) ἀγνοοῦν δὲ τὴν Ἑλληνικὴν Ἱστορίαν, γελοῦν δὲ καὶ μορφάζουσι ὅταν ἀκούουσι περὶ τῶν Ἑλληνικῶν καὶ ἀθανάτων ἔργων τῶν προγονοῦντας;

Οὐαὶ τὸ Ἔθνος ὅπου αἱ γυναῖκες τοὺς μὲν ἱεροὺς καὶ πατριῶς θεσμοὺς ἐν οἷς ἐντέθραπται, ἀποθέσουσι κατὰ μέρος ἀχρήστους, δέχονται δὲ ξένους νόμους καὶ ξένα διδάγματα καὶ τρόπους.

Εἰς τὰ καθαρὰ καὶ διαυγῆ νάματα τῆς Ἑλληνικῆς ἔθνικῆς παιδείας πρέπει νὰ βαπτίζονται αἱ θυγατέρες τῶν Ἑλλήνων διὰ ν' ἀποβοῦν μητέρες, αἰτινες, μὲ τὸ μητρικὸν γάλα, μεταδίδουσι εἰς τὰ τέκνα των τὸ ἔθνικὸν πνεῦμα, τὴν ἀγάπην πρὸς τὴν πατρίδα, τὴν εὐστάθειαν πρὸς τὴν πίστιν τῶν Πατέρων μας καὶ τὴν ἐξαρσιν τῆς ψυχῆς εἰς μεγάλα ἔργα. Εἰς τὴν ἀληθῆ μόρφωσιν καὶ ἀνάπτυξιν τῶν γυναικῶν ἀπαιτεῖται κυρίως ἡ μελέτη τῆς Ἁγίας Γραφῆς καὶ τῶν Ἑλλήνων συγγραφέων, αἱ σοβαρὰ καὶ ἠθικὰ ἀναγωγὰς καὶ οὐχὶ αἱ Σειρήνες τῆς μυθιστοριογραφίας, αἱ φθειροῦσαι τῆς καρδίας τὴν ἀγνότητα, αἱ ἐκνόμως ἐξάπτουσαι καὶ ἀποπλανῶσαι τὴν φαντασίαν, αἱ καλλωπίζουσαι τὴν κακοῦθειαν, αἱ δικαιολογοῦσαι τὸ ἔγκλημα καὶ πολυτρόπως κλονοῦσαι τὰς κυριώτερας βάσεις τῆς οἰκογενειακῆς καὶ κοινωνικῆς ἀρετῆς. Ἡ τοιαύτη παιδεία καὶ μόρφωσις εἶναι ἐπίπλαστος καὶ ψευδής. Ἡ διάνοια ἡμῶν κυριεῦται ἀπὸ τὰ ἀνεωτερικὰ φέγγη τῶν εἰδώλων» τοῦ ψεύδους, τῆς ἀπάτης· ἀντὶ τῆς γνησίας ἀρετῆς τὰ εἴδωλα μᾶλλον αὐτῆς θηρεύοντες, νόθα πολλὰ καὶ μικρὰ πράττομεν», κατὰ τὸν Χαιρωνέα σοφόν. Ὡ! τῆς μανιώδους σοφίας! Πρὸς τοὺς τοιοῦτους δύναται τις νὰ εἴπῃ:

Ὡ φίλοι, ἄνδρες ἐστὲ καὶ αἰδῶ  
θεοθε ἐνὶ θυμῷ ἀλλήλους τ' αἰδεῖσθε.

Μόνον διὰ τῆς ἀληθοῦς θρησκείας καὶ τῆς Ἑλληνικῆς παιδείας δύναται ν' ἀνορθωθῆ ἡ πατρίς μας, ἥτις ἠγωνίσθη χθὲς κατὰ τῆς βαρβαρότητος. Τότε δὲ μία εἰκὼν ὑπερίπτατο, εἰκὼν ἰδεώδης, μεγαλοπρεπῶς τανύουσα τὰς πενθίμους καὶ ὑπερηφάνους πτέρυγας αὐτῆς, ἀπὸ τὴν «ὀλόμαυρην ράχιν» τῶν Ψαρρῶν μέχρι τῶν πυρκαϊούστων ἐρειπίων τοῦ Μεσολογγίου καὶ ἀπὸ τῶν αἱματοβρέκτων ὑπορείων τοῦ Ὀλύμπου μέχρι τῶν τυραννοκτόνων κλιτύων τοῦ Ταυγέτου καὶ τῆς Ἰδης. Καὶ αὐτὴ ἦτο ἢ μετὰ τῶν Ἑλ-

λῶν συνιδιοκτῆτις τῆς Ἑλλάδος δόξα, μελετῶσα πανταχοῦ ἐν τῇ γῆ, ἐν τῇ θαλάσῃ τὰ «λαμπρὰ παλληκάρια» μόνη δὲ αὐτὴ φοροῦσα ἐπὶ τῆς κόμης «στεφάνι καμωμένο ἀπὸ τὰ ὀλίγα χορτάρια ποῦ εἶχαν μείνει στὴν ἔρημη γῆ», ὡς εἶπεν ὁ ἔθνικὸς μας ποιητής.

Ἡ οὕτως μορφωθείσα φρόνιμος καὶ συνετὴ γυνή, ὡς μήτηρ, συντελεῖ εἰς τὴν προαγωγὴν καὶ εὐημερίαν τοῦ οἴκου καὶ τοῦ Ἔθνους διὰ τῆς χρηστῆς ἀνατροφῆς τῶν τέκνων τῆς, τὰ ὁποῖα ἀποβαίνουν μέλη τῆς Βασιλείας τοῦ Θεοῦ. Αὐτὴ ἐργάζεται τὸ ἔργον τοῦ Θεοῦ.

Δυστυχῶς δὲ, κατὰ τοὺς τελευταίους χρόνους, ἐδιδάχθησαν ἀνόσιοι διδασκαλῆαι ἢ μᾶλλον ἀνευῶθησαν περὶ τῶν τέκνων, αἰτινες ἀντίκεινται εἰς τὸ θέλημα τοῦ Θεοῦ καὶ αὐτὴν τὴν φύσιν, εἰς τὸν σκοπὸν τοῦ θεοπισθέντος γάμου. Οὕτω πολλοὶ φονεοῦν τὰ τέκνα δι' ἐκτρώσεων, ἢ διὰ φαρμάκων, τῶν περιφύμων ἀμβλωθριδίων, ἢ δι' ἄλλων τρόπων ἐμποδιζοῦν τὰς γεννήσεις.

Ἡ ἀποφυγὴ τῶν γεννήσεων εἶναι ὕβρις πρὸς τὴν φύσιν, ὡς διδάσκουσι καὶ οἱ εἰδικοί ἰατροί, λέγοντες ὅτι «ἡ φύσις... ἔδωκεν εἰς τὰ ζῷα καὶ εἰς τὸν ἄνθρωπον τὴν ἐντολὴν νὰ πολλαπλασιάζωνται, ἐπομένως δὲ ἄνθρωποι, οἵτινες ἐμποδίζουν τὰς ἐντολάς τῆς φύσεως, παρεκκλίνουσι ἀπὸ τὸν προορισμὸν των» (Κ. Λούρου καθηγητοῦ, διὰ τὴν Ἑλληνίδα σελ. 40). Ἡ καταστρατήγησις αὐτῆ τῶν νόμων τῆς φύσεως ἐπιφέρει σοβαρὰς ψυχικὰς διαταραχὰς καὶ τελείαν τοῦ ἐνεργοῦντος αὐτὴν ἐξαγρίωσιν ἀπαλείφουσα πάντα ἀνθρωπισμὸν ἀπὸ τῆς καρδίας του. Κλήμης ὁ Ἀλεξανδρεὺς λέγει «...φθορίοις συγχρώμενοι φαρμάκοις ἐξαναλίσκουσι νῦν ἅμα τε ἐμβρύφ τὴν φιλανθρωπίαν» (Παιδαγ. I, X). Εἰς τοῦτο καταλήγουσι διάσημοι ἐκ τῶν ψυχιάτρων, οἵτινες παρετήρησαν σοβαροτάτας νευρικὰς διαταραχὰς, ὀφειλομένας εἰς τὴν πίστιν τῆς συνειδήσεως, ὡς ἐβεβαιώθη ἐν τῷ Συνεδρίῳ τῶν Ψυχιάτρων, τὸ ὁποῖον συνεκροτήθη ἐν Ὀλλανδίᾳ τῷ 1929 καὶ ἐν τῇ Βασιλικῇ Ἐταιρείᾳ τῆς Ἱατρικῆς ἐν Ἀγγλίᾳ ὑπὸ ἐξέχοντος Ἀγγλοῦ φρενολόγου δηλώσαντος ὅτι «ἐὰν ὁ λαὸς ἐξακολουθήσῃ νὰ ματαιώσῃ τὴν γέννησιν τέκνων ἢ Κυβέρνησις ὀφείλει νὰ πολλαπλασιάσῃ τὰ φρενοκομεῖα» (Πρβλ. Σ. Παπακώστα, Τὸ ζήτημα τῆς τεκνογονίας σελ. 38-39.. 47). Οἱ Διδάσκαλοι τῆς Ἐκκλησίας δὲν ἐδίστασαν νὰ χαρακτηρίσῃ τὴν πράξιν τοῦ περιορισμοῦ τῶν γεννήσεων ὡς τοῦτ' αὐτὸ φόνον, ἐφ' ὅσον πρόκειται περὶ ἐξαφανίσεως ψυχῆς. (Ἀθηναγόρα Πρεσβεία περὶ Χριστιανῶν § 35).

Δυστυχῶς ἡ διδασκαλία αὕτη διαδίδεται καὶ παρὰ τῷ λαῷ καὶ τοῖς ἀνθρώποις ἐκείνοις, οἵτινες εὐρίσκουσι διαφόρους λόγους τῶν ἀμαρτημάτων, ὡς περὶ τῆς οἰκονομικῆς ἀνεπαρκείας ἢ καὶ ἄλλων. Οὕτω δὲ πολλὰ οἰκογένεια περιορίζονται εἰς ἐν ἢ δύο τέκνα. Ἐθνη δὲ τινά, ὡς ἡ Γαλλία ἐλαττοῦνται κατὰ τὸν πληθυσμὸν καταπληκτικῶς, ἐνῶ ἄλλα εὐρωσστα ἠθικῶς αὐξάνουσι. («Ἐλασσονοῦσι φυλάς ἀμαρτίας»), λέγει ἡ θεόπνευστος Γραφή.

Αἱ διδασκαλῆαι αὗται καὶ πλάναι εἶναι καρπὸς τοῦ ὕλιστικοῦ πνεύματος τῶν νεωτέρων χρόνων. Μακρὰν τῆς διδασκαλίας τῆς Ἐκκλησίας οἱ ἄνθρωποι τοῦ κόσμου ἔχασαν τὸν σκοπὸν τοῦ γάμου, τὸν ὁποῖον ἀνύψωσεν εἰς μυστήριον· «τὸ μυστήριον τοῦτο μέγα



## Η ΟΡΘΟΔΟΞΟΣ ΡΩΣΙΚΗ ΕΚΚΛΗΣΙΑ ΥΠΟ ΤΟ ΚΟΜΜΟΥΝΙΣΤΙΚΟΝ ΚΑΘΕΣΤΩΣ \*

Ἡ Ρωσικὴ Ἐκκλησία τελείως κεχωρισμένη τοῦ κράτους οὐδεμίαν οικονομικὴν ἐνίσχυσιν δέχεται παρ' αὐτοῦ, πλὴν διὰ τῆς σοφῆς καὶ συνετῆς πολιτείας τῶν Προκαθημένων της, κατώρθωσε νὰ ἀποβῆ οικονομικῶς ἀνεξάρτητος, νὰ μισθοδοτῇ τοὺς Ἀρχιερεῖς, νὰ παρέχῃ συντάξεις εἰς τοὺς ὑπερήλικας ἱερεῖς, τὰς χήρας καὶ τὰ ὄρφανά των, νὰ μισθοδοτῇ τὸ προσωπικὸν τῶν ἐκκλησιαστικῶν ἰδρυμάτων καὶ σχολῶν, νὰ συντηρῇ δύο θεολογικὰς ἀκαδημίας καὶ ὀκτὼ σεμινάρια, νὰ ἐπισκευάζῃ καὶ ἀναστηλῶνῃ ναοὺς καὶ μονὰς καὶ νὰ δαπανᾷ ὑπέρογκα ποσὰ διὰ τὴν σύγκλησιν Συνόδων, τὰς ἐκκλησιαστικὰς διασκέψεις, τὴν φιλοξενίαν ξένων ἐκκλησιαστικῶν ἀντιπροσωπειῶν καὶ τὴν ἀποστολὴν εἰς τὸ ἐξωτερικὸν ἐπισήμων ἀντιπροσώπων.

Τὰ ἐκκλησιαστικὰ ταῦτα εἰσοδήματα, μὴ ἀπηλλαγμένα τῆς κρατικῆς φορολογίας, προέρχονται ἀπὸ τὰς ἐκουσίας προσφοράς τῶν πιστῶν εἰς τοὺς ἐνοριακοὺς Ναοὺς, τῆς μονοπωλήσεως τοῦ κηροῦ καὶ τῶν μικρῶν προσφορῶν, καὶ τοῦ μονοπωλείου ἐκκλησιαστικῶν σκευῶν καὶ ἀντικειμένων, εἰκόνων, σταυρῶν, ἐγκολπίων καὶ ἱερῶν ἀμφίων, παραγωγῆς ἐκκλησιαστικῶν ἐργοστασίων, ἅτινα ἰδρύθησαν κατόπιν πολλῶν προσταθειῶν, κυβερνητικῆ ἀδείας.

\* Συνέχεια ἐκ τῆς σελ. 384 τοῦ προηγουμένου τεύχους

ἐστίν, ἐγὼ δὲ λέγω εἰς Χριστὸν καὶ Ἐκκλησίαν». (Ἐφεσ. ε', 32). Ἀποβλέπουν εἰς τὴν ἀπόλαυσιν ἡδονῶν σαρκικῶν. Δὲν ἀποβλέπουν εἰς τὸ καθῆκον καὶ τὴν ἐκπλήρωσιν τοῦ θελήματος τοῦ Θεοῦ. Ἐντεῦθεν αἱ πολλὰ πλάναι περὶ τοῦ θεσμοῦ τοῦ γάμου.

Ὁ σκοπὸς αὐτοῦ εἶναι ἄφ' ἑνὸς μὲν ἡ διὰ τῆς τεκνογονίας μετάδοσις καὶ διαιώνισις τοῦ ἀνθρωπίνου γένους, ἀφ' ἑτέρου ἡ ἀμοιβαία τῶν συζύγων βοήθεια καὶ ἠθικὴ συμπλήρωσις διὰ τῆς ἐνότητος ψυχῶν καὶ καρδιῶν τελουμένη<sup>1</sup>.

Ὁ Μεσσηνίας ΠΟΛΥΚΑΡΠΟΣ (†)

1. Ὁ Χριστιανισμὸς, λέγει ὁ σοφὸς κληρικὸς Κωνσταντῖνος Καλλίνικος, εἰσήγαγε νέον ἰδεῶδες εἰς τὸν κόσμον, τὴν Παναγίαν. Στήσας δὲ παραπλεύρως τῶν μαθητῶν τοῦ Σωτῆρος σεμνὰ γύναια διὰ τῶν ὁποίων πρῶτων εὐηγγελίσθη τὴν Ἀνάστασιν καὶ ἐλάσας πρὸς τὴν νέαν πίστιν ἡρωϊκὰς θηλείας, οἷαι ἡ Λυδία, ἡ Δορκάς, ἡ Πρίσκιλλα, ἡ Φοίβη, ἡ Λαίς, καὶ ὅλα τὰ σιμῆν τῶν μετ' αὐτὰς χριστιανῶν παρθένων, συζύγων καὶ μητέρων, ὅχι μόνον ἐκήρυξεν ἀλλὰ καὶ ἐπραγματοποίησε τὴν ψυχικὴν τῶν φύλων ἰσότητά, ἐκατέρου ἐνοουμένου εἰς τὸν κύκλον του. Τοῦντεῦθεν ἡ γυνὴ ἀποκτᾷ τὸ δικαίωμα νὰ θεωρῆται συνεργὸς καὶ συμπαραστάτης τοῦ ἀνδρός της, νὰ συμβάλῃ κατ' εὐθεῖαν εἰς τὴν ρύθμισιν τοῦ οἴκου, ν' ἀπολαύῃ καὶ αὐτὴ τὸν ἀνδρα της ἐφ' ὅρου ζωῆς, νὰ εὐθύνεται αὐτὴ εἰς τὴν ἀνατροφήν τῶν τέκνων της, νὰ μετέχῃ τῆς παιδείας καὶ νὰ διαπρέπῃ ὡς πᾶν εἶδος ἀρετῆς.

Ἡ ἀξία τῶν δύο φύλων σύγκειται εἰς τὴν ἀλληλοσυμπλήρωσιν, διὰ τὴν ὁποίαν ἡ γυνὴ κἀμνει ὅ,τι δὲν ἠμπορεῖ νὰ κάμῃ ὁ ἀνὴρ καὶ ὁ ἀνὴρ κἀμνει ὅ,τι δὲν ἠμπορεῖ νὰ κάμῃ ἡ γυνὴ. (Πρβλ. Περὶ τῶν πλανῶν τοῦ γάμου. Ἐργάκιον τῆς Ἱ. Συνόδου τῆς Ἱεραρχίας (1936) ὡς καὶ τὴν ἐγκύκλιον τοῦ Πάπα Πίου ΙΑ').

Οἱ Ἀρχιερεῖς ἐκτὸς τῆς δωρεᾶν κατοικίας, αὐτοκινήτου καὶ τινῶν ἐκτάκτων εἰσοδημάτων, λαμβάνουσι μηνιαῖον μισθὸν 6.000 Ρούβλια ἤτοι 600 Δολλάρια.

Οἱ ἱερεῖς τῶν ἐνοριῶν ἔγγαμοι πάντες καὶ με τιμητικὰς διακρίσεις μέχρι τοῦ βαθμοῦ τοῦ «Μιτροφόρου», θεωρούμενοι πλέον σοβιετικοὶ πολῖται, ἀπολαμβάνουσι ἀναλόγου σεβασμοῦ παρὰ τοῦ θρησκευόντος λαοῦ, κυκλοφοροῦσιν ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον μετὴν κληρικῆν των ἀμφίσεων καὶ ἀπὸ οικονομικῆς ἀπόψεως ζῶσιν ἀξιοπρεπῶς, πολλοὶ ἐξ αὐτῶν ἔχοντες καὶ αὐτοκίνητον.

Τὰ ἐκ τοῦ ἐπιτραχηλίου καὶ τῶν ἱεροπραξιῶν εἰσοδήματά των, κατὰ τὴν μαρτυρίαν τῶν ἰδίων, ὑπερβαίνουσι τὸν μισθὸν καὶ τῶν ἀνωτέρων κρατικῶν ὑπαλλήλων, ἀνερχόμενα μηνιαίως εἰς 7-9 χιλιάδας ρούβλια, τοῦ μεγαλύτερου κρατικοῦ μισθοῦ ὄντος 6.000 ρούβλια.

Ἀπὸ ἀπόψεως μορφώσεως ὁ Ρωσικὸς κληρὸς ἴσταται εἰς ἐπίπεδον ὑψηλόν. Πάντες σχεδὸν οἱ Ἀρχιερεῖς εἶναι ἀπόφοιτοι θεολογικῶν Ἀκαδημιῶν, ἐκ δὲ τῶν ἐνοριακῶν ἱερέων, ἔχουσι πολλοὶ ἐξ αὐτῶν τελειώσει Θ. Ἀκαδημίας, Σεμινάρια καὶ ἐμπορικὰς καὶ βιοτεχνικὰς Σχολὰς.

Ὁ ἀριθμὸς τῶν ἐκδιδομένων θρησκευτικῶν βιβλίων καὶ περιοδικῶν εἶναι σχετικῶς μικρὸς. Μόλις κατὰ τὰ τελευταῖα ἔτη ἐπετράπη ἡ ἐκδοσις τῆς «ἀγίας Γραφῆς», ὡς καὶ τοῦ ἐπισήμου Μηνιαίου περιοδικοῦ τοῦ Πατριαρχείου Μόσχας «Journal Moskovskii Patriarhii» με ἐνδιαφέροντα θεολογικὰ ἄρθρα καὶ μελέτας.

Ἐκεῖνο ὅμως, ὅπερ προκαλεῖ τὴν χαρὰν καὶ τὴν συγκίνησιν πάσης ὀρθοδόξου ψυχῆς, εἶναι ὁ ἀθρόος ἐκκλησιασμὸς τῶν πιστῶν. Αἱ ἐναπομείνουσαι ἐλάχισται Ἐκκλησίαι τῆς Μόσχας εἶναι πάντοτε κατὰ μεσοτὴν, πλὴν, ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον, γραιῶν καὶ γεροντῶν με ὀλίγους δυστυχῶς νέους καὶ νεάς.

Αἱ ἱερὰ ἀκολουθία διατηροῦν εἰσέτι τὴν παλαιάν των μεγαλοπρέπειαν, αἱ δὲ ἐξ ἀνδρῶν καὶ γυναικῶν χορφαδία καταθέλγουν καὶ ἀνυψοῦν τὸν χριστιανὸν πρὸς τὰ οὐράνια.

Ἡ ἐπικρατοῦσα τάξις εἶναι παραδειγματικὴ, ἀμφια εἰσέτι πολῦτιμα καὶ χρυσοκέντητα, λείψανα παρελθόντος μεγαλείου καὶ πλοῦτου ἀφαντάστου, ὃν εὕρισκει τις σήμερον εἰς τὰ Ρωσικὰ Μουσεία, κοσμοῦν τοὺς ἀρχιερεῖς καὶ ἱερεῖς, ὁ δὲ λαὸς συμψάλλον καὶ ὑπενθυμίζων σκηναὶς τῶν πρῶτων χριστιανικῶν αἰώνων, γονυκλινῆς καὶ δακρῶν ἐπικαλεῖται τὴν θείαν χάριν καὶ τὴν ἀνωθεν προστασίαν.

Ἀναμφιβόλως ἡ ἀντιθρησκευτικὴ προπαγάνδα ἔχασε μὲν τὴν ἀρχικὴν της ὀξύτητα, πλὴν δὲν ἔπαυσε διεξαγομένη καὶ ἡ διαφώτισις, διὰ τοῦ σχολείου, τῶν διαλέξεων καὶ τοῦ τύπου.

Ἡ κομμουνιστικὴ ἑβδομάς τῶν ἐξ ἡμερῶν καθηργήθη καὶ ὠρίσθη ὡς ἡμέρα ἀργίας ἡ Κυριακὴ, τὸ δηλητηριῶδες ἀντιθρησκευτικὸν περιοδικὸν τοῦ διασῆμου Ἑβραίου Γιαροσλάβσκη ὁ «ἄθεος» ἔπαυσε ἐκδιδο-

## ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΩΝ ΣΤΗΛΗ

### Χαροποιοὶ ἐνέργειαι.

Αἱ ἐνέργειαι τοῦ Ὑπουργοῦ Θρησκευμάτων καὶ Ἐθνικῆς Παιδείας κ. Βογιατζῆ, αἰτήσεις ἀφοροῦν εἰς τὴν ἀνάψωσιν τῆς Ἐκκλησίας καὶ τὴν προβολὴν τοῦ Ἐλληνορθοδόξου πολιτισμοῦ μας, κατὰ κοινὴν ὁμολογίαν, διέπονται ὑπὸ ἀγάπης πρὸς τὴν Ἐκκλησίαν καὶ ὑπὸ ρεαλιστικοῦ πνεύματος, ἀνταποκρινόμενου εἰς τὴν ἑλληνικὴν πραγματικότητα καὶ τὰς παραδόσεις τοῦ τόπου μας.

Ὅτως ὁ κ. Ὑπουργὸς δὲν ἀντεμετώπισε μόνον ἱκανοποιητικῶς —διὰ ψηφισθέντος ἤδη ὑπὸ τῆς Ἐπιτροπῆς Ἐξουσιοδοτήσεως — Νομοθετικοῦ Διατάγματος τὸ σπουδαιότατον ἀπὸ ἔθνικῆς ἀπόψεως ζήτημα τῆς πληρώσεως τῶν κενῶν ἐφημεριακῶν θέσεων μικρῶν συνοικισμῶν παραμεθορίων ἱερῶν Μητροπόλεων, ὡς ἐτονίσσαμεν καὶ προσφάτως, ἀλλ' ἔλαβε καὶ μέτρα διὰ τὴν ἀναζωπύρωσιν τοῦ Ἐλληνορθοδόξου πνεύματος ἐν τοῖς Σχολείοις. Διὰ μακρῶς ἐγκυκλίου του πρὸς τοὺς ἐκπαιδευτικοὺς λειτουργοὺς Μέσης καὶ Δημοτικῆς Ἐκπαιδεύσεως συνιστᾷ τὸν τακτικὸν ἐκκλησιασμὸν τῶν μαθητῶν, ὅστις δεόν νὰ συνδυάζεται μετὰ καταλλήλου κηρύγματος. Ὁσαύτως συνιστᾷ, ὅπως ἐπιδιωχθῆ ἡ συμμετοχὴ τῶν μαθητῶν εἰς ἐκκλησιαστικὰ πανηγύρεις καὶ χορωδίας, ὡς καὶ ἡ μῆσις των εἰς τὴν ἐκκλησιαστικὴν βυζαντινὴν μουσικὴν καὶ τὴν ἀρμογραφίαν.

Ἡ «Ἐκκλησία» χαιρεῖ ἰδιαιτέρως, διότι πολλὰ ἐκ τῶν μέτρων, τὰ ὁποῖα πρό τινος προϋτάθησαν ἀπὸ τῶν στηλῶν αὐτῆς πρὸς ἀναζωπύρωσιν τῆς λειτουργικῆς ζωῆς τῶν νέων, τονίζονται καὶ ἐν τῇ ὑπουργικῇ ταύτῃ ἐγκυκλίῳ. Ὅτως αἱ ἐνέργειαι τοῦ κ. Ὑπουργοῦ ἀποδεικνύονται κατὰ πάντα σύμφωνοι

μενον, αἱ ἀντιθρησκευτικαὶ ταινίαι προβολῆς καὶ τὰ ἄλλοτε ἀφθονα θεατρικὰ ἔργα περιορίσθησαν, τὸ δὲ θρησκευτικὸν κήρυγμα ἐπετράπη ἐλευθέρως ἐν ταῖς ἐκκλησιαστικαῖς χωρὶς ὅμως νὰ ἐπιτρέπηται καὶ ἡ θρησκευτικὴ διδασκαλία τῶν παιδῶν, θεωρουμένη εἰσέτι ὡς προπαγάνδα ἐναντίον τῶν ἀθεϊστικῶν τοῦ κράτους ἰδεῶν. Ἐπὶ πλεόν, ὁ πατριάρχης Ἀλέξιος προσκαλεῖται εἰς τὸ Κρεμλίνον καὶ διαφόρους ἔθνικας ἑορτάς, ὁ δὲ δαιμόνιος Μητροπολίτης Κρουτίτσκης καὶ Κολόμνας Νικόλαος, ὁ τιτλοφορούμενος «ἱεράρχης τῆς εἰρήνης» περὶ οὗ ὁ παγκόσμιος τύπος βρῖθει ὑπὲρ καὶ κατὰ ἄρθρων, εὐφυστατος ἱεράρχης, ρήτωρ καὶ συγγραφεὺς ἔξοχος, πολλάκις ἀποστέλλεται ὑπὸ τῶν Σοβιετ εἰς παγκόσμια Συνέδρια ὑπὲρ τῆς εἰρήνης.

Ἐἶχον τὸ εὐτύχημα νὰ ἐπισκεφθῶ δις τὴν Ρωσίαν. Τὴν πρώτῃν φορὰν τῷ 1948 ὡς μέλος τῆς ἀντιπροσωπείας τοῦ Οἴκ. Πατριαρχείου, ἐπ' εὐκαιρίᾳ τῆς 500ῆς ἐπετείου τῆς ἀνεξαρτησίας τῆς Ρωσικῆς Ἐκκλησίας, καὶ δευτέραν φορὰν κατὰ τὸ ἔτος τοῦτο μετὰ τῶν ἀντιπροσώπων τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος κατὰ τὰς ἑορτάς τῆς 40ῆς ἐπετείου τῆς ἀνασυστάσεως τοῦ Ρωσ. Πατριαρχείου.

πρὸς τοὺς ἐνδομύχους παλμοὺς τοῦ Ἐλληνορθοδόξου πληρώματος, τὸ ὁποῖον πιστεύει, ὅτι ἡ μόνη προϋπόθεσις τῆς ἀναγεννήσεως τῆς Ἐλληνικῆς Παιδείας καὶ τοῦ Ἔθνους εἶναι ἡ ἀνόρθωσις τῆς Ἐκκλησίας καὶ ἡ ἀναζωογόνησις τῶν παραδόσεών του.

### Ἐπὶ τῷ θανάτῳ τοῦ Πάπα Πίου Β'.

Παρὰ τὸ γεγονός, ὅτι ὁ ἀποβιώσας Πάπας Πίος ὁ Β' ἔδειξε μονολιτικὴν ἀκαμψίαν εἰς τὸ ζήτημα τῆς ἐν Ἑλλάδι Οὐνίας, ἥτις δηλητηριάζει τὰς σχέσεις τῆς Ἐλληνικῆς καὶ τῆς Ῥωμαιοκαθολικῆς Ἐκκλησίας, οὐδεὶς δύναται νὰ ἀρηθῆ, ὅτι οὗτος ὑπῆρξε μία διεθνoῦς προβολῆς καὶ ἀκτινοβολίας ἡγετικῆ προσωπικότης, πεπρωτισμένη διὰ τεραστίας μορφώσεως καὶ σπουδαίων ὀργανωτικῶν προσόντων.

Ἡ «Ἐκκλησία» εὐχεται ὀλοφύχως, ὅπως ὁ ἐκλεγησόμενος Διάδοχος αὐτοῦ ἐμφορῆται ὑπὸ γνησίον οἰκουμενικοῦ πνεύματος καὶ κατανοήσῃ, ὅτι ἡ ἀπάμβλωσις τῶν χωρίζουσῶν τὰς δύο Ἐκκλησίας διαφορῶν δὲν θὰ ἐπιτευχθῆ διὰ τῆς παπικῆς ὑπεροφίας, ἀλλὰ διὰ τῆς ἐν πνεύματι Χριστοῦ ταπεινόφρονος ἀναγνωρίσεως τῶν μέχρι τοῦδε διαπραχθέντων σφαλμάτων καὶ διὰ τῆς καλῆς διαθέσεως πρὸς ἄρσιν τῶν συνεπειῶν αὐτῶν.

### Συναίσθημα εὐθύνης.

Ἐξόχως ἐλπιδοφόροι εἶναι αἱ ὑπὸ τοῦ Μακ. Πατριάρχου Ἀλεξανδρείας κ. Χριστοφόρου δοθεῖσαι καὶ εἰς τὸν τύπον δημοσιευθεῖσαι πληροφορίες περὶ τῆς προοιούσης ἐξαπλώσεως τῆς Ὀρθοδοξίας εἰς τοὺς λαοὺς τῆς Ἀφρικῆς.

Κατὰ τὰς δηλώσεις τῆς Α.Μ. δέκα χιλ. ἀδες ἀτό-

μια, ὅτι ἡτο ἀφέλεια νὰ νομίση τις, ὅτι με μίαν καὶ δύο ἐπισκέψεις καὶ δὴ κατόπιν προσκλήσεως ὡς φιλοξενούμενος, δύναται νὰ ἀντιληφθῆ τὴν πραγματικὴν κατάστασιν.

Πάντως ἡ διαφορὰ ἐπὶ τὸ βέλτιον κατὰ τὸ διάστημα τῶν δέκα ἐτῶν εἶναι καταφανής.

Ἡ ἀδελφὴ Ὀρθόδοξος Ρωσικὴ Ἐκκλησία, τό γε νῦν, σχετικῶς ἀκμάζει καὶ ἡ ἀκμὴ αὐτῆς κατόπιν τῆς καμίνου τῶν βασάνων δι' ἧς διήλθε, πληροῦ χαρᾶς καὶ ἀγαλλιᾶσεως τὰ στήθη παντὸς γνησίου Ὀρθοδόξου καὶ δὴ ἐκείνων, οἵτινες τὴν ἐγνώρισαν ἐν τῇ παλαιᾷ αὐτῆς δυνάμει καὶ δόξῃ.

Πλὴν παρ' ὅλας τὰς πρὸς Κύριον ὑπὲρ αὐτῆς δεήσεις, διαρκῶς προβάλλει εἰς τὸν νοῦν μας ἡ ἀγωνιώδης σκέψις, ἐξ ἴσου βασιανίζουσα καὶ πολλοὺς, ὡς μοι ὁμολόγησαν, τῶν γερόντων Ἱεραρχῶν: Ἀρὰ γε ἡ ἀκμὴ καὶ πρόοδος αὐτῆς θὰ εἶναι διαρκῆς, ἡ παρερχομένου τοῦ σημερινοῦ παγκοσμίου πολιτικοῦ σάλου καὶ τῆς ὑπὸ τοῦ κράτους ἀνάγκης χρησιμοποίησεως αὐτῆς, θὰ τὴν καλύψωσι καὶ πάλιν τὰ τοῦ κατακλυσμοῦ ἀπειλητικὰ νέφη; Ἀπὸ καρδίας τὸ ἀπευχόμεθα.

(Τέλος)

Κ. ΜΩΡΑΪ-TAKΗΣ  
Μ. Πρωτοπρεσβύτερος

μων ἐκ τῆς φυλῆς τῶν Μάου-Μάου ἠσπάσθησαν τὴν Ὀρθοδοξίαν. Καὶ αὐτὸς ὁ ἑλληνολάτρης βασιλεὺς τῆς Καμπάλα ἠσπάσθη αὐτὴν καὶ ἰδρύνει Ἑλληνορθόδοξα Σχολεῖα. Καὶ παρὰ τὴν πείσμονα ἀντίδρασιν τῶν Ἑβραίων καὶ τῶν Προτεσταντῶν, Ὀρθόδοξοι παροικίαι, ναοὶ καὶ πρεσβυτέρια ἐδημιουργήθησαν εἰς Ἀμπιτζάν, Ντακάρ, Παγκό, Φόρ Λαμψή, Ὀλγκάντα κ.ά.

Ἀλλὰ τὰ γεγονότα ταῦτα δὲν πρέπει μόνον νὰ χαροποιῦν ἡμᾶς, ἀλλὰ πρέπει καὶ νὰ ἀφρηνίζον εἰς ἡμᾶς τὸ συναίσθημα τῆς ἐναντι τῆς Ὀρθοδοξίας εὐθύνης μας. Πρέπει πάντες οἱ ἀρμόδιοι νὰ συνεργασθῶν τόσον διὰ τὴν ἐνίσχυσιν τῶν ἀρτι προσελθόντων εἰς τὴν Ὀρθόδοξον πίστιν ὁμοδόξων ἀδελφῶν μας, ὅσον καὶ διὰ τὴν ἐπέκτασιν καὶ περαιτέρω διοργάνωσιν τοῦ ἔργου τῆς Ὀρθόδοξου Ἐξωτερικῆς Ἱεραποστολῆς.

Κατ' ἐξοχὴν ἡ Ἑλληνικὴ Ἠγεσία δέον νὰ ἐννοήσῃ, ὅτι ἡ ἐπέκτασις τῆς Ὀρθοδοξίας εἰς τὴν Ἀφρικήν ἢ εἰς τὴν Ἀνατολὴν σημαίνει καὶ προβολὴν τῆς Ἑλληνικῆς ἰδέας καὶ τοῦ Ἑλληνικοῦ πνεύματος εἰς τὰς χώρας ταύτας.

#### Τελείως ἀδικαιολόγητον.

Τὸ ὅτι κληρικοὶ τινες ἢ μοναχοὶ ἐνεργοῦν πράγματα ἀπάδοντα εἰς τὸ ἱερόν αὐτῶν σχῆμα καὶ τὴν ἱερὰν ἀποστολήν των, ἐπιβάλλει ἀναμφιβόλως τὴν εἰς αὐτοὺς ἐπιβολὴν αὐστηροτάτων κυρώσεων ἐκ μέρους τῶν ἐκκλησιαστικῶν ἀρχῶν.

Ἀλλ' ἀπὸ τοῦ σημείου τούτου μέχρι τοῦ σημείου νὰ γίνωνται τὰ παραπτώματα τῶν ἀναξίων τούτων ἐκπροσώπων τῆς Ἐκκλησίας σκανδαλοθηρικά ἀναγνώσματα εἰς μερικὰς ἐφημερίδας, ὑπάρχει μεγάλη ἀπόστασις. Τὸ γεγονός τοῦτο βλάπτει τὰ μέγιστα τὴν ψυχὴν τοῦ λαοῦ καὶ συντελεῖ, ὥστε οὗτος νὰ μὴ δύναται νὰ κάμῃ διάκρισιν τοῦ θεσμοῦ τῆς Ἐκκλησίας ἀπὸ τῶν ἀναξίων ἐκπροσώπων τῆς.

Τὸ ἀκόμη χειρότερον εἶναι ὅτι ἡ σύγχυσις αὕτη γίνεται οὐ μόνον ὑπὸ τοῦ ἀμορφώτου λαοῦ, ἀλλὰ καὶ ὑπὸ τῶν δημοσιογράφων, οἵτινες ἐπιτίθενται κατ' αὐτοῦ τοῦ θεσμοῦ τῆς Ἐκκλησίας, ὁρμώμενοι ἐκ τῶν παρεκτροπῶν τῶν ἀναξίων λειτουργῶν τῆς.

Ἡ ἐπίθεσις αὕτη ἐμφαίνει δυστυχῶς ἐπιτολαιότητα, ἀν μὴ κακοπιστίαν. Ὅπως εἶναι ἀδικαιολόγητον νὰ ἐπιτεθῇ τις ἐναντίον τοῦ θεσμοῦ τῆς ἱατρικῆς ἐπιστήμης καὶ τῆς νοσοκομειακῆς περιθάλψεως ἢ ἐναντίον τῆς Παιδείας, διότι τινὲς ἐνδεχομένως ἱατροὶ ἢ ἐκπαιδευτικοὶ ὀλισθαίνουν εἰς παραπτώματα μὴ συμβιβασόμενα πρὸς τὴν ἀποστολήν των, οὕτως εἶναι τελείως ἀδικαιολόγητον νὰ ὑποσκάπη τις τὰ θεμέλια τοῦ θεσμοῦ τῆς Ἐκκλησίας, διότι παρουσιάζονται μερικοὶ κακοὶ ἐκπρόσωποι αὐτῆς.

#### Νὰ αἰσθανόμεθα ὑπερηφάνειαν.

Τὰ ποικίλα παλαιοχριστιανικὰ μνημεῖα, ἅτινα ἔφεραν εἰς φῶς αἱ τελευταῖαι ἀνασκαφαί, πληροῦν χαρᾶς τὴν ψυχὴν μας, διότι δι' αὐτῶν συνειδητοποιοῦμεν περισσότερο τὸν σύνδεσμόν μας πρὸς

τοὺς βυζαντινοὺς προγόνους μας, οἱ ὅποιοι ἐμεγαλοῦργησαν διὰ τῆς δυνάμεως τῆς Ὀρθοδοξίας. Ἐπὶ πλέον τὰ εὐρήματα ταῦτα καθιστοῦν προφανές, ὅτι δέον νὰ ἐντείνωμεν τὰς προσπάθειάς μας πρὸς πλήρη ἀποκάλυψιν, ἀναστήλωσιν καὶ ἀξιοποίησιν αὐτῶν.

Σήμερον εἰς τὰς ἐν Λονδίνῳ ἢ ἐν τῇ Ἑθνικῇ Βιβλιοθήκῃ τῶν Παρισίων διοργανωθείσας Ἐκθέσεις Βυζαντινῆς Τέχνης ὁ Δυτικὸς κόσμος μὲ ὑπερηφάνειαν ἐπιδεικνύει τὰς θαυμαστάς ἐπιδράσεις, τὰς ὁποίας κατὰ τοὺς μεσαιωνικοὺς χρόνους ἐδέχθη ἡ Τέχνη τοῦ ἐκ τῆς Βυζαντινῆς τέχνης τῆς Ἑλληνικῆς Ἀνατολῆς, ἣτις χαρακτηρίζεται ὡς «ἡ μεγάλη μυσταγωγός».

Ὅθεν πολὺ περισσότερο πρέπει ἡμεῖς νὰ αἰσθανόμεθα ὑπερηφάνειαν διὰ τοὺς καθ' ἡμέραν ἀνακαλυπτομένους νέους πνευματικοὺς θησαυροὺς τοῦ παρελθόντος μας καὶ νὰ προβάλλωμεν καὶ νὰ ἀξιοποιῶμεν αὐτοὺς ὅσον τὸ δυνατόν περισσότερο.

#### Ἀνάγκη διαρκοῦς ἐπαγρυπνήσεως.

Ἦτο καιρὸς πλέον νὰ ἐπέμβῃ ἡ Ἀστρονομία καὶ νὰ ἀπαγορεύσῃ τὴν εἰς τὰ διάφορα «κέντρα» ἐμφάνισιν γυμνῶν «καλλιτεχνίδων» καὶ χορευτριῶν, αἵτινες διὰ τῶν ἀπαραδέκτων ἐκδηλώσεών των προσβάλλουν τὰ χρηστὰ ἦθη τοῦ Ἑλληνικοῦ λαοῦ. Τὸ κακὸν εἶχε προσλάβει τοιαύτας διαστάσεις, ὥστε ἐξήγειρε καὶ τὴν ἀανάκτησιν φιλελευθέρων —κατὰ τὰλλα— δημοσιογράφων.

Δι' αὐτὸ ἡ ἐσχάτως κοινοποιηθεῖσα ἀπαγορευτικὴ ἀστρονομικὴ διάταξις, δι' ἧς θὰ τεθῇ τέρας εἰς τὸ ἔκτροπον αὐτό, τιμᾷ τὴν Διεύθυνσιν τῆς Ἀστρονομίας. Ἐλπίζομεν δέ, ὅτι ἡ διάταξις αὕτη δὲν θὰ μείνῃ εἰς τὸ στάδιον τῆς θεωρίας, ἀλλὰ θὰ μετουσιωθῇ εἰς πράξιν, ἐφαρμοζομένη ὑπὸ τῶν ἐπὶ μέρος ἀστρονομικῶν ὀργάνων μετὰ τῆς διακρινοῦσης αὐτὰ εὐσυνειδησίας καὶ προσηλώσεως εἰς τὸ καθήκον. Τὸ κακὸν δυστυχῶς εἶναι τόσον πολυκέφαλον καὶ πολυμήχανον, ὥστε πρὸς τελεσφόρον καταπολέμησιν αὐτοῦ δὲν ἀρκοῦν θεωρητικαὶ ἀποφάσεις, βαθμιδῶν καὶ κατ' ὀλίγον ἀτονοῦσαι καὶ περιπίπτουσαι εἰς ἀχρηστίαν, ἀλλ' ἀπαιτεῖται σύντονος παρακολούθησις καὶ διαρκῆς ἐπαγρυπνήσις.

#### Εὐεξήγητον.

Συντριπτικὴν ἀπάντησιν εἰς τοὺς ἐκ τῶν Ἑλλήνων ζητοῦντας νὰ καταστῇ νομοθετικῶς εὐκολωτέρα ἢ διάλυσις τοῦ γάμου καὶ παροχὴ τοῦ διαζυγίου ἀποτελεῖ τὸ γενικὸν συμπέρασμα μίας ἐρεῦνης, τὴν ὁποίαν διεξήγαγε προσφάτως ὁ Ο.Η.Ε. Οὗτος δηλαδὴ ἐβολιδοσκόπησε τὴν κοινὴν γνώμην τῶν διαφόρων χωρῶν ἐπὶ τοῦ ἐξῆς ἐρωτήματος: «Θὰ ἔπρεπε νὰ καταστῇ εὐκολωτέρα ἢ δυσκολωτέρα νομοθετικῶς ἡ ἐκδοσις διαζυγίου;».

Τὸ συμπέρασμα ὑπῆρξεν, ὅτι ἡ συντριπτικὴ πλειοψηφία τῶν Ἑυρωπαίων ἐζήτησε νὰ δυσχερανθῇ νομοθετικῶς ἡ διάλυσις τοῦ γάμου. Τὸ πρᾶγμα εἶναι εὐεξήγητον. Οὐ μόνον ἡ Ρωσία, ὡς ἐγράψαμεν πρότωτος, ἀλλὰ καὶ ὁ Δυτικὸς κόσμος ἐκ πείρας κατανοεῖ τὰς ὀλεθρίας συνεπειὰς τοῦ διαζυγίου καὶ τῆς

χειραφεσίας ἀπὸ τῆς περὶ ἱερότητος τοῦ γάμου ἀντιλήψεως, τὴν ὁποίαν κατ' ἐξοχὴν ἐκπροσωπεῖ ἡ Ὀρθόδοξος Ἐκκλησία. Δι' αὐτὸ καὶ ἐν τῇ Δύσει ἤρξατο ἐκδηλουμένη ἡ διακαῆς νοσταλγία τῆς ἐπιστροφῆς εἰς τοὺς θείους καὶ ἱεροὺς θεσμούς, τοὺς ὁποίους οἱ διάφοροι «μοντερνισμοὶ» ἠθέλησαν νὰ κρημνίσουν.

#### Δίκαιον παράπονον.

Ἐπεστήσαμεν καὶ ἄλλοτε τὴν προσοχὴν τῆς Κυβερνήσεως ἐπὶ τῆς καθυστερήσεως τῆς ἀνεγέρσεως τῶν κατεστραμμένων εἰς τὰ διάφορα μέρη τῆς Ἑλλάδος ναῶν. Τὸ γεγονός δὲ ὅτι ἀκόμη δὲν ἔχουν διατεθῆ ὑπὸ τοῦ Κράτους αἱ ἀναγκαῖαι πιστώσεις διὰ τὴν ἀνέγερσιν τῶν κατεστραμμένων ναῶν τῆς Ζακύνθου, μᾶς λυπεῖ βαθέως. Ἐχουν ἀπολύτως δίκαιον οἱ εὐσεβεῖς Ζακύνθιοι, ὅταν ἐκφράζον ποικιλοτρόπως τὸ παράπονον των. Ὡς γράφει ἡ «Ἠχώ» τῆς Ζακύνθου, ἀντὶ νὰ θεμελιωθῇ τὸ Μέγαρον τῆς Διοικήσεως, πρωτίστως θὰ ἔπρεπε νὰ θεμελιωθῇ τὸ οἰκοδόμημα, «ὅπῳ τοὺς θόλους τοῦ ὁποίου θὰ ὑμνεῖτο ὁ Θεός».

Πᾶς τις κατανοεῖ, ὅτι τὸ παράπονον τῶν κατοίκων τῆς μυροβλήτου νήσου δέον νὰ ληφθῇ σοβαρῶς ὑπ' ὄψιν ὑπὸ τῶν ἀρμοδίων. Μία χώρα ἄνευ ναῶν καὶ βωμῶν ὀδηγεῖται ἀφεύκτως εἰς πνευματικὸν μαρασμόν. Ἐνῶ ἀντιθέτως οἱ ἱεροὶ ναοὶ εἶναι αἱ ζωογόνοι ἐστίαὶ καὶ τὰ ἱερὰ παλλάδια τοῦ Ἔθνους μας. Ἐντὸς αὐτῶν σφρηλατεῖται οὐ μόνον ἡ πίστις πρὸς τὸν Θεόν, ἀλλὰ καὶ τὸ σφρίγος τοῦ Ἔθνους.

#### Νὰ εἶναι ἀμείλικτος.

Ἀλγεινὴ ὁμολογουμένως εἶναι ἡ γενικὴ ἐντύπωσις ἐκ τῆς ἀνακαλυφθείσης νοθείας τῶν φαρμάκων. Νομίζομεν, ὅτι ἡ περιπτώσις εἶναι σοβαρὰ καὶ πρέπει νὰ ἀντιμετωπισθῇ οὐχὶ δι' ἡμιμέτρων. Αἱ δὲ κατὰ τῶν ὑπευθύνων κωρώσεις πρέπει νὰ εἶναι παραδειγματικά.

Ἐὰν εἰς πᾶσαν μορφήν κοινωνικῆς ἀδικίας, πρέπει νὰ ἔχη τις δὲν ἠθικὸν αἰσθητήριον καὶ νὰ παρουσιάσῃ μεγάλην εὐαισθησίαν, τοῦτο πρέπει κατ' ἐξοχὴν νὰ συμβαίῃ εἰς τὰς περιπτώσεις, κατὰ τὰς ὁποίας κινδυνεύει ἡ ζωὴ τῶν ἀνθρώπων ἐκ τῆς ὑπάρξεως ἀδιστακτων τιῶν, οἵτινες πατοῦν ἀκόμη καὶ ἐπὶ πτωμάτων, διὰ νὰ κερδίσουν ὀλίγον χρυσίον. Ἄν μάλιστα ληφθῇ ὑπ' ὄψιν, ὅτι πολλοὶ στεροῦν τὰ τέκνα των καὶ αὐτοῦ τοῦ ἐπιουσίου ἄρτου, διὰ νὰ ἀγοράσουν ἐν φάρμακον, καθίσταται φανερόν, ὅτι ἡ βαρῦτης τοῦ ἀνακαλυφθέντος ἐγκλήματος ὑπερβαίνει πάντα χαρακτηρισμόν. Δι' αὐτὸ ἡ Δικαιοσύνη δέον νὰ εἶναι ἀμείλικτος.

#### ΝΕΚΡΟΛΟΓΙΑ

#### Ο ΦΘΙΩΤΙΔΟΣ ΑΜΒΡΟΣΙΟΣ (†)

Τὴν πρωτὰν τῆς 11ης Ὀκτωβρίου μετέστη πρὸς Κύριον ὁ Μητροπολίτης Φθιώτιδος κυρὸς Ἀμβρόσιος. Ὁ ἀείμνηστος Μητροπολίτης, κατὰ κόσμον Ἀριστοτέλης Νικολαΐδης, ἐγεννήθη ἐξ εὐσεβῶν γονέων ἐν Προύσῃ τὸ ἔτος 1882. Τὰ πρῶτα γράμματα ἐδιδάχθη ἐν Προύσῃ, ἐγγραφεὶς δ' εἶτα εἰς τὴν Ἱ. Θεολογικὴν Σχολὴν τῆς Χάλκης ἀπεφοίτησεν ἐξ αὐτῆς τὸ 1903.

Τὸ 1904 ἐχειροτονήθη εἰς Διάκονον ὑπὸ τοῦ ἀειμνήστου Μητροπολίτου Προύσης Ναθαναήλ, ἀναλαβὼν τὴν διδασκαλίαν τῶν θεολογικῶν μαθημάτων εἰς τὰ Εὐγενεῖα Ἐκπαιδευτήρια τῆς Προύσης. Μεταθεθεὶς μετ' ὀλίγον, ὑπηρέτησε κατὰ τὸ ἔτος 1904 καὶ 1905 ὡς Ἀρχιδιάκονος τῆς Ἱ. Μητροπόλεως Κασσανδρείας.

Τὸ 1906 ἐχειροτονήθη εἰς Πρεσβύτερον ὑπὸ τοῦ Μητροπολίτου Βερροίας Ἀποστόλου. Ὡς Πρεσβύτερος ὑπηρέτησεν ἐν τῇ Ἱ. Μητροπόλει Βερροίας ἐπὶ τριετίαν, ἀναλαβὼν μετὰ ταῦτα καθήκοντα Πρωτοσυγκέλλου ἐν τῇ Ἱ. Μητροπόλει Σερρών.

Ἦδη ἀπὸ τῆς ἐποχῆς ταύτης ἤρξατο διακρινόμενος ὁ ἀείμνηστος Μητροπολίτης διὰ τὸν ζῆλον αὐτοῦ, διὰ τὴν διοικητικὴν αὐτοῦ ἰκανότητά καὶ διὰ τὴν θαρραλέαν συμβολὴν του εἰς τοὺς ἐθνικοὺς ἀγῶνας. Ὡς Ἀρχιδιάκονος ἐν Κασσανδρείᾳ καὶ ὡς Πρωτοσύγκελλος ἐν Βερροίᾳ ἠγήθη τοῦ ἐθνικοῦ ἀγῶνος ἐν τῇ Μακεδονικῇ ταύτῃ περιφερείᾳ. Τούτου ἕνεκα τὸ νεοτουρκικὸν Κομιτάτον κατεδίκασε τὸν ἀείμνηστον εἰς θάνατον, δύο δὲ δολοφονικαὶ ἀπόπειραι ἐγένοντο ἐναντίον του, ἐκ τῶν ὁποίων διεσώθη ὡς ἐκ θαύματος.

Ἡ Ἐκκλησία, ἐκτιμῶσα τὴν ἐθνικὴν του δράσιν καὶ δραστηριότητα, ἐξέλεξε τοῦτον τὸ ἔτος 1911 ὡς βοηθὸν Ἐπίσκοπον ὑπὸ τὸν τίτλον τῆς πάλαι ποτὲ διαλαμφθείσης Ἐπισκοπῆς Χριστουπόλεως. Μετὰ τὴν καταστροφὴν τῶν Σερρῶν ὑπὸ τῶν Βουλγάρων τὸ ἔτος 1913 κατέφυγεν εἰς Ἀθήνας, μόλις διαφυγὼν τὴν σφαγὴν ὑπὸ τῶν ἐπιδρομέων, ἐναντίον τῶν ὁποίων ὁ ἀποθανὼν Μητροπολίτης εἶχε θαρραλέως ἀγωνισθῆ. Τὸ δὲ ἔτος 1914 ἐξελέγη Μητροπολίτης Ναυπακτίας καὶ Εὐρυτανίας, προαχθεὶς τὸ 1932 εἰς Μητροπολίτην Φθιώτιδος.

Ὁ ἀείμνηστος Ἱεράρχης διεκρίθη διὰ τὰς διοικητικὰς αὐτοῦ ἀρετάς. Γνώστης τῶν ἐκκλησιαστικῶν ζητημάτων μετέσχε πάντοτε ὡς ἐκπρόσωπος τῆς Ἐκκλησίας εἰς διαφόρους νομοθετικὰς ἐπιτροπὰς, ἡ δὲ δραστηριότης αὐτοῦ ἐξεδηλώθη πολλαπλῶς εὐεργετικὴ διὰ τὴν Ἐκκλησίαν ἐν τῇ ἐπιψηφίσει τῶν διαφόρων νομοθετημάτων τῶν ἀναγομένων εἰς τὴν ὀργάνωσιν καὶ διοίκησιν τῆς Ἐκκλησίας, τῆς ὁποίας τὰ δίκαια ὑπερῆσιπτεν εὐθαρσῶς καὶ μετὰ πειστικότητος. Γενικῶς ὁ θάνατος τοῦ Μητροπολίτου Φθιώτιδος κυροῦ Ἀμβροσίου ἀποστρεῖ τὴν Ἐκκλησίαν Ἑλλάδος μιᾶς παλαιστικῆς καὶ ἀγωνιστικῆς μορφῆς.

Ἡ νεκρώσιμος ἀκολουθία τοῦ ἐκλιπόντος Ἱεράρχου ἐψάλη τῇ Κυριακῇ, 12ῃ Ὀκτωβρίου, ἐν τῷ Ἱ. Μητροπολιτικῷ Ναῷ Ἀθηνῶν, προσεξάρχοντος τοῦ Μακαριωτάτου Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν καὶ πάσης

## ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΑ ΧΡΟΝΙΚΑ

ΕΚΚΛΗΣΙΑ ΕΛΛΑΔΟΣ

Ἱερά Σύνοδος

Ἡ Α. Μακαριότης ὁ Ἀρχιεπίσκοπος Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κ. Θεοκλήτος ἀπηύθυνε τῇ 6/10/1958 τὸ κάτωθι Ραδιοφωνικὸν Μήνυμα, ἐπὶ τῇ «Ἡμέρᾳ τοῦ Παιδιοῦ»:

Ἐπισημασθέντες ὡς πεπολιτισμένοι κόσμον σήμερον μετὰ στοργῆς στρέφει τὸν νοῦν καὶ τὴν καρδίαν του πρὸς τὰ σωματικῶς καὶ διανοητικῶς καθυστερημένα παιδιά.

Ἰδιαιτέραν σπουδαιότητα ἐνέχει ἡ ἑορτὴ δι' ἡμᾶς τοὺς Ἕλληνας, οἱ ὅποιοι καθημερινῶς μετὰ ψυχικοῦ ἄλγους ἀτενίζομεν τὰ ἐκ τῶν τελευταίων πολέμων καὶ περιπετειῶν ἀκρωτηριασθέντα ἢ ἀσθενήσαντα παιδιά.

Τὸ φαινόμενον παιδιῶν, σωματικῶς ἢ διανοητικῶς ἀναπήρων, εἶναι πράγματι ἐξόχως τραγικόν, δύναται δὲ νὰ προκαλέσῃ δεινὰς διὰ τὴν Ἑλληνικὴν κοινωνίαν συνεπείας, ἂν δὲν γίνῃ ἀντικείμενον σοβαρᾶς μελέτης καὶ ἂν δὲν ληφθῶσι τὰ ἐνδεικνύμενα μέτρα ὑπὲρ τῶν οὕτω πασχόντων παιδιῶν.

Διὰ τοῦτο, πάντες οἱ Ἕλληνες, ἄρχοντες καὶ ἀρχόμενοι, πρέπει νὰ ὑφωθῶμεν διὰ τὴν ἀντιληφθῶμεν τὸν σκοπὸν τῆς σημερινῆς, ὑπὲρ τῶν ἀσθενούντων παιδιῶν, ἑορτῆς, καὶ νὰ καταστῶμεν τῆς ὑπὲρ αὐτῶν βοηθείας θερμοὶ καὶ ἀκαταπόνητοι στρατιῶται.

Τὰ ἀσχολούμενα μὲ τὴν προστασίαν τῶν παιδιῶν

Ἑλλάδος κ. Θεοκλήτου, συμπαραστατομένου ὑπὸ τῶν Σεβ. Μητροπολιτῶν Ἀττικῆς καὶ Μεγαρίδος κ. Ἰακώβου, Ἡλείας κ. Γερμανοῦ, Μεσσηνίας κ. Χρυσοστόμου καὶ Εἰρήνης κ. Ἀντωνίου. Τὸν ἐπικηδεῖον ἐξεφώνησεν ὁ Ἀρχιεπίσκοπος τῆς Ἱ. Συνόδου Παν. Ἀρχιμανδρίτης κ. Δαμασκηνὸς Παπαχρήστου.

Αἰωνία αὐτοῦ ἡ μνήμη.

## Ο ΔΡΑΜΑΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ (†)

Τῇ 30ῇ παρελθόντος μηνὸς Σεπτεμβρίου ἐξεδήμησεν εἰς Κύριον ὁ Μητροπολίτης Δράμας κυρὸς Γεώργιος. Ὁ ἐκλιπὼν Ἱεράρχης, κατὰ κόσμον Γεώργιος Μισαηλίδης, ἐγεννήθη ἐν Σινώπῃ τοῦ Πόντου ἐν ἔτει 1882. Τὰ ἐγκύκλια μαθήματα ἐδιδάχθη ἐν τῇ γενετείρᾳ αὐτοῦ, εἶτα δ' ἐφοίτησεν ἐν τῇ ἐν Φαναρίῳ Μεγάλῃ τοῦ Γένους Σχολῇ καὶ ἐν τῇ Θεολογικῇ Σχολῇ τῆς Χάλκης, ἐξ ἧς ἀπεφοίτησεν ἐν ἔτει 1909.

Ἀσπασθεὶς τὸν μοναχικὸν βίον ἐκάρη μοναχὸς ἐν τῇ Ἱ. Μονῇ Ἀγίας Τριάδος Χάλκης ἐν ἔτει 1908. Τὸ αὐτὸ ἔτος ἐχειροτονήθη εἰς διάκονον, τοποθετηθεὶς ἐν τῷ Ἱ. Ναῷ Ἀγ. Εὐφροσύνης Χαλκηδόνος, ἔνθα ὑπηρέτησε μέχρι τοῦ ἔτους 1912 διακονῶν καὶ κηρύττων τὸν θεῖον λόγον. Ἐν συνεχείᾳ ὁ ἀειμνηστος ἐτοποθετήθη ἐν τῷ Οἰκουμενικῷ Πατριαρχεῖῳ ὑπηρετήσας ὡς κωδικογράφος, προαχθεὶς βραδύτερον εἰς β' γραμματέα καὶ ἐν συνεχείᾳ εἰς Μέγαν Ἀρχιδιάκονον τοῦ Πατριαρχείου.

Χειροτονηθεὶς εἰς Πρεσβύτερον κατ' Ὀκτώβριον τοῦ ἔτους 1918, διωρίσθη Μέγας Πρωτοσύγκελλος

Ἱδρύματα πρέπει καθημερινῶς νὰ ἐπισχίζονται, διὰ νὰ εἶναι καρποφόρα καὶ σημαντικῆ ἢ παρεχομένη πρὸς αὐτὰ βοήθεια.

Ὅλαι αἱ αἰτίαι αἱ προκαλοῦσαι πλείστας ὄσας ἀναπηρίας εἰς τοὺς νεαροὺς βλαστοὺς τῆς πατρίδος ἡμῶν, δεόν ὅπως διὰ παντὸς τρόπου ἐξαλειφθῶσιν.

Τὸ κακὸν τῆς ἀναπηρίας πρέπει νὰ ἀπαλειφώμεν. Διότι ἱερά ὑποχρέωσις ὄλων εἶναι νὰ συνεισφέρωμεν εἰς τὴν δημιουργίαν ἐνὸς κόσμου, ὅπου τὰ σωματικῶς ἢ διανοητικῶς ἐλαττωματικὰ παιδιά, καταλλήλως διαπαιδαγωγούμενα καὶ στοργικῶς προστατευόμενα θὰ εὗρουν τὴν ὑγείαν καὶ τὴν εὐτυχίαν των.

—Τῇ 10ῃ τρέχοντος μηνὸς ὑπὸ τὴν Προεδρίαν τοῦ Μακ. Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν κ. Θεοκλήτου συνήλθεν ἡ Ἱερά Σύνοδος τῆς Ἑκκλησίας τῆς Ἑλλάδος εἰς τὴν πρῶτην συνεδρίαν τῆς 104ης Συνοδικῆς περιόδου. Τὰ κατ' αὐτὴν ἀναγράφονται λεπτομερῶς εἰς ἑτέραν σελίδα τοῦ παρόντος.

## Ἀρχιεπισκοπὴ Ἀθηνῶν

—Τῇ 25ῃ Σεπτεμβρίου ὁ Μακαριώτατος Ἀρχιεπίσκοπος Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κ. Θεοκλήτος ἐδέχθη τὸν τ. Ὑπουργὸν κ. Μαλαμίδην καὶ τὸν ἀνακριτὴν κ. Μελάδ.

Τὸ ἀπόγευμα τῆς αὐτῆς ἡμέρας ἡ Α. Μακαριότης προέστη συνεδρίας τοῦ Κεντρικοῦ Συμβουλίου τῆς Ἀποστολικῆς Διακονίας.

—Τῇ 26ῃ Σεπτεμβρίου ἡ Α. Μακαριότης ἐδέχθη κατὰ σειρὰν τὸν κ. Ἀγ. Καμβύσην, βουλευτὴν, τὸν Πρόεδρον τοῦ Ἐμπορικοῦ Ἐπιμελητηρίου κ. Νικολόπουλον, τὸν Διευθυντὴν τοῦ «Εὐαγγελισμοῦ» ἱατρὸν κ. Κομνηνόν, τὸν τ. Ἀρχηγὸν τοῦ Γ.Ε.Σ. στρατηγὸν κ. Νικολόπουλον, τὸν βουλευτὴν κ.

τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου, πατριαρχεῦντος τοῦ ἀειμνηστοῦ Γερμανοῦ τοῦ Ε'. Εἰς τὴν θέσιν ταύτην παρέμεινε μέχρι τοῦ Σεπτεμβρίου τοῦ ἔτους 1920, ὅτε ἀπεστάλη ὡς Ἐξάρχος εἰς τὴν χηρεύουσαν Μητρόπολιν Προικονήσου, ἧς καὶ ἐξελέγη Μητροπολίτης. Ἡ χειροτονία του ἐγένετο τὴν 20ῃν Φεβρουαρίου 1922 ἐν τῷ Πατριαρχικῷ Ναῷ Κωνσταντινουπόλεως ὑπὸ τοῦ ἀειμνηστοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου Μελετίου Δ'.

Ἐπισυμβάσης τῆς Μικρασιατικῆς καταστροφῆς, ὁ ἀειμνηστος Ἱεράρχης κατέφυγεν ὡς πρόσφυξ εἰς Ἑλλάδα, παραμείνας ὡς τοιοῦτος ἐπὶ διατίαν ἐν Λίμνῃ τῆς Εὐβοίας. Τὸν Ὀκτώβριον τοῦ 1924 ἡ Ἱ. Σύνοδος ἐξέλεξε τὸν μεταστάντα ὡς Μητροπολίτην Θάσου. Τὴν ἐπαρχίαν ταύτην ἐποίησαν μέχρι τοῦ Ὀκτωβρίου τοῦ ἔτους 1932, μετατεθεὶς ἐν συνεχείᾳ εἰς τὴν Ἱ. Μητρόπολιν Παραμυθίας, Φιλιατῶν καὶ Γηρομερίου. Εἰς τὴν ἐπαρχίαν ταύτην παρέμεινε ὁ μεταστάς μέχρι τοῦ Ἰανουαρίου τοῦ ἔτους 1942, ὅτε καὶ ἐτοποθετήθη εἰς τὴν Ἱ. Μητρόπολιν Δράμας. Τὴν Ἱεράν ταύτην Μητρόπολιν διώκησεν ὁ μεταστάς μέχρι τοῦ θανάτου αὐτοῦ, ἐπισυμβάντος ἐν τῷ ἐν Ἀθήναις θεραπευτηρίῳ «Εὐαγγελισμός», εἰς ὃ εἶχεν εἰσαχθῆ πρὸς νοσηλείαν.

Ἡ σορὸς τοῦ μεταστάντος, ταριχευθεῖσα, μετεφέρθη εἰς Δράμαν καὶ ἐτάφη ἐν μέσῳ πολλῆς θλίψεως τοῦ ἀπορφανισθέντος ποιμνίου του τῇ 3ῃ τρ. μηνὸς Ὀκτωβρίου.

Ὁ ἀειμνηστος Μητροπολίτης κατέλιπεν ἀγαθὴν μνήμην, διακριθεὶς ἐπ' ἀρετῇ καὶ συνέσει.

Εἴη αὐτοῦ αἰωνία ἡ μνήμη.

Ράλλην, τοὺς κ.κ. Ἰωαννίδην, Γεν. Διευθυντὴν Ὀρθοσκευμάτων τοῦ Ὑπουργείου Ὀρθοσκευμάτων καὶ Ἐθνικῆς Παιδείας, Κίνγκ τοῦ Παγκοσμίου Συμβουλίου Ἐκκλησιῶν καὶ Λέντερμαν, Γεν. Γραμματέα τοῦ Ε.Κ.Λ.Ο.Φ.

Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ ἐδέχθη ὡσαύτως τοὺς κ.κ. Χέλμην καὶ Παρασκευόπουλον, Διοικητὴν καὶ Ὑποδιοικητὴν τῆς Ἐθνικῆς Τραπεζίης, καὶ τὸν βουλευτὴν κ. Βαρβιτσιώτην.

—Τῇ ἐπομένῃ, 27ῃ Σεπτεμβρίου, ἡ Α. Μακαριότης ἐδέχθη τὸν βουλευτὴν κ. Πολυζωγόπουλον, τὸν Δημοσιογράφον κ. Κυριαζῆν μετὰ τῆς Ἐπιτοπῆς Προστασίας Ἐθνικοῦ Τοπίου, καὶ τὸν κ. Δήμαρχον Ἁγίου Ἰωάννου Ρέντη.

—Τῇ 29ῃ Σεπτεμβρίου ἡ Α. Μακαριότης ἀνεχώρησεν ἐξ Ἀθηνῶν διὰ λουτροθεραπείαν, ἐπιστρέψας τὴν 9ῃν τρέχοντος.

—Τῇ 10ῃ Ὀκτωβρίου ὁ Μακαριώτατος Ἀρχιεπίσκοπος ἐδέχθη τὴν κ. Δερτιλῆ, τὸν Διευθύνοντα Σύμβουλον τῆς Σιβιτανίδειου Σχολῆς κ. Καρακατσάνην, τὸν καθηγητὴν τοῦ Πανεπιστημίου κ. Σπυριδερῆν καὶ τὸν πρύτανιν τοῦ Πανεπιστημίου κ. Μαρινάτον.

—Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ ἡ Α. Μακαριότης προήδρευσε τῆς συνεδρίας τῆς Ἱ. Συνόδου, περὶ ἧς γράφομεν λεπτομερῶς ἐν τοῖς πρόσθεν.

—Τῇ 11ῃ Ὀκτωβρίου ἡ Α. Μακαριότης προέστη τῆς Νεκρωσίου Ἀκολουθίας τοῦ Προέδρου τῆς Ἐνώσεως Συντακτῶν Ν. Κρανιωτάκη.

### Ἱερὰ Μητρόπολις Παροναξίας

Τὴν 12ην Ἰουλίου ἀφίχθη εἰς Νάξον προερχόμενος ἐκ Πάρου ὁ Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης κ. Ἀμβρόσιος.

Εἰς τὴν νέαν ἀποβάθραν τοῦ λιμένος ὑπεδέχθησαν τὴν Α.Σ. ἀντιπροσωπεία τοῦ Ἱ. Κλήρου, αἱ Ἀρχαὶ τῆς πόλεως καὶ πλῆθος λαοῦ, οἵτινες ποικιλοτρόπως ἐξεδήλωσαν τὴν ἀνυπόκριτον χαρὰν των διὰ τὴν ἀφίξιν τοῦ Ποιμενάρχου των.

Τὴν πρωΐαν τῆς Κυριακῆς 13ῆς Ἰουλίου καὶ ἐν μέσῳ πολυπληθοῦς ἐκκλησιάσματος ὁ Σεβασμιώτατος ἐχοροστάτησεν εἰς τὸν Ἱ. Μητροπολιτικὸν Ναὸν μετὰ δὲ τὴν ἀνάγνωσιν τοῦ Ἱ. Εὐαγγελίου ὠμίλησε πρὸς αὐτό, ἐκφράσας τὴν χαρὰν αὐτοῦ διὰ τὴν ἐπικοινωνίαν μετὰ τοῦ προσφιλοῦς Ποιμίου.

Τὸ ἑσπέρας τῆς αὐτῆς ἡμέρας ἐπὶ τῇ Ἱ. Μνήμῃ τοῦ Ναξίου Ἁγίου, Ὁσίου Νικοδήμου τοῦ Ἀγιορείτου, ἐχοροστάτησεν εἰς τὸν Ἱ. Μητροπολιτικὸν Ναὸν κατὰ τὴν ἀκολουθίαν τοῦ Μεγάλου Ἐσπερινοῦ. Κατ' αὐτὴν ὠμίλησε πρὸς τὸ πολυπληθές ἐκκλησίασμα ὁ Πανοσιολογ. Ἱεροκέρυξ τῆς Ἱ. Μητροπόλεως Ἀρχιμ. κ. Ἀμβρόσιος Στάμενας.

Τὴν ἐπομένην ἐτέλεσεν εἰς τὸν ἴδιον Ἱ. Ναὸν τὴν Θ. Λειτουργίαν, συμπαραστατούμενος ὑπὸ 4 Ἀρχιμανδριτῶν καὶ 8 Ἱερέων. Τὸν πανηγυρικὸν τῆς ἡμέρας ἐξεφώνησεν Ὁ Πανοσιολ. Πρωτοσύγκελλος τῆς Ἱ. Μητροπόλεως Ἀρχιμ. κ. Ἰάκωβος Μαλλιάρης. Μετὰ τὸ πέρας τῆς Θ. Λειτουργίας ἐγένετο ἡ καθιερωθεῖσα ἀπὸ τὸ παρελθὸν ἔτος Ἱερὰ Λιτανεῖα τῆς Εἰκόνος τοῦ Ἁγίου μέχρι τῆς οἰκίας, ἔνθα πρὸ 209 ἐτῶν ἐγεννήθη οὗτος ἐν Νάξῳ.

Εἰς Νάξον ὁ Σεβ. παρέμεινε μέχρι τῆς 8ῆς Αὐγούστου, ἀναχωρήσας ἐκείθεν εἰς Πάρον, ἵνα παραστῇ εἰς τὴν πανηγυριν τῆς Παναγίας «Ἐκατονταπυλιανῆς». Ἡ ἀφίξις τοῦ Σεβ. ἐχαιρέτησεν διὰ χαρμοσύνων κωδωνοκρουσιῶν τοῦ Ἱ. Προσκυνηματος, ἐνῶ τὸ Χριστεπώνυμον πλήρωμα ἐξεδήλου παντοιοτρόπως τὴν συγκίνησίν του διὰ τὴν παρουσίαν τοῦ Ποιμενάρχου του. Ὁ Σεβ. ἐχοροστάτησε καθ' ὅλας τὰς Ἱερὰς Ἀκολουθίας καὶ ὠμίλησεν ἐπικαίρως πρὸς τὸ πολυπληθές ἐκκλησίασμα. Τῆς ἑορτῆς συμμετέσχεν ὡς ἐκπρόσωπος τῆς Κυβερνήσεως ὁ Ὑφυπουργὸς Οἰκονομικῶν κ. Δ. Ἀλιμπράντης.

Κατὰ τὴν εἰς Πάρον παραμονὴν του ὁ Σεβ. ἐπεσκέφθη τὰς πλείστας τῶν κοινοτήτων τῆς νήσου, ἱερουργῶν, κηρύττων καὶ ἐπιλαμβανόμενος τῶν ἀναγκῶν τοῦ Χριστεπώνυμου πληρώματος τῆς Νήσου, τὴν δὲ 21ην Σεπτεμβρίου ἀνεχώρησε δι' Ἀθήνας προκειμένου νὰ ἀναλάβῃ Συνδικαὶ Κεθήκοντα. Τὸν ἀπερχόμενον Μητροπολίτην προέπεμψαν ὁ Κλῆρος, αἱ ἀρχαὶ καὶ ὁ εὐσεβὴς λαὸς τῆς νήσου.

### Ἱερὰ Μητρόπολις Ναυπακτίας καὶ Εὐρυτανίας

Ὡς πληροφορούμεθα ἐκ τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Ναυπακτίας καὶ Εὐρυτανίας ὁ Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης κ. Δαμασκηνός, εὐθύς μετὰ τὴν ἐνθρόνισιν αὐτοῦ, ἐτέλεσε τὴν πρώτην αὐτοῦ Ἀρχιερατικὴν λειτουργίαν ἐν τῷ Μητροπολιτικῷ Ναῷ Ναυπάκτου τὴν 15 Αὐγούστου, ἑορτὴν τῆς Κοιμήσεως τῆς Θεοτόκου.

Τὴν 18ην τρέχοντος μετέβη εἰς τὴν Ἱεράν Μονὴν Προυσοῦ, εἰς ἣν καὶ παρέμεινε μέχρι καὶ τῆς 25ῆς, καθ' ἑκάστην ὁμιλῶν καταλλήλως κατὰ τὰς Ἱερὰς Ἀκολουθίας πρὸς τοὺς προσκυνητάς, ἐνῶ εἰδικοί πνευματικοὶ μετὰ τοῦ ἱεροκέρυκος τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως ἐξωμολόγουν τοὺς προσερχομένους πιστοὺς. Τὴν παραμονὴν δὲ τῆς ἑορτῆς ἐτέλεσε μνημόσυνον ὑπὲρ ἀναπαύσεως τῆς ψυχῆς τοῦ προκατόχου αὐτοῦ Χριστοφόρου. Εἶτα ἐπεσκέφθη τὸ χωρίον Προυσοῦ, εἰς ὃ καὶ ἐλειτούργησε, ὁμιλήσας καταλλήλως πρὸς τὸ Ἐκκλησίασμα.

Τὴν 30ῃν Αὐγούστου, ἀνεχώρησε διὰ Καρτενήσιον, ὅπου κλῆρος καὶ λαὸς ἐπεφύλαξε εἰς τὸν Σεβασμιώτατον θερμότητῃν ὑποδοχῆν, ὑποδεχόμενοι τὸ πρῶτον τὸν νέον Μητροπολίτην των.

Εἶτα, συνοδευόμενος ὑπὸ πάντων τῶν ἐπισήμων καὶ τοῦ λαοῦ κατέληξεν εἰς τὸν Μητροπολιτικὸν Ναὸν τῆς Ἁγίας Τριάδος, ὅπου ἐτελέσθη Δοξολογία. Ὁ Σεβασμιώτατος, εὐχαριστήσας πάντας διὰ τὴν προσγενομένην εἰς αὐτὸν θερμότητῃν ὑποδοχῆν, ἐτόνισεν ὅτι θὰ ἀναλώσῃ ἑαυτὸν πρὸς ἐπίταυσιν ὄλων τῶν ἐπιδιώξεων καὶ σκοπῶν τῆς Ἐκκλησίας.

Ἀπὸ τῆς ἐπομένης 1ῆς Σεπτεμβρίου ὁ Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης, ἀφοῦ ἐνημερώθη ἐπὶ τῶν ἀπασχολούντων τὴν ἐπαρχίαν ταύτην προβλημάτων καὶ ἐν τῇ ἐπιθυμίᾳ του ὅπως ἔλθῃ εἰς ἀμεσον ἔπαφν μετὸν πληθυσμὸν τῆς ὑπαίθρου καὶ γνωρίσῃ ἐκ τοῦ πληθίου τὰς πνευματικὰς αὐτοῦ ἀνάγκας, ἐπεσκέφθη ἀλληλοδιαδόχως πλείστα χωρία.

Τὴν Κυριακὴν 7ην τρέχοντος ἐτέλεσε τὴν πρώτην Ἀρχιερατικὴν αὐτοῦ λειτουργίαν εἰς τὸν Μητροπολιτικὸν Ναὸν τῆς Ἁγίας Τριάδος Καρτενησίου, ὅστις ἦτο κατὰμεστος Χριστιανῶν, κηρύξας αἶμα καὶ τὸν θεῖον λόγον πρὸς αὐτοὺς.

Τὸ ἑσπέρας τῆς ἰδίας ἡμέρας ἀνεχώρησε διὰ Φραγίσταν, ὅπου τὴν πρωΐαν τῆς ἐπομένης 8ην τρέχοντος, ἑορτὴν τοῦ Γενεσίου τῆς Θεοτόκου, ἱερουργῆσεν ἐν τῷ αὐτῷ ἑορταζομένῳ Ἱερῷ Ναῷ, ὁμιλήσας δεόντως, τὸ ἀπόγευμα δὲ κατήλθεν εἰς Ναύπακτον, ληξάσης τῆς πρώτης αὐτοῦ περιουσίας ἀνά τὴν Εὐρυτανίαν.

### ΕΚΚΛΗΣΙΑ ΡΩΣΣΙΑΣ

Τὸ ἐν Παρισίοις Ὁρθόδοξον Θεολογικὸν Ἰνστιτούτον τοῦ «Ἁγ. Σεργίου», τὸ ὁποῖον λειτουργεῖ ἤδη ἐπὶ μίαν τριακοσθετίαν ὡς σπουδαῖον κέντρον θεολογικῶν ἐρευνῶν καὶ μελετῶν, ἀπεφάσισεν ὅπως, ἐντὸς τοῦ τρέχοντος φθινοπώρου, ἀρχίσῃ νὰ λειτουργῇ ἐν αὐτῷ εἰδικὸν τμήμα εἰς τὴν γαλλικὴν (ἐνδεχομένως καὶ εἰς τὴν ἀγγλικὴν καὶ τὴν γερμανικὴν) μετὰ πλῆρη κύκλον θεολογικῶν μαθημάτων. Τὸ τμήμα αὐτὸ θὰ δύνανται νὰ παρακολουθοῦν καὶ ἐτερόδοξοι ἀκροαταί, οἱ ὁποῖοι θὰ ἤθελον νὰ γνωρίσουν συστηματικῶς τὴν Ὁρθοδοξίαν.

—Ἐντὸς τοῦ πρώτου ἡμίσεος τοῦ τρ. ἔτους ἐπεσκέφθησαν τὴν Ρωσικὴν Ἐκκλησίαν, κατόπιν προσκλήσεως τοῦ Πατριάρχου Μόσχας κ. Ἀλεξίου, πέντε μοναχοὶ τῆς Ἀγγλικανικῆς Ἐκκλησίας. Κατὰ τὴν δεκαπενθήμερον παραμονὴν των εἰς τὴν Ρωσίαν οὗτοι ἐπεσκέφθησαν τὴν Ἀγ. Λαύραν τοῦ Ἁγ. Σεργίου εἰς τὸ Ζαγκότσκ, τὴν Μόσχαν, τὸ Κίεβον, τὸ Λένινγκραντ καὶ τὴν Ὁδησσόν. Αἱ ἀνακοινωθείσαι ἐντυπώσεις τῶν Ἀγγλων μοναχῶν δύνανται νὰ συνοψισθοῦν εἰς τὰ ἑξῆς 4 σημεῖα :

1) Μεγάλην αἰσθησὴν ἐνεποίησεν εἰς αὐτοὺς «ἡ βαθεῖα εὐσέβεια τῶν Ρώσων πιστῶν, τὸσον τῶν νέων ὅσον καὶ τῶν ἡλικιωμένων».

2) Ἐξεπλάγησαν «ἐκ τῆς ἀστηρότητος τοῦ μοναχικοῦ βίου» εἰς τὰς ἀνδρικές καὶ τὰς γυναικείας μονὰς τῆς Ρωσίας.

3) Εἰς τὰς θεολογικὰς Ἀκαδημίας καὶ τὰς ἱερατικὰς σχολὰς καταβάλλονται μεγάλα φροντίδες διὰ τὴν ἀπὸ πάσης ἀπόψεως ἀρτίαν κατάρτισιν τῶν προαλειφομένων διὰ τὸ ἱερατικὸν στάδιον.

4) Βαθεῖαν ἐντύπωσιν προὔξενεσε τέλος ἡ πνευματι-

κή ἡγεσία, καὶ ἡ σύνεσις τῶν ἡγετῶν τῆς Ρωσικῆς Ἐκκλησίας.

#### ΕΚΚΛΗΣΙΑ ΣΕΡΒΙΑΣ

Ἡ ἐπίσημος ἐνθρόνισις τοῦ νεοεκλεγέντος Πατριάρχου Σερβίας κ. Γερμανοῦ ἐγένετο τὴν 14ην Σεπτεμβρίου ἐ.ε. εἰς τὸν Καθεδρικὸν ναὸν Βελιγραδίου παρουσίᾳ ὄλων τῶν μελῶν τοῦ Ἐκλογικοῦ Σώματος, τοῦ ὑπουργοῦ Ὁρθοσκυμάτων κ. Ραντοσάβλεβιτς καὶ ἄλλων πολιτικῶν προσωπικοτήτων, τοῦ διπλωματικοῦ σώματος καὶ πολλῶν κληρικῶν καὶ πιστῶν. Εἰς τὸν ἐνθρονιστήριον λόγον του ὁ Μακαριώτατος Πατριάρχης κ. Γερμανός, 43ος κατὰ σειρὰν Πατριάρχης ἀπὸ τῆς συστάσεως τοῦ Πατριαρχείου Σερβίας, ἐτόνισε μεταξὺ τῶν ἄλλων, ὅτι θὰ ἐργασθῆ διὰ τὴν ἀνάπτυξιν ἀγαθῶν σχέσεων μεταξὺ τῆς Σερβικῆς Ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας καὶ τῶν ἄλλων Ὀρθοδόξων Ἐκκλησιῶν. Μετὰ τὴν τέλεσιν τῆς τελετῆς τῆς ἐνθρονισσεως ἡ ἱερά Σύνοδος παρέθεσεν ἐπίσημον πρόγγελμα, κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ ὁποίου ἀντήλλαξαν προτάσεις ὁ ὑπουργὸς Ὁρθοσκυμάτων κ. Ραντοσάβλεβιτς καὶ ὁ Πατριάρχης κ. Γερμανός.

—Ὁ ὑπουργὸς Ὁρθοσκυμάτων κ. Ραντοσάβλεβιτς ἔδωκε τὴν 15ην Σεπτεμβρίου ἐ.ε. μεγάλην δεξίωσιν πρὸς τιμὴν τοῦ νέου Πατριάρχου τῶν Σέρβων κ. Γερμανοῦ καὶ τῶν μελῶν τοῦ ἐκλογικοῦ Σώματος, κατὰ τὴν ὁποίαν ἀντηλλάγησαν θερμαὶ προτάσεις μεταξὺ τοῦ ὑπουργοῦ τῶν Ὁρθοσκυμάτων καὶ τοῦ Πατριάρχου.

—Ἀπὸ τῆς 4ης μέχρι τῆς 6ης Ὀκτωβρίου 1958 συνήλθεν εἰς τὴν πόλιν τῆς Ἀχρίδος ἡ λεγομένη «Μακεδονικὴ Λαϊκο—ἐκκλησιαστικὴ Συνέλευσις» πρὸς ρύθμισιν τῶν ἐκκλησιαστικῶν πραγμάτων εἰς τὴν Σερβικὴν Μακεδονίαν. Εἰς τὴν πρώτην συνεδριάσιν τῆς, ἡ ὁποία ἐγένετο εἰς τὸν ναὸν τῆς «Ἁγίας Σοφίας», ἡ Συνέλευσις ἔλαβε διαφόρους ἀποφάσεις, αἱ σπουδαιότεραι τῶν ὁποίων εἶναι ἡ ἀπόφασις περὶ ἐπανασυστάσεως τῆς Ἀρχιεπισκοπῆς Ἀχρίδος, ἡ ἀπόφασις περὶ ἰδρύσεως «Μακεδονικῆς Ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας», ἡ ἀπόφασις ὅπως ἡ νέα αὐτόνομος ἐκκλησία παραμεινῆ ἐν κανονικῇ ἐνότητι μετὰ τῆς Σερβικῆς Ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας, τῆς ὁποίας ὁ Πατριάρχης ἀναγνωρίζεται καὶ ὡς Πατριάρχης τῆς «Μακεδονικῆς Ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας» καὶ ἡ ἀπόφασις ὅπως ὁ πρῶτος Μητροπολίτης τῆς Σερβικῆς Μακεδονίας φέρῃ τὸν τίτλον «Ἀρχιεπίσκοπος Ἀχρίδος καὶ Σκοπίων καὶ Μητροπολίτης Μακεδονίας».

Μετὰ ταῦτα ἡ Συνέλευσις, ἡ ὁποία ἀπετελεῖτο ἐκ 203 ἀντιπροσώπων κληρικῶν καὶ λαϊκῶν, προέβη εἰς τὴν ἐκλογὴν τοῦ πρῶτου Μητροπολίτου τῆς «Μακεδονικῆς Ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας». Ὡς τοιοῦτος ἐξελέγη ὁ βοηθὸς ἐπίσκοπος κ. Δοσιθεὸς, τοῦ ὁποίου ἡ ἐνθρόνισις ἐγένετο εἰς τὸν ναὸν τοῦ «Ἁγ. Κλήμεντος» τῆς Ἀχρίδος τὴν ἐπομένην ἡμέραν, 5ην Ὀκτωβρίου.

Μετὰ τὴν ἐνθρόνισιν αὐτοῦ ἡ Συνέλευσις, συνεχίσασα τὰς ἐργασίας ὑπὸ τὴν προεδρίαν τοῦ νέου Μητροπολίτου, ἐξέλεξε τὸν Νικόλαον Τραϊκόφσκυ Ἐπίσκοπον Πρέσπας καὶ Βιτωλίων καὶ τὸν πρωθιερέα Θωμᾶν Νημηόφσκυ Ἐπίσκοπον Ζετόβου καὶ Στρωμνίτης. Παρεμπιπτόντως ἀναφέρομεν, ὅτι ὁ Νικόλαος Τραϊκόφσκυ στερεῖται θεολογικῆς μορφώσεως (ἐπεράτωσε τὸ Γυμνάσιον καὶ τὴν Νομικὴν Σχολὴν Βελιγραδίου), ὁ δὲ Θωμᾶς Νημηόφσκυ ἔχει τελειώσει μόνον τὴν ἱερατικὴν Σχολὴν Βιτωλίων.

Τὰς ἐργασίας τῆς Συνελεύσεως παρεκολούθησαν ὁ ἀντιπρόεδρος τῆς κυβερνήσεως Σκοπίων κ. Στράχιλ Γκίγκωφ, ὁ γραμματεὺς τῆς Ὀμοσπονδιακῆς Ἐπιτροπῆς Ὁρθοσκυμάτων κ. Μίλογιε Ντίλπαριτς, ὁ πρόεδρος τοῦ Συλλόγου τῶν Ὀρθοδόξων ἱερέων Γιουγκοσλαβίας κ. Μίλαν Σμιλιανιτς, ὁ γραμματεὺς τοῦ Συλλόγου Ράτκο Γιέλιτς καὶ ἄλλαι προσωπικότητες.

Κατὰ τὰς πληροφορίες τῆς «Ἐκκλησίας», ἡ ἰδρυσις τῆς «Μακεδονικῆς Ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας» καὶ ἡ ἐκλογὴ τοῦ ἐπισκόπου κ. Δοσιθεοῦ ὡς Μητροπολίτου Μακεδονίας ἐγένοντο παρὰ τὴν ριζικὴν διαφωνίαν τοῦ Πατριαρχείου Σερβίας, πρᾶγμα τὸ ὁποῖον προκύπτει ἐκτὸς τῶν ἄλλων καὶ ἐκ τοῦ γεγονότος, ὅτι οὐδεὶς ἀντιπρόσωπος τοῦ Πατριαρχείου παρέστη εἰς τὴν Συνέλευσιν. Δέον να θεωρηθῆ ὡς πιθανόν, ὅτι τὸ Πατριαρχεῖον Σερβίας θὰ λάβῃ πειθαρχικὰ μέτρα ἐναντίον τοῦ ἐπισκόπου κ. Δοσιθεοῦ, ὡς ἀποστάτου καὶ διασπαστοῦ τῆς ἐνότητος τῆς Σερβικῆς Ἐκκλησίας.

—Τὴν 24 καὶ 25 Σεπτεμβρίου 1958 συνήλθεν εἰς Βελιγράδιον τὸ Συνέδριον τῆς Ἐνώσεως τῶν ὀρθοδόξων ἱερέων Γιουγκοσλαβίας, τὸ ὁποῖον ἔλαβε διαφόρους ἀποφάσεις. «Τὸ Συνέδριον ἐτάχθη ὑπὲρ τῆς τροποποιήσεως τοῦ καταστατικοῦ Χάρτου τῆς ἐκκλησίας τῆς Σερβίας, ὁ ὁποῖος ἐψηφίσθη τὸ 1931 ἀνεὺ ἐπαρκοῦς συμμετοχῆς τοῦ κλήρου».

Τὸ Συνέδριον «ὁμοφώνως ἀπέδεχθη τὰς ἀξιώσεις τοῦ κλήρου καὶ τῶν πιστῶν τῆς Σερβικῆς Μακεδονίας ὅπως τὸ ἐκκλησιαστικὸν ζήτημα τῆς Δημοκρατίας αὐτῆς λυθῆ, ὡς ἐλύθη τὸ ἔθνικόν ζήτημα ἐν τῷ πλαισίῳ τοῦ Γιουγκοσλαβικοῦ Κράτους».

#### ΕΚΚΛΗΣΙΑ ΒΟΥΛΓΑΡΙΑΣ

Εἰς τὴν Θεολογικὴν Σχολὴν Σόφιας δύνανται νὰ ἐγγραφοῦν, κατ' ἀνακοίνωσιν τῆς Σχολῆς, μόνον ἀπόφοιτοι ἱερατικῶν σχολῶν, οἱ ὁποῖοι ἐξεπλήρωσαν τὴν στρατιωτικὴν τὸν θητείαν ἢ ἀπηλλάγησαν ταύτης. Ὅσοι ἀπόφοιτοι Γυμνασίου ἐπιθυμοῦν νὰ ἐγγραφοῦν εἰς τὴν Θεολογικὴν Σχολὴν, ὀφείλουσιν πρῶτον νὰ ὑποστοῦν συμπληρωματικὰς ἐξετάσεις εἰς τὴν ἱερατικὴν Σχολὴν τοῦ Τσέρεπιτς καὶ ἐν συνεχείᾳ νὰ δώσουν ἀπολυτηρίου ἐξετάσεις, μαζὶ μὲ τοὺς τελιοφοίτους τῆς ὡς ἄνω ἱερατικῆς Σχολῆς.

Ὅλοι οἱ φοιτηταὶ τῆς Θεολογ. Σχολῆς Σόφιας εἶναι ὑπότροφοι τῆς ἱερᾶς Συνόδου τῆς Βουλγαρικῆς Ἐκκλησίας. Οἱ νέοι φοιτηταὶ κατὰ τὴν ἐγγραφήν των εἰς τὴν Θεολογικὴν Σχολὴν ὑπογράφουσιν ὑπεύθυνον δῆλωσιν, ὅτι μετὰ τὴν ἀποφοίτησιν των ἐκ τῆς Θεολογικῆς Σχολῆς θὰ ἱερωθῶσι. Ἐν ἐναντίᾳ περιπτώσει ὀφείλουσιν νὰ ἐπιστρέψουν ἐντόκως τὰ διὰ τὴν μόρφωσιν καὶ συντήρησιν των δαπανηθέντα ποσά.

#### ΡΩΜΑΙΟΚΑΘΟΛΙΚΗ ΕΚΚΛΗΣΙΑ

Τὴν 3,52' τῆς Πέμπτης 9ης Ὀκτωβρίου, ἀπεβίωσεν εἰς ἡλικίαν 82 ἐτῶν εἰς τὸ ἐν Καστέλ Γκοντόλφω Παπικὸν θέρετρον ὁ Πάπας Πίος Β'.

Οὗτος ἐγεννήθη τὴν 2αν Μαρτίου 1876 καὶ ἐξελέγη Πάπας τὴν 2 Μαρτίου 1939, εἰς ἡλικίαν 63 ἐτῶν. Ὁ θάνατος αὐτοῦ ἐπῆλθεν ἐξ ἐγκεφαλικῆς αἱμορραγίας.

Ἡ σορὸς τοῦ Πάπα Πίου Β' τὸ ἀπόγευμα τῆς Παρασκευῆς, 10ης Ὀκτωβρίου, μετεφέρθη ἐν πομπῇ ἀπὸ τοῦ Καστέλ Γκοντόλφω εἰς Ρώμην, καὶ ἐξετέθη εἰς λαϊκὸν προσκύνημα ἐν τῇ βασιλικῇ τοῦ Ἁγ. Πέτρου.

Ὁ καρδινάλιος Εὐγένιος Τισεράν, πρύτανις τοῦ ἱεροῦ κολλεγίου τῶν καρδινάλιων, θὰ ἄσκη τὰ καθήκοντα ἀρχηγοῦ τῆς Καθολικῆς Ἐκκλησίας μέχρι τῆς ἐκλογῆς τοῦ νέου ποντίφικου. Τὸ κυριώτερον τῶν καθηκόντων τοῦ ἀναπληρωτοῦ τοῦ Πάπα θὰ εἶναι ἡ σύγκλησις τοῦ Κογκλαβίου τῶν Καρδινάλιων διὰ τὴν ἐκλογὴν τοῦ νέου ποντίφικου. Ἡ ἐκλογὴ τοῦ νέου ἀρχηγοῦ τῆς Ρωμαιοκαθολικῆς Ἐκκλησίας θὰ πραγματοποιηθῆ ἐντὸς 15—18 ἡμερῶν ἀπὸ τοῦ θανάτου τοῦ Πάπα.

#### Ο "ΗΜΕΡΟΔΕΙΚΤΗΣ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ,,

ΤΟΥ ΕΤΟΥΣ 1959 ΕΚΔΟΣΙΣ ΤΗΣ ΑΠΟΣΤΟΛΙΚΗΣ ΔΙΑΚΟΝΙΑΣ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ: Περιέχει, ἐκτὸς τῆς συνήθους ἡμερολογιακῆς ὕλης, τὴν διδασκαλίαν τῆς Ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας, γνώμας κορυφαίων ξένων ἐπιστημόνων καὶ κληρικῶν περὶ τῆς Ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας, καὶ ἀναίρεσιν τῶν διδασκομένων ὑπὸ τῶν διαφόρων ἐν Ἑλλάδι ἀντροδοξῶν προπαγανδῶν. Τὸ πλαισίον του κοσμεῖται δι' ὠραιοτάτης βυζαντινῆς εἰκόνας τοῦ Ἁγίου Ἀθανασίου τοῦ Μεγάλου.

ΤΙΜΑΤΑΙ (μετὰ τοῦ πλαισίου) ΔΡΧ. 10.

Εἰς ὁμαδικὰς παραγγελίας Ἐνοριῶν παρέχεται ἐκπτώσις 20%

## ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

ΒΑΣΙΛΕΙΟΝ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

Τ.Α.Κ.Ε.

Ἀθήναι 9 Ὀκτωβρίου 1958

Ἀριθ. Πρωτ. 10777

## Π Ρ Ο Κ Η Ρ Υ Ξ Ι Σ

Τὸ Τ.Α.Κ.Ε. ἀνακοινεῖ, ὅτι δέχεται προτάσεις παρ' ἐνδιαφερομένων διὰ τὴν παραχώρησιν πρὸς ἐκμετάλλευσιν τοῦ χώρου τῆς χερσονήσου Ἁγίου Κοσμά Καλαμακίου Ἀττικῆς, ἐναντι ἀεροδρομίου Ἑλληνικοῦ.

Πλείονες πληροφορίες παρέχονται καθημερινῶς, κατὰ τὰς ἐργασίμους ἡμέρας καὶ ὥρας εἰς τὰ ἐπὶ τῆς ὁδοῦ Ἑρμοῦ 64, γ' ὄροφος, Γραφεῖα τοῦ Τ.Α.Κ.Ε. (Ὑπηρεσία Διαχειρίσεως Ἐξωκκλησιῶν) καὶ κατὰ τὰς ὥρας 12—1 μ.μ.

Ὁ Διευθύνων Σύμβουλος  
ΚΩΝ. Σ. ΣΠΥΡΟΠΟΥΛΟΣ

## Ἱερὰ Μητρόπολις Χαλκίδος

Ἐχόντες ὑπ' ὄψιν τὰ ἄρθρα 47 καὶ 48 τοῦ Α.Ν. 2200/40 «Περὶ Ἱερῶν Ναῶν καὶ Ἐφημερίων», προσκαλοῦμεν τοὺς βουλευμένους καὶ ἔχοντας τὰ νόμιμα προσόντα νὰ καταλάβωσιν τὴν κενὴν ὀργανικὴν θέσιν τοῦ Ἱ. Ναοῦ Κοιμήσεως - Θεοτόκου ἑνορίας Λιχάδος Αἰδηψίων, ὅπως ἐντὸς μηνὸς ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τῆς παρούσης προκηρύξεως ἐν τῷ περιοδικῷ «ΕΚΚΛΗΣΙΑ» ὑποβάλωσιν ἡμῖν τὰ ὑπὸ τοῦ εἰρημένου Νόμου ἀπαιτούμενα δικαιολογητικά.

Ἐν Χαλκίδι τῆ 27ῃ Σεπτεμβρίου 1958

† Ὁ Χαλκίδος Γρηγόριος.

## Ἱερὰ Μητρόπολις Φωκίδος

Ἐχόντες ὑπ' ὄψιν τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 46 § 1 τοῦ ὑπ' ἀριθ 2200/40 Α.Ν. «Περὶ ἑνοριακῶν Ναῶν καὶ Ἐφημερίων» ὡς ἐτροποποιήθη καὶ συνεπληρώθη διὰ μεταγενεστέρων νόμων καὶ διαταγμάτων, καλοῦμεν τοὺς βουλευμένους καὶ κεκτημένους τὰ ὑπὸ τοῦ νόμου ἀπαιτούμενα προσόντα, ὅπως ἐντὸς μηνὸς ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τῆς παρούσης εἰς τὸ δελτίον «Ἐκκλησία» ὑποβάλωσιν ἡμῖν αἰτήσεις μετὰ τῶν σχετικῶν δικαιολογητικῶν διὰ τὴν κατάληψιν τῶν κενῶν Ἐφημεριακῶν θέσεων 1) τοῦ ἐν Διακοπιῶν Ἱεροῦ Ναοῦ «Ὁ Ἅγιος Δημήτριος» 2) τοῦ ἐν Ὑψηλῶ Χωρίῳ Ἱεροῦ Ναοῦ «Ὁ Ἅγιος Γεώργιος» 3) τοῦ ἐν Διχωρίῳ Ἱεροῦ Ναοῦ «ἡ Κοίμησις τῆς Θεοτόκου» 4) τοῦ ἐν Ἄνω Μουσούνιστῃ Ἱεροῦ Ναοῦ «ἡ Μεταμόρφωσις τοῦ Σωτῆρος» 5) τοῦ ἐν Πανουργιᾷ Ἱεροῦ Ναοῦ «Παμμύγιστοι Ταξίαρχοι» 6) τοῦ ἐν Καλοσκοπῇ Ἱεροῦ Ναοῦ «Ὁ Ἅγιος Γεώργιος» 7) τοῦ ἐν Καστριωτίσῃ Ἱεροῦ Ναοῦ «ἡ Κοίμησις τῆς Θεοτόκου» καὶ 8) τοῦ ἐν Ἀμφίσσῃ Ἱεροῦ Ναοῦ «Ὁ Εὐαγγελισμὸς τῆς Θεοτόκου» τῆς ἀμέσως κατωτέρω κατηγορίας, οὐδενὸς προσελθόντος μέχρι σήμερον τῆς Β' τοιαύτης.

Ἐν Ἀμφίσσῃ τῆ 1ῃ Ὀκτωβρίου 1958.

† Ὁ Φωκίδος Ἀθανάσιος

## Ἱερὰ Μητρόπολις Σάμου καὶ Ἱκαρίας

Ἐχόντες ὑπ' ὄψιν τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 46 καὶ 47 τοῦ Α. Νόμου 2200/1940 «Περὶ Ἱερῶν Ναῶν καὶ Ἐφημερίων», ὡς οὗτος ἐτροποποιήθη καὶ συνεπληρώθη μεταγενεστέρως, 2ον) τὰς διατάξεις τοῦ Α. Νόμου 536/1945 «Περὶ ρυθμίσεως τῶν Ἀποδοχῶν τοῦ Ὀρθοδόξου Ἐφημεριακοῦ Κλήρου τῆς Ἑλλάδος» καὶ 3ον) τὰς διατάξεις τοῦ Α. Νόμου 540/1945 «Περὶ Ἐκκλησιαστικῆς Ἐκπαιδεύσεως», προσκαλοῦμεν τοὺς βουλευμένους νὰ καταλάβωσιν τὴν κενὴν ἐφημεριακὴν θέσιν τοῦ Ἱεροῦ Ναοῦ «ΓΕΝΝΗΣΕΩΣ ΧΡΙΣΤΟΥ» τῆς Κοινότητος Πωγωνίου-Σάμου, ὅπως ἐντὸς μηνὸς ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τῆς παρούσης ἡμῶν προκηρύξεως εἰς τὸ Περιοδικὸν «ΕΚΚΛΗΣΙΑ» ὑποβάλωσιν ἡμῖν τὰ ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 48 τοῦ Α. Νόμου 2200/1940 «Περὶ Ἱερῶν Ναῶν καὶ Ἐφημερίων» ὀριζόμενα δικαιολογητικά.

Ἐν Σάμῳ τῆ 4ῃ Ὀκτωβρίου 1958

† Ὁ Σάμου καὶ Ἱκαρίας Εἰρηναῖος

## ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΙΣ

Ζητοῦνται δέκα μορφωμένοι, ἔγγαμοι ἱερεῖς πρὸς ἐνίσχυσιν τοῦ Ἑλληνορθοδόξου Κλήρου Ἀμερικῆς. Οὗτοι θέλουν προσληφθῆ ὡς ἐφημέριοι εἰς ἑνορίας τῆς Β. Ἀμερικῆς. Ἀποταθῆτε εἰς τὰ Γραφεῖα τῆς Ἱερᾶς Ἀρχιεπισκοπῆς Ἀθηνῶν.

## ΚΛΗΤΗΡΙΟΝ ΕΠΙΚΡΙΜΑ

Τὸ κατὰ Νόμον 5383 Πρωτοβάθμιον Συνοδικὸν Δικαστήριον πρὸς τὸν

Ἀρχιμανδρίτην Κωνσταντῖνον Παπαλουκᾶν

(ἀγνώστου διαμονῆς)

Καλεῖσαι, ἵνα βάσει τοῦ ἄρθρου 55 τοῦ ὡς ἄνω Νόμου ἐμφανισθῆς αὐτοπροσώπως ἐνώπιον τοῦ Πρωτοβαθμίου Συνοδικοῦ Δικαστηρίου, ἐν τῷ Συνοδικῷ Μεγάρῳ, τῆ 6ῃ (6) Νοεμβρίου 1958, ἡμέρᾳ Πέμπτῃ καὶ ὥρᾳ 9ῃ π.μ. ἵνα δικασθῆς ὡς κατηγορούμενος ἐπὶ τῇ δι' ἣν διεξήχθη ἑνορκος ἀνάκρισις ἐναντίον σου κατηγορία.

Προσεπιδηλοῦμεν σοι, ὅτι ἐν μὴ ἐμφανισθῆς τῇ ὡς ἄνω ἡμέρᾳ τε καὶ ὥρᾳ, θέλεις δικασθῆ ἐρήμη.

Ὁ Πρόεδρος

τοῦ Πρωτοβαθμίου Συνοδικοῦ Δικαστηρίου.

† Ὁ Χαλκίδος Γρηγόριος

## "ΕΚΚΛΗΣΙΑ,

ΕΠΙΘΕΜΟΝ ΔΕΛΤΙΟΝ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ  
Ἐκδιδόμενον κατὰ δεκαπενθήμερον

ΕΠΟΠΤΕΥΟΥΣΑ ΕΠΙΤΡΟΠΗ

† Ὁ Ἀθηνῶν ΘΕΟΚΛΗΤΟΣ

† Ὁ Φωκίδος ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ

† Ὁ Λήμνου ΔΙΟΝΥΣΙΟΣ

ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ

ΘΕΟΔΟΣΙΟΣ Κ. ΣΠΕΡΑΝΤΣΑΣ

## ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Θεοδ. Σπεράντσα, Διατὶ νὰ μὴ πιστεύωμεν.

Ἡ πρώτη συνεδρία τῆς Ἱερᾶς Συνόδου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος τῆς 104ῆς Συνοδικῆς Περιόδου.

Σεβ. Μητροπολίτου Σάμου Εἰρηναίου, Ἡ ἀναγκαιότης τῆς προσευχῆς διὰ τὴν σπουδάζουσαν νεολαίαν εἰς ἀνωτάτας σχολὰς.

Π. Μπρατσιώτου, Ἀκαδημαϊκοῦ - Καθηγητοῦ τοῦ Πανεπιστημίου, Περὶ θρησκευτικῆς ἐλευθερίας καὶ προσηλυτισμοῦ.

Ἀπὸ τὴν χειροτονίαν τῶν νέων Ἀρχιερέων.

Μητροπ. Μεσσηνίας Πολυκάρπου (†), Αἱ παραβολαὶ τῶν ταλάντων καὶ δέκα παρθένων.

Μ. Πρωτοπρεσβυτέρου Κ. Μωραϊτάκη, Ἡ Ὀρθόδοξος Ρωσικὴ Ἐκκλησία ὑπὸ τὸ κομμουνιστικὸν καθεστὸς.

Παρατηρήσεων στήλη.

Νεκρολογία.

Ἐκκλησιαστικὰ Χρονικά.

Προκηρύξεις ἐκλογῆς ἱερέων.